

TÜRKİYE ÖZEL OKULLAR DERNEĞİ DERGİSİ

NİSAN 2021 · YIL 14 · SAYI 56

ÜCRETSİZDİR · ISSN 1307 - 6604

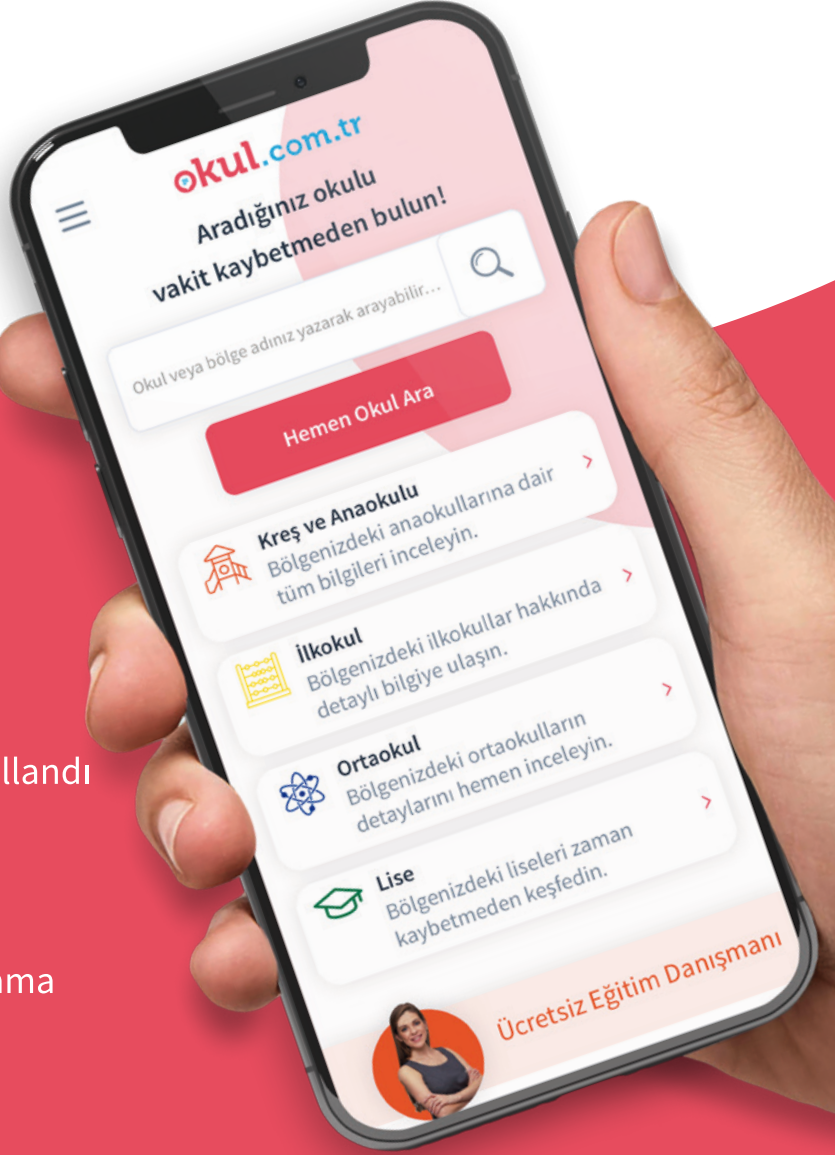
23 NİSAN

Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı
Kutlu Olsun

Okul.com.tr

Okul arayan ailelere kolayca ulaşın!

Aileler, Okullarını Okul.com.tr ile Arıyor.

Son 1 yılda 4.5 Milyon aile çocuklarının geleceğini planlarken Okul.com.tr'yi kullandı

Okul.com.tr'de bir aile ortalama 7,5 dakika okulları inceliyor

Okul.com.tr kurumsal üyesi olun

Dijitaldeki görünürlüğünüzü arttırın

Okul araştıran daha fazla aileye ulaşın

Okul.com.tr ile Dijitaldeki Yerinizi Hemen Alın

merhaba@okul.com.tr | 0 (212) 963 22 05

BAŞKANDAN

Değerli Dostlarım,

70 yıldır Türk Milli Eğitimi ve özel okulculuğun gelişmesi ve yaygınlaşması adına faaliyetlerini yürüten Derneğimizin 3 ayda bir yayınlanan dergisinin 56. sayısını sizlerle paylaşmaktan mutluluk duyuyorum.

Dünyada ve ülkemizde ortaya çıkan koronavirüs pandemisi nedeniyle olağandışı günler yaşadığımız bu dönemde özel okullarımız da bu süreçten büyük ölçüde etkilendi. Ancak yaşanan finansal sıkıntılara rağmen, uzaktan öğretim için altyapı ve covid-19 tedbirleri kapsamında sağlık alanında ciddi yatırımlar yaparak öğrencilerine destek veren üyelerimize ve bu süreçte her zamankinden daha fazla çalışan fedakâr öğretmenlerimize sektörümüz ve yönetim kurulumuz adına bir kez daha teşekkürlerimizi sunuyoruz. Böylesine zorlu bir dönemde okullarımızın; kurucularından yöneticilerine, öğretmenlerinden çalışanlarına kadar öğrencilerimizin eğitimlerinin aksatılmaması için üzerlerine düşeni en iyi şekilde yapmış ve yapmaya da devam edeceklerine inancımız tamdır. Bu dönem yüz yüze eğitime duyulan ihtiyacı, öğretmenlerimizin ve okullarımızın ne kadar önemli olduğunu da göstermiştir.

Özverili çalışmalarıyla ve başarılı eğitim uygulamalarıyla eğitim sistemimize öncülük eden özel okulların karşılaştığı sorunların giderilmesi, öğrenci velilerine eğitim desteği verilmesi uygulamasına devam edilmesi, özel okullardan alınan vergi dilimlerinde indirim yapacak düzenlemelerin ele alınması, KDV indiriminin devamı.. gibi hususlar ve bu hususlarda gelen talepleri Bakanlığımızla paylaşmaya da devam edeceğiz.

Dernek olarak, özel okulların ülke genelinde yaygınlaşmasını arzu etmekteyiz. Ancak özel okul açılışlarıyla ilgili kuralların belirli bir planlamaya bağlanması ileride oluşabilecek dalgalanmaların önüne geçilmesi bakımından gereklidir. Bize ulaşan bilgilere göre, eğitim alanına pek de gönül vermeden, sadece özel okul alanını cazip bularak yatırım yapan, aradığını da bulamayınca başka alanlara giden girişimcilerin olduğudur.

Bu tür geliş-gidişler her sektörde görülebilir. Fakat konu eğitim olunca öncelikle gelişmelerin çocuklarımız ve aileleri üzerindeki etkilerini göz önünde bulundurmamızı gerektiriyor. Dolayısıyla özel okul açılışlarıyla ilgili kuralların belirli bir planlamaya bağlanması gerektiğine inanıyoruz.

Derneğimizin ana konularından biri eğitim adına ülkemizde ve dünyadaki gelişmeleri takip edip öğretmenlerimizle paylaşmaktır. Öğretmenlerimizin mesleki gelişmelerine katkı sağlamanın önemine inandığımızdan pandemi sürecinde eğitim seminerlerimizi online olarak devam ettirmeye gayret ediyoruz.

Bu çerçevede derneğimiz bünyesinde yer alan komisyonlarımızla değişik temalarda bu öğretim yılı başından itibaren birçok webinar düzenlenmiştir.

Ayrıca, Okul Öncesi Eğitimi ve İlkokul Komisyonu üyelerinin desteğiyle düzenlenen **“Öğretmenin İyi Olma Hali, Motivasyonu”** konulu X. Temel Eğitim Sempozyumu; İstanbul İl Milli Eğitim Müdürü Levent Yazıcı ve MEB Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürü Dr. Muammer Yıldız'ın teşrifleriyle 27 Mart 2021 tarihinde çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir.

43 ilden resmi-özel okul öncesi eğitim kurumu ve ilkokullarımız ile 24 üniversitemizden toplam 2500 yönetici ve öğretmen ile basın mensuplarımızın katıldığı sempozyumun düzenlenmesinde emeği geçen tüm komisyon üyelerimize, MEB Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürümüz Sayın Dr. Muammer Yıldız'a, İstanbul Milli Eğitim Müdürümüz Sayın Levent Yazıcı'ya, değerli konuşmacılarımıza, basınımıza ve tüm katılımcı öğretmenlerimize teşekkür ediyorum.

Nisan 2021 Yıl 14 Sayı 56

Türkiye Özel Okullar Derneği Dergisi

ISSN 1307 - 6604

Sahibi

Türkiye Özel Okullar Derneği İktisadi İşletmesi Adına
Zafer ÖZTÜRK

Yazı İşleri Müdürü

Mina AKCEN

Yayın Kurulu

Zafer ÖZTÜRK
Saim MERAL
Erdoğan BOZDEMİR
Nesrin MERAL
Mina AKCEN
Nigar EVGİN
Hüma ÇOBANOĞLU
Mehmet YÜKSEL
Kenan TAÇYILDIZ

Akademik Kurul

Prof. Dr. İrfan ERDOĞAN

İstanbul Üniversitesi Hasan Ali Yücel

Eğitim Fakültesi

Prof. Dr. Ayhan AYDIN

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Eğitim Fakültesi

Prof. Dr. Mustafa ÖZCAN

MEF Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Ebru Aktan ACAR

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Eğitim Fakültesi

Prof. Dr. Soner YILDIRIM

ODTÜ, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi

Bölümü

Dr. Jale ONUR

Maltepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

Yazı İşleri Sorumlusu

Nalan TUĞ

Tasarım

Süleyman GÖRAL

Baskı

Everest Basım Rekl. ve Matb. Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Maltepe Mh. Litros Yolu Sk. 2. Matbaacılar Sit. 5. Kat F Blok
No:3 NF7 Zeytinburnu / İstanbul
0 (212) 434 51 34 info@everestbasim.com

Dağıtım

Türkiye Özel Okullar Derneği İktisadi İşletmesi
Tel. : 0212 249 00 00 (pbx) Faks : 0212 249 00 10
Web : www.tozok.org.tr E-mail : info@tozok.org.tr
Adres : İstiklal Cad. Odakule İş Merkezi
No: 142 Kat: 5 Beyoğlu/ İSTANBUL

Bildiğiniz gibi her yıl IT Komisyonumuzun desteğiyle düzenlediğimiz Eğitim Teknolojileri Konferansı'nın da bu yıl online olarak düzenlenmesine karar verilmiştir. Geleneksel Eğitim Teknolojileri Konferansı'nın amacı bilindiği üzere eğitimde teknoloji kullanımına yönelik iyi örneklerin paylaşıldığı, eğitim teknolojilerini derslerinde kullanmak isteyen öğretmenler için farklı projeleri görebilecekleri ve meslektaşları ile tanışacakları bir ortam yaratılması, eğitimde yeni yaklaşımların takip edilebileceği bir platform oluşturulmasıdır. Bu yıl online ve ücretsiz olarak düzenlediğimiz 6.500'ün üzerinde katılımı **"Eğitimde Dijital Dönüşüm"** temasıyla gerçekleştirdiğimiz 7. Eğitim Teknolojileri Platformu'na teşrifleri nedeniyle Milli Eğitim Bakanımız Sayın Prof. Dr. Ziya Selçuk'a, IT Komisyonumuza, konuşmacılarımıza, sunum yapan ve dinleyici olarak katılan tüm öğretmenlerimize etkinliğimize gösterdikleri ilgi için teşekkürlerimi sunuyorum.

Diğer bir etkinliğimiz ise IB Komisyonu üyelerinin işbirliği ile düzenlenen 16. IB Günü de **"IB Yolculuğunda Değişimi Benimsemek"** temasıyla 17 Nisan 2021 tarihinde üyemiz TED Ankara Koleji'nin ev sahipliğinde çevrimiçi olarak gerçekleştirildi. 3000 katılımcı ile rekor sayıya ulaşan 16. IB Günü etkinliğinde amaç, değişen dünyamızda geleceğe hazır bireyler yetiştirmek için bilişsel ve duygusal farkındalığın eğitimciler için ilk kuralı olduğunun vurgulanmasıydı. 16. IB Günü'ne teşrifleri için Milli Eğitim Bakanımıza, Bakanlık bürokratlarına, değerli konuşmacılarımıza, etkinliğe ev sahipliği yapan TED Ankara Koleji'ne ve katkıları için IB Komisyonu üyelerimize ayrıca çok teşekkür ederiz

Değerli dostlarım sözlerime son verirken, Ulusal Egemenlik mücadelemizin 101.yıldönümünde ülkesini seven, toplum değerlerine saygılı, güçlü bir kişiliğe sahip öğrenciler yetiştiren siz değerli kurucularımızın şahsında sevgili öğrencilerimizin **"23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramını"** en içten dileklerimizle kutluyor, Ulu Önder Atatürk'ü saygı ve minnetle anıyoruz.

Zafer ÖZTÜRK

Yönetim Kurulu Başkanı

İÇİNDEKİLER

6

X. TEMEL EĞİTİM SEMPOZYUMU

ÖĞRETMENİN İYİ OLMA HALİ, MOTİVASYONU

10

VII. EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ KONFERANSI

EĞİTİMDE DİJİTAL DÖNÜŞÜM

17

MİLLİ EĞİTİM BAKANINA

YAPILAN ZİYARET

19

EĞİTİM LİDERLİĞİ AKADEMİSİ

24 NİSAN - 5 HAZİRAN

21

KURUCULAR TOPLANTISI

27 ŞUBAT 2021

23

TÜRKİYE ÖZEL OKULLAR DERNEĞİ

MESLEKİ GELİŞİM SEMİNERLERİ

26

16. IB GÜNÜ

IB YOLCULUĞUNDA DEĞİŞİMİ BENİMSEMEK

28

MİLLİ SPORCU BURSU

PROTOKOL TÖRENİ

29

F. NURULLAH DAL

YÖNETİM KURULU TOPLANTI ODASI

31

Prof. Dr. Alipaşa AYAS

Gelecek Neslin Eğitim Yolculuğunda Yaşananlar: Covid-19'un Etkileri Üzerine Bir Değerlendirme

36

Dr. Öğr. Üyesi Gülçin KARADENİZ

Dr. Öğr. Üyesi Neslihan ZABCI

Pandemi Döneminde Öğretmenlerin Psikolojik Sağlamlıkları

43

TÖZOK Rehberlik Komisyonu

PANDEMİDE PANDEMİYLE YAŞAMAK

56

Bünyamin ÇELİK TEN

NEREDE KALMIŞTIK ?

59

Tolga ÖZDEMİR

HEDEF TAHTASINDAKİ ÖZEL OKULLAR, ÖĞRENCİLERE NE KAZANIMLAR SAĞLAR?

62

Metin YOLERİ

UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNİN ÖĞRETTİKLERİ

64

Neslihan Er AMUCE

PANDEMİ DÖNEMİNDE EĞİTİM VE ETKİLİ DERS TASARIMLARI

68

Mona AYKUL

EĞİTİMİ YENİDEN DÜŞÜNMEK

72

Dr. Öğr. Üyesi Yurdağül BOĞAR

COVID-19 PANDEMİSİNDE YÜKSEK ÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN DEĞİŞEN ALIŞKANLIKLARI

75

Dr. Umut KISA

VARLIK NEDENİ

78

Zehra KASAP

SON BİR YILDA BİLDİĞİMİZ EBEVEYNLİK FORMATLANDI

X. TEMEL EĞİTİM SEMPOZYUMU

“ÖĞRETMENİN İYİ OLMA HALİ, MOTİVASYONU”

27 MART 2021

Türkiye Özel Okullar Derneği Okul Öncesi Eğitimi ve İlkokul Komisyonu üyelerinin desteğiyle çevrimiçi düzenlenen X.Temel Eğitim Sempozyumu “**ÖĞRETMENİN İYİ OLMA HALİ, MOTİVASYONU**” temasıyla üyemiz 27 Mart 2021 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Resmi-özel okullarımızdan ve üniversitelerimizden 2500 civarında eğitim yöneticisi ve öğretmen ile basın mensuplarımızın katılımıyla gerçekleşen, açılış konuşmaları TÖZOK Yönetim Kurulu Başkanı Zafer Öztürk, İstanbul İl Millî Eğitim Müdürü Sayın Levent Yazıcı ve MEB Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürü Sayın Dr. Muammer Yıldız tarafından yapılan Sempozyum’da; 3 konferans ve 1 panelde “**Öğretmenin İyi Olma Hali, Motivasyonu**” teması çeşitli yönlerle ele alınmıştır.

TÖZOK İlkokul Komisyonu Başkanı Bahar Birkal’ın moderatörlüğünde gerçekleşen sempozyumda;

- Prof. Dr. Acar Baltaş: Hayatın Hakkını Vermek
- Psikolog Funda Akkapulu Aydın; Öğretmenlik: Hayat Vermek / Hayatta Kalmak
- İletişimci-Yazar Dr. Umut Kısa; Hocam Var mısın?
- Uzman Psk. Danışman Seçil Akaygün Cüntay ve Uzman Psk. Danışman Şükran İ. Başarır’ın konuşmacı olduğu ve TÖZOK İlkokul Komisyonu üyemiz Burcu Aybat’ın başkanlığını yaptığı panelde ise “Ailemize, Öğrencilerimize ve Kendimize Duygusal İlkyardımda Bulunabilmek”

konularında değerli görüşlerini katılımcılarla paylaşmıştır.

Etkinliğin tüm katılımcılara katkı sağlamış olmasını diliyor, Sempozyuma katılımları ile bizleri onurlandıran İstanbul İl Millî Eğitim Müdürü Sayın Levent Yazıcı ve MEB Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürü Sayın Dr. Muammer Yıldız’a, değerli görüşleriyle ufkumuzu aydınlatan konuşmacılarımıza, keyifli müzik dinletisi ile sempozyuma renk katan müzik öğretmenlerimiz Songül Bilge ve Oktay Bilge’ye, basın mensuplarımıza ve tüm katılımcılarımıza bir kez daha Yönetim Kurulumuz adına teşekkür ediyoruz.

Sempozyumunun açılış konuşmasını yapan MEB Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürü Dr. Muammer Yıldız, salgın sürecinde eğitim sisteminin altyapısı sayesinde uzaktan eğitime hızla geçilebildiğini belirterek, şöyle devam etti: “Çoğu gitti azı kaldı, diyelim. Bundan sonraki süreçte tekrar bir başka olumsuzluk yaşamayalım diye biz de mücadele ediyoruz. Bu uzaktan öğretimin kalıcı hale gelmesini aslında arzu etmiyoruz, şunu diyoruz: Biz, vizyon olarak uzaktan eğitimi, eğitimin bir parçası olarak ön görüyoruz, ön görmüştük ama bu şekildeki bir kapanmanın neticede çocuklarımızda ne tür öğrenme kayıplarına neden olduğunu gördük.

Öğretmenlerimiz, çocuklarıyla birlikte olmak istiyorlar. Bu sürecin velilerimiz açısından ne kadar yıpratıcı olduğunu toplumun tüm kesimleri ifade ediyor. Biz ailelerimizin bu yükünü de daha fazla üzerlerinden almak istiyoruz.

Biz bunun için varız, zor dönemde öğrencilerimiz, velilerimiz için varız. Bu sürecin sekteye uğratılmaması gerektiğini tekrar hatırlatalım.”

İstanbul İl Millî Eğitim Müdürü Levent Yazıcı ise öğretmen ve öğrenciyi birbirinden ayrı düşünmenin kesinlikle mümkün olmadığını, sistemde yapılacak bütün çalışmalarda ve iyileştirmelerde öğretmenle öğrencinin birlikte düşünülmesi gerektiğini söyledi.

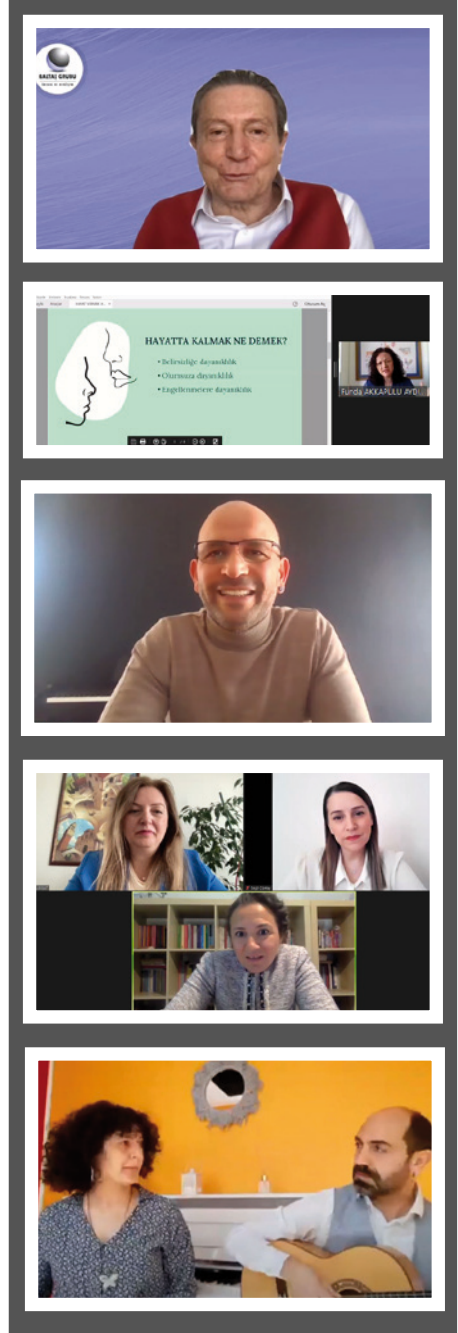
Yazıcı, bu süreçte öğrencilerin öğrenme alışkanlıklarını kurgulayanın, öğrenmeyi destekleyeninin yine öğretmen olduğuna işaret ederek, şu değerlendirmede bulundu:

“Her ne kadar bütün kurumlar olarak biz bu sürece hep istediğimiz düzeyde hazırlıklı girmedik diye düşünsük de aslında Millî Eğitim Bakanlığı olarak Fatih Projesi’yle, okullarda kurduğumuz altyapımız ve beraberindeki dönüşüme fırsat veren yeni teknolojik düzenleme ve hamlelerle çok önemli bir yol katetmiştik. Bu çerçevede belki uzaktan eğitime aslında birçok ülkeden bence çok daha hazır başladık.”

Türkiye Özel Okullar Derneği Başkanı Zafer Öztürk de salgın sürecinin getirdiği zorlukları anlattı.

Gelecek adına yapılacak çok işin olduğuna dikkati çeken Öztürk, “Uzaktan eğitimde Türkiye dünyada bir numara olduğu bunun nedeni sizlersiniz.

Ülkemizin yüksek eğitimle beraber 25 milyon kadar öğrencisi var ki birçok ülkenin nüfusundan bile daha fazla. Bizler bu süreçte teknolojiyi derslerimize entegre ederek imkansız başardık, sizler başardınız.” ifadelerini kullandı.

X. Temel Eğitim Sempozyumu Sonuç Bildirgesi “Öğretmenin İyi Olma Hali, Motivasyonu”

27 Mart 2021, İstanbul

Türkiye Özel Okullar Derneği Okul Öncesi Eğitimi ve İlkokul Komisyonu üyelerinin desteğiyle düzenlenen “**Öğretmenin İyi Olma Hali, Motivasyonu**” konulu X. Temel Eğitim Sempozyumu; İstanbul İl Millî Eğitim Müdürü Levent Yazıcı ve MEB Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürü Dr. Muammer Yıldız’ın teşrifleriyle 27 Mart 2021 tarihinde çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir.

Prof. Dr. Acar Baltaş, Psikolog Funda Akkapulu Aydın, İletişimci-Yazar Dr. Umut Kısa, Uzman Psk. Danışman Seçil Akaygün Cüntay ve Uzman Psk. Danışman Şükran İ. Başarır’ın konuşmacı olduğu, 43 ilden resmi-özel okul öncesi eğitim kurumu ve ilkokullarımız ile 24 üniversitemizden toplam 2500 yönetici ve öğretmen ile basın mensuplarımızın katıldığı sempozyumda; “**Öğretmenin İyi Olma Hali, Motivasyonu**” teması farklı yönleriyle ele alınmıştır.

Sempozyumda alınan kararlar:

- Öğretmenlik iş veya meslek değil misyondur. Öğretmenlik Türkiye’nin geleceğini inşa etme misyonudur. Öğretmenlik bilgiyi en iyi şekilde aktarmayı aşan ve öğrencilerine ilham vermeyi içine alan bir uğraştır. Bu da öğrencileriyle bağ kurarak olur. Bağ kurmak empatiyi içine alan ve onun ötesine geçerek, karşısındaki için önemli olanı anladığını ona hissettiren bir anlayıştır. Öğretmenler hayat boyu devam eden hayatımızı tamamlama ve inşa etme eyleminin mühendisleridir. Ehil bir öğretmen öğrencilerinin konfor alanlarının dışına çıkmak konusunda teşvik eder ve onlara başarının gurur verdiği ancak başarısızlığın geliştireceğine inandırır. Böylece de onlara potansiyellerini hayata yansıtmak için cesaret verir. İz bırakan bir öğretmen öğrencilerinin vicdan gelişimine yatırım yapar ve onlara kendi dışlarındaki dünyaya borçlu olduklarını hissettirir. Bunun sonucunda öğrencileri bir alanda “dünyada en iyi olmak” gibi gerçek dışı bir hayalin peşinde koşmak yerine “dünya ve ülkeleri için iyi bir insan olmak” hedefini kendileri için hayat amacı olarak seçerler.
- Hayatta kalmak sadece bedensel bir nitelik değildir. Bir insanın hayatta olması demek ruhsal ve zihinsel olarak da canlılığını sürdürüyor olması demektir. Öğretmen hayatta kalmalıdır çünkü asgari düzeyde öğrencisi ama en geniş düzeyde toplum öğretmenin ruhsal ve zihinsel canlılığına muhtaçtır. Öğretmenin hayatta kalabilmesi için herşeyden önce kendi “özbakımı” ile yakından meşgul olmalıdır. Kendi yeterlilik ve sınırlılıklarını kavramalı, çözüm bulmak yerine kapsayan/kavrayan olmayı seçmeli, zaman denilen hazineyi önce kendisine hediye etmelidir. Mutluluk çoğu zaman geçmişe ait bir deneyim olarak tarif edilirken, iyi olma hali şimdiye aittir. İyi olmak ancak kişi kendisi bunu tercih ettiğinde mümkündür.
- Var olma yetkinliği kadar diğer insanları etkileyen ve amaçlarımıza ulaşmamızı mümkün kılan bir başka yetkinlik daha yoktur. Var olmak her şeyin kalbinde yer alır. Başka biri için var olmak, onun varlığını kutsamaktır. Ona yetkin, yeterli ve değerli olduğu mesajının verilmesidir. Ancak bu mesaj davranışlarla değil hislerle verilir. Otantik bağın kurulabilmesi için içinizde yer alan hislerin davranışlarınıza doğal olarak yansımaları gerekir. Her insan farklı da olsa kendi yetkinlikleriyle seçimler yapan bir varlıktır. Birinin seçimlerinin size uygun olmaması, bu durumu değiştirmez. Genel olarak herkesin dünyada bir yeri ve değeri vardır. Her insan kendi eşsizliğiyle hayran olunması gereken biridir. Bu onun davranışlarından ya da yaptıklarından bağımsız sadece olduğu kişiye karşı bir hayat duruşudur.
- Her mesleği mümkün kılan tek mesleği yürüten öğretmenler, çocukların anne babalarından sonra duygusal ilk yardımcı aldıkları ilk kişilerdir. Bahçede yaralanan dize üflediği gibi, bir öğretmen öğrencisinin kaygısına, heyecanına da üfler, soğutur, gerekirse bir dokunuşuyla ruhların yaralarını sarar. Peki öğretmenlerimizin kendi “ruhsal yara”larına “tükenmişliklerine” kim üfler? Öğretmen olmanın getirdiği yüklerle (özellikle pandemi döneminde) kim şefkat gösterir, ilk yardımcı kim yapar? Daha da önemlisi okuldan ayrılmadan, meslekten soğumadan iyi olma halini bir öğretmen kendisi nasıl korur? Hem öğretmenin hem öğrencilerin iyi olma hallerini destekleyen yaklaşımların çoğu sosyal duygusal öğrenme temelinde yer alır. Sosyal duygusal öğrenme alanının 5 temel kavramı; kişisel farkındalık, öz yönetim, sosyal farkındalık, ilişki yönetimi, karar verme ve sorumluluk alma becerilerini geliştirmek iyi olma halinin de temelini oluşturur. Bu beş temel alana ait becerileri kendimizde geliştirmek, öğrencilerimizde desteklemek, sınıf iklimine yaygınlaştırmak bir öğretmenin atacağı en önemli ilk yardım adımlarıdır. Öğretmen olarak kendinizi “ışık saçarken eriyip biten bir mum” olarak değil, “bilgiyi, güven dolu bir ortamda şefkatle ileten” kişi konumuna alabilirsiniz, mesleğinizi tükenmeden, sağlıklı ve mutlulukla sürdürebilirsiniz.

Yaratıcı Çocukların FUNTASTICS Eğlencesi

edding'in Funtastics serisi kalemlerinin farklı yüzeylere uygun çeşitleri çocuklara rengarenk bir dünyanın kapılarını aralıyor.

Kalın Uçlu Keçeli Kalem

İnce Uçlu Keçeli Kalem

Sihirli Kalem

Cam Kalemi

Kumaş Boyama Kalemi

Yüz Boyama Kalemi

www.edding.com

[/eddingTR](https://www.facebook.com/eddingTR)

[/edding_tr](https://www.instagram.com/edding_tr)

VII. EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ KONFERANSI

**Türkiye Özel Okullar Derneği'nin IT Komisyonu tarafından
bu yıl "Eğitimde Dijital Dönüşüm" temasıyla düzenlenen VII. Eğitim Teknolojileri
Konferansı 6500'ü aşkın öğretmenin katılımıyla 10 Nisan 2021 tarihinde
online olarak gerçekleştirildi.**

Geçtiğimiz Mart ayından bu yana, rutinlerimizi değiştiren, ezberlerimizi bozan sıradışı bir dönemin içinde yer aldık. 2020'de başlayan küresel COVID-19 salgını, gelecekle ilgili varsayımların bir anda ne kadar değişebileceğini bize hatırlattı.

Bu yeni dönemden öğrendiklerimiz ile yola devam edeceğimiz kuşkusuz. Bu sebeple günümüz eğitim sisteminde, öğrencilerimizi 21. yüzyıl becerilerine sahip bireyler olarak yetiştirmek en temel gerekliliklerdendir. Teknolojinin müfredata ve okul hayatına dahil edilmesi eğitim kurumları için önemli bir hedef haline gelmiştir.

Bu hedef doğrultusunda, eğitimde teknoloji kullanımına yönelik iyi örneklerin paylaşıldığı, eğitim teknolojilerini derslerinde kullanmak isteyen öğretmenlerin farklı projeleri inceleyebildikleri ve meslektaşları ile paylaşımında buldukları **VII. Eğitim Teknolojileri Konferansı**'nda katılımcılar, 55 farklı şehirden 110 öğretmenimizin 22 farklı branş ve seviyedeki teknoloji kullanımının örneklerini sundukları 6 farklı oturumda 83 senkron sunumu izleme fırsatı buldular.

Senkron sunumların yanı sıra her branştan 200'den fazla asenkron sunum videosu da konferans bitiminde tüm öğretmenlerimizin erişimine açılmıştır.

Türkiye geneli resmi ve özel okullardan eğitimde teknoloji kullanımına yönelik iyi örneklerin paylaşıldığı konferans, öğretmenlerimizin yoğun ilgi ve katılımıyla gerçekleşti.

Özel okullarımızın yanısıra resmi okullardan öğretmenlerimiz de sunumlarıyla konferansa renk kattılar.

Öğretmenlerin, eğitimde teknoloji kullanımı konusunda farkındalık kazanması, kendilerini geliştirecek örnek çalışmalarını incelemesi ve katılımcıların profesyonel gelişim ağlarının genişlemesine büyük katkı sağlayan ve etki yaratan konferansın açılış konuşmaları **Türkiye Özel Okullar Derneği Başkanı Zafer ÖZTÜRK ve Milli Eğitim Bakanımız Prof. Dr. Ziya SELÇUK** tarafından yapıldı.

ETP21’de ana salonda yer alan 4 konferansta öğretmenlerimiz;

- Levent Erden’i (Next Academy Kurucusu) Dönüşüm
- Cengiz Ultav’u (TTGV Yönetim Kurulu Başkanı) Eğitimde Yenilikçilik ve Bütünsellik
- Ahmet Can’ı (Teknoloji Yazarı ve Sunucu) Eğitimde Yeni Nesil Yaklaşımlar
- Zafer Demirkol’u (Yapay Zeka Mentor ve Yazar) Eğitimde Dijital Dönüşüm ve Yapay Zeka konularında dinleme fırsatı bulmuşlardır.

Ayrıca ETP21 konferansımızda yer alan 6 panelde konuşmacı olan özel okul yöneticisi ve akademisyenlerimiz sunumlarıyla değerli görüşlerini katılımcılarımızla paylaşmışlardır:

Panel konuşmacılarımız:

1. Panel: Okul Yöneticileri Bakış Açısı İle Pandemi Dönemi ve Dijital Dönüşüm 1

- Elvan Tongal
(MEF Okulları Genel Müdür Yrd)
- Mustafa Balkaş
(TED Adana Koleji Direktörü)
- Müge Yalım Alpan
(FMV Eğitim Kurumları Kurucu temsilcisi)

2. Panel: Akademisyenlerin Bakış Açısı ile Pandemi Dönemi ve Dijital Dönüşüm

- Ece Karaboncuk
(Eğitimci-yapımcı)
- Prof. Dr. Mustafa Özcan
(MEF Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dekanı)
- Prof. Dr. Tufan Adıgüzel
(Özyeğin Üniversitesi)
- Prof. Dr. Sencer Çorlu
(Bahçeşehir Üniversitesi)

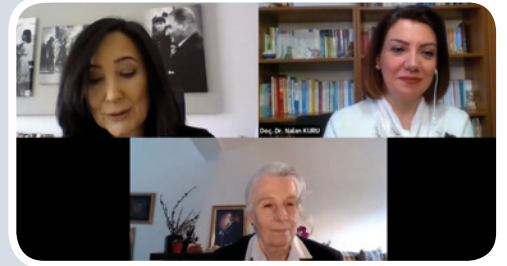

3. Panel: Okul Yöneticileri Bakış Açısı İle Pandemi Dönemi ve Dijital Dönüşüm 2

- Elif Kara Öztürk
(VKV Koç Lisesi Müdürü)
- Okan Uzelli
(Hisar Okulları Lise Müdürü)
- Özgür Yöntem
(İSTEK Acıbadem Kampüs Müdürü)
- Selcen Özkaya Seçil
(Enka Okulları Lise Müdürü)

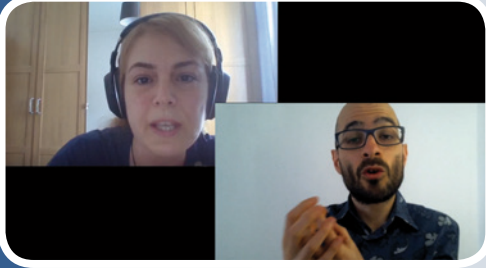
4. Panel: Uzaktan Eğitimde ve Pandemi Sürecinde Sosyal Duygusal Öğrenme Becerileri

- İpek Ak
(TED Rönesans Koleji Genel Müdürü)
- Prof. Dr. Ferhunde Öktem
(Klinik Psikolog)
- Doç. Dr. Nalan Kuru
(Uludağ Üniversitesi)

5. Panel: Google AI in K12 Education

- PhD, Filipe Gracio
(Google)
- Tuba Islam
(Google)

6. Panel: Öğretmenlerin Bakış Açısı ile Pandemi Dönemi ve Dijital Dönüşüm

- Prof. Dr. Mustafa Yavuz
(Araştırın Okul Akreditasyonu Kurucusu)
- PhdC Volkan Serin
(FMV Ayazağa Işık Lisesi Biyoloji Öğretmeni)
- Aysun Güneş
(Anadolu Üniversitesi Öğretim Üyesi)
- Uğur Mert
(SEV Amerikan Koleji Matematik Öğretmeni)

Konferansta yapılan tüm sunumlar (4 konferans, 6 panel, 83 senkron, 200'den fazla asenkron sunum) kayıt yaptıran tüm dinleyicilerin erişimine bir ay boyunca açık olacaktır.

Katılımcılarımız bu zengin içeriğe sahip dijital kütüphaneye www.etp.org.tr adresinden bir ay boyunca ulaşabileceklerdir.

ETP21 etkinliğimizi teşrifleriyle onurlandıran Milli Eğitim Bakanımız Sayın Prof. Dr. Ziya SELÇUK'a, konferansımızın başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesinde emeği geçen ETP Konferansı Organizasyon Komitemize, değerli konuşmacılarımıza, sunum yapan tüm öğretmenlerimize, öğrencilerimize, sponsor firmalarımıza ve tüm katılımcılarımıza Yönetim Kurulumuz adına en içten teşekkürlerimizi sunuyoruz.

ETP ORGANİZASYON KOMİTESİ

 Özgür ÖZGÖR TÖZOK İT KOMİSYON BŞK. ETP KOMİTESİ BŞK.	 Dilem YARDAK TÖZOK İT KOMİSYON ÜYESİ ETP KOMİTESİ ÜYESİ	 Evren TOMRİK TÖZOK İT KOMİSYON ÜYESİ ETP KOMİTESİ ÜYESİ	 Nalan UMUTLU ETP KOMİTESİ ÜYESİ	 Sefa ÖZER TÖZOK İT KOMİSYON ÜYESİ ETP KOMİTESİ ÜYESİ	 Mustafa FERİTOĞLU TÖZOK İT KOMİSYON ÜYESİ ETP KOMİTESİ ÜYESİ
 Nalan TÜŞ TÖZOK MÜDÜRÜ	 Neriman ER ANIÇ TÖZOK İT KOMİSYON ÜYESİ ETP KOMİTESİ ÜYESİ	 Duygu FEZİLİN TÖZOK İT KOMİSYON ÜYESİ ETP KOMİTESİ ÜYESİ	 Sinan KARVAL TÖZOK İT KOMİSYON ÜYESİ ETP KOMİTESİ ÜYESİ	 Süleyman GÖRAL TÖZOK Bilgi İşlem Sorumlusu	 Uğur SARI ETP KOMİTESİ ÜYESİ

Zafer Öztürk'ün açılış konuşması

Eğitime ve gelişime değer veren siz sevgili eğitimci dostlarımız ile Türkiye Özel Okullar Derneği çatısı altında çevrimiçi bile olsa buluştuğumuz için çok mutluyuz.

2020 yılını, Covid-19 pandemisi nedeniyle, toplum sağlığı açısından zorlu bir süreç olarak geçirdik. Dileğimiz 2021 yılında salgının bir an önce sona ermesi ve normal düzene dönmemizdir. Okullarımızın bu dönemde uzaktan öğretim alanında ne kadar başarılı olduğu görülmüştür. Pandemi süreci tüm sıkıntıların yanında; öğretmenlerimizin, öğrencilerimizin ve ailelerin uzaktan öğretime hızlı bir şekilde adapte olmasına olanak tanımıştır. Okullarımızın gelecekte de yüz yüze eğitimi ve uzaktan öğretimi birlikte kullanacağını ve çevrim içi öğretimin artık gelecekteki eğitimin bir parçası olacağını söylemek herhalde yanlış olmayacaktır. Covid-19 salgını nedeniyle bu olağanüstü dönemde resmi ve özel okullarımıza, bu süreçte her zamankinden daha fazla çalışan fedakâr öğretmenlerimize bir kez daha teşekkür etmek istiyorum.

Böylesine zorlu bir dönemde okullarımız; kurucularından yöneticilerine, öğretmenlerinden çalışanlarına kadar öğrencilerimizin eğitimlerinin aksatılmaması için üzerlerine düşeni en iyi şekilde yapmıştır. Ve bundan sonra da yapmaya devam edeceklerine hiç şüphem yoktur. Unutmamak gerekir ki; Mustafa Kemal Atatürk'ün de ifade ettiği gibi; Geleceğin güvencesi sağlam temellere dayalı bir eğitime, eğitim ise öğretmene dayalıdır.

Bu noktada MEB Fatih projesinden bahsetmeden geçemeyeceğim. Bu proje ülkemiz eğitimine çok faydalı olmuş, tüm okullarımıza teknoloji kullanımında büyük bir ivme kazandırmıştır. Ayrıca, bu zorlu süreçte Milli Eğitim Bakanlığımız tarafından hazırlanan EBA'da, öğrencilere kaliteli ve eşit imkan sunması açısından; Ayrıca ihtiyaç duyulan ortak uzaktan öğretim imkânının, eşitlik içinde özel okullara açılmış olması da süreci yönetmek açısından çok değerli bir çalışma olmuştur.

Teknolojik yatırımlarına çok daha önceden başlayan ve ciddi birikimi olan özel okullarımızın, bu tecrübelerini diğer okullarımızla ve resmi kurumlarımızla paylaşma düşüncesiyle yola çıktığımız ETP konferansının ilkinin; 2013 yılında 1200 katılımcıyla gerçekleştirmiştik. Bugün ise burada online olarak düzenlediğimiz konferansımızı; 6000'e yakın katılımcı ile gerçekleştiriyor olmaktan ayrıca büyük mutluluk duyuyoruz.

Türkiye Özel Okullar Derneği olarak 70 senedir Türk Milli Eğitimi ve Özel Okulculuğun gelişmesi adına faaliyet yürütmekteyiz.

Ana konularımızdan biri; eğitim adına ülkemizde ve dünyadaki gelişmeleri takip edip, öğretmenlerimizle paylaşmaktır. Bu çerçevede bünyemizde oluşturduğumuz komisyonlarla değişik alanlarda sempozyum ve konferanslar düzenlemekteyiz. IT Komisyonumuzun oluşturduğu Eğitim Teknolojileri Konferansı da; bu etkinliklerimizin en önemli parçalarından biridir.

Değerli katılımcılar, yapılan araştırmalar yakın bir gelecekte, bugün var olan bir çok mesleğin yok olacağını, yerlerine yeni mesleklerin geleceğini gösteriyor. Doktorluk, hemşirelik, avukatlık, gastronomi ve bunun gibi insan odaklı meslekler her zaman var olacaktır. Ama daha şimdiden isimleri konmuş ve yüzbinlerle ifade edilen pozisyonlar için insan kaynağı ihtiyacı olacağı da ortadadır. Bunlar arasında; Programlama, Veri Analizi, Endüstriyel tasarım ve bunun gibi birçok meslekte yer almaktadır.

Bunları şimdiden öngörmemiz, çocuklarımızı ve gençlerimizi buna hazırlamamız gerekmektedir. Gençlerimizi ve çocuklarımızı sadece tüketen değil; uygulama yazıp, geliştirebilen; yani üreten olarak yetiştirmemiz önem arz etmektedir.

Eğitim teknolojilerinde en önemli unsur içeriktir, içerik ise öğretmenlerimizin gayretleri ve üretkenliği ile oluşmaktadır. Bu anlamda öğretmenlerimizden, üretkenlik ve yaratıcılık beklentilerimizi karşılamak için, iyi örnekleri onlarla paylaşarak, evlatlarımıza ilham olmalarını istiyoruz. Fakat şunu özellikle belirtmek istiyorum: Öğretmensiz bir eğitim düşünülemez. Eğitim-Öğretimde en önemli unsur öğretmendir. Teknoloji tek başına bir şey ifade etmez. Teknolojiyi araç olarak kullanan öğretmen esastır. Teknoloji ile belki öğretim yapabilirsiniz ama insanı eğitemezsiniz. Teknoloji; iyi insan olmayı, ahlakı, şefkati, adaleti, değerleri, demokrasiyi, saygıyı, sevgiyi öğretmez. Bunları öğreten öğretmenlerimizdir.

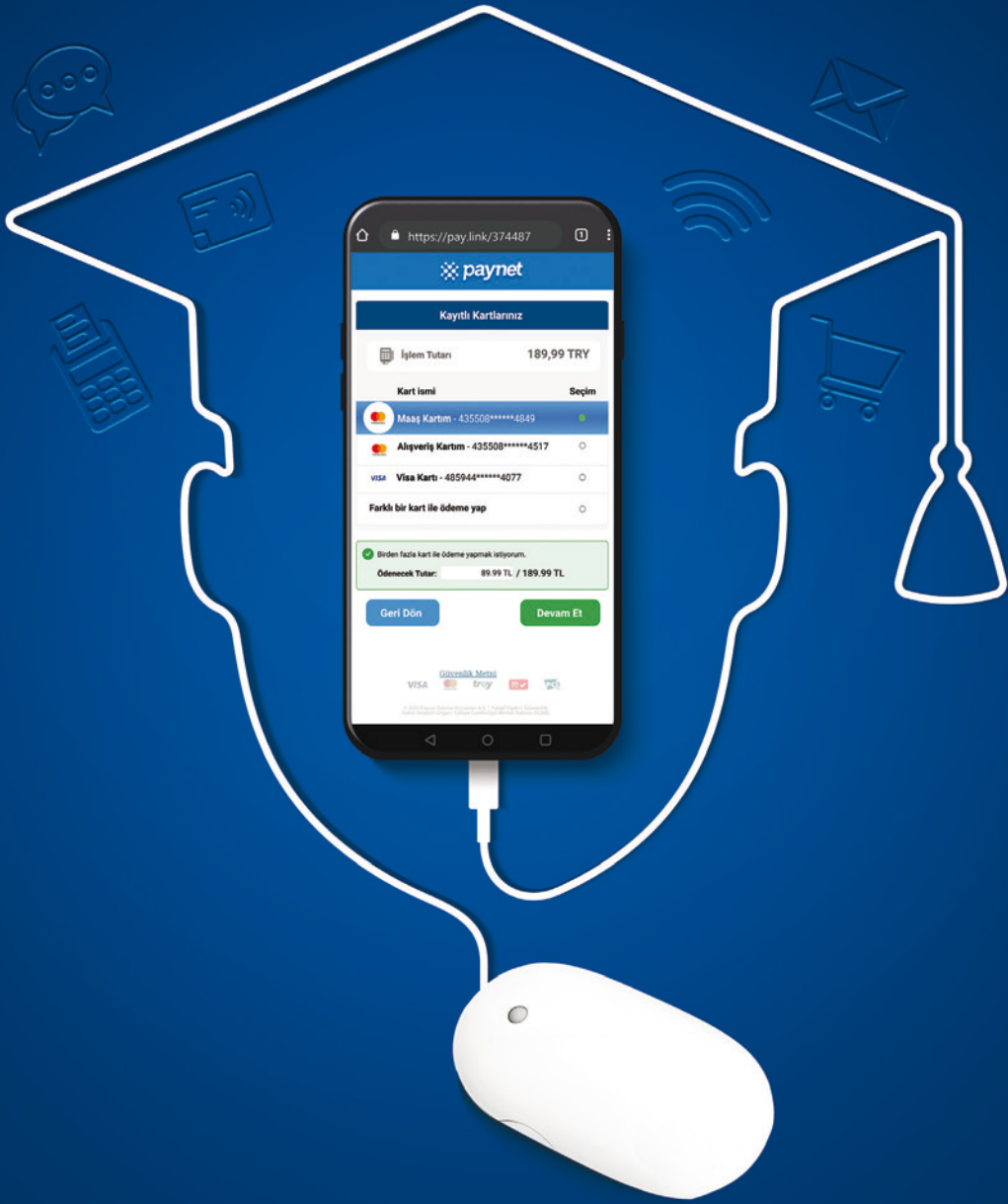
Günümüzde teknoloji, eğitimin içerisine bir araç olarak iyice dahil oldu. Bu hepimizce yadsınamaz bir gerçektir. Her ne kadar eğitimin ana unsuru olmasa da, eğitimde önemli bir araç haline geldi. İşte bu etkinliğimizde öğretmenler; kendi geliştirdikleri teknolojiyi, derslerinde kullanma metotlarını ve aldıkları sonuçları birbirleriyle paylaşıyor olacaklar. Bu etkinliğimiz sadece özel okullara ya da kendi öğretmenlerimize değil, tüm resmi okullara ve bütün eğitimcilere açık bir çalışmadır. Katılan tüm öğretmenlerimizin; bu etkinlikten kazanımlar sağlayıp, keyif alacaklarını umuyorum.

Biz şuna inanıyoruz, teknoloji ile ilgili bir yenilik olduğunda, ilgili firma bunu bize sunduğunda aslına bakarsanız çok yavan gelmektedir. Ancak öğretmen bunu alıp özümseyerek sunumu yaptığında ve bunu sınıfında uyguladığında; *işte o zaman* ortaya bir ilham alma sonucu doğuyor ve eğitim kalıcı hale geliyor. İşte biz bugün burada, öğretmenlerimiz öğretmen arkadaşlarıyla bilgilerini paylaşarak bunu çoğaltacaktır.

Her branşdan paylaşımlarımız olacak bugün burada. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ya da Beden Eğitimi öğretmeni; teknolojiyi nasıl kullandıklarını, etkilerini ve çıkan sonuçlarını anlatacaklar ve o sınıflar ileride dolup taşacak. (Yüz yüze eğitime geçtiğimizde) Bu anlamda, bugün; 83 sunumla yer alan tüm branşlardaki öğretmenlerimize; sınıflarında uyguladıkları iyi örnekleri diğer öğretmen arkadaşlarıyla paylaşıyor olacakları için şimdiden her birine ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Bugün öğretmenlerimiz; 83 eşzamanlı senkron ve 200 den fazla asenkron sunumların yanı sıra, ana salonda da eğitim ve teknoloji konuları ile ilgili çok değerli öğretmen, idareci ve eğitimcilerimizi ve alanında uzman konuşmacılarımızı dinleme fırsatı bulacaklardır. Tüm konuşmacılarımıza etkinliğimize verecekleri katkı için şimdiden çok teşekkür ediyorum.

Konferansta yapılan tüm sunumlar kaydedilecek ve kayıt yaptıran tüm dinleyicilerin erişimine bir ay boyunca açık olacaktır. Bunun da öğretmenlerimize ışık tutacak çok değerli bir kaynak olacağına inanmaktayız. Sözlerimi son verirken; Öncelikle Sayın Bakanımıza etkinliğimize teşekkürleri için çok teşekkür ediyorum. Bizlere kapılarını açan Eyüboğlu Eğitim Kurumları ve onun nezdinde eğitimin duayeni Onursal Başkanımız Sayın Dr. Rüstem Eyüboğlu'na, her zaman yanımızda olan ve desteklerini bizden esirgemeyen Yüksek İstişare Kurulu Başkanımız Sayın YİK Başkanı Yusuf Tavukçuoğlu'na, YİK Başkan Vekili Cem Gülan'a ve YİK Üyelerimize, Yönetim Kurulumuzda yer alan değerli çalışma arkadaşlarıma, çok kıymetli konuşmacılarımıza, basınımıza, sunum yapacak, dinleyici olacak tüm sevgili öğretmenlerimize, etkinliğimizin düzenlenmesinde emekleri geçen IT Komisyonumuzun değerli üyelerine ve değerli paydaşlarımız, sponsor firmalarımıza teşekkür ediyorum.

Eğitime Tek Tıkla **PAYNET** Dokunuđu

Paynet ile okul taksiti ödemelerinizi, Paylink ile kolaylıkla alırken velilerinize zaman ve mekan fark etmeksizin uzaktan ve temassız ödeme imkanı sunun.

Üstelik "**Düzenli Ödeme**" ile kart limitine takılmadan ödemelerinizi otomatik alırken, Paynet'in sunduğu "**PayPass ile Kart Saklama**" sayesinde velileriniz, ek ödemeler için tekrar tekrar kart bilgisi girmek zorunda kalmayacak!

Sizleri ayrıcalıklarla dolu Paynet dünyasına bekliyoruz.

 paynet

 /paynetodeme

Milli Eğitim Bakanımıza yapılan ziyaret

Derneğimizin Yönetim Kurulu Başkanı Zafer Öztürk, YİK Başkan vekili Cem Gülan ve diğer özel öğretim kurumlarını temsil eden dernek başkanları ile birlikte 18 Mart 2021 tarihinde Milli Eğitim Bakanımız Sayın Prof. Dr. Ziya SELÇUK'u makamında ziyaret ettiler.

Sayın Bakanımıza, bizleri nazik kabulü için teşekkürlerimiz arz ederiz.

*Okullarda
en çok tercih edilen
beyaz yazı tahtası*

NOKI "INTERPANO bir NOKI markasıdır."

www.interpano.com.tr | 0 212 444 66 54

Mind Academy ve Türkiye Özel Okullar Derneği (TÖZOK) işbirliği ile okul yöneticisi olan veya gelecekte böyle bir hedefi olan eğitimcilerimize yönelik olarak başlatılan ve ilk programlarını geçtiğimiz yıl gerçekleştirdiğimiz **Eğitim Liderliği Akademisi sertifika programı**'nın dördüncüsü, 13 Mart 2021 tarihi itibarıyla 13 eğitimcinin katılımıyla çevrimiçi olarak başladı.

Eğitim Liderliği Akademisi;

- Teoriden Pratiğe Okul Liderliği
- Duygusal Zeka ve Öz farkındalık
- Öğretimsel Süpervizyon
- Koçluk ve Mentorlük
- Değişim Yönetimi
- Dijital Çağda Öğrenmeyi Dönüştürmek
- Temel Bütçe Yönetimi

olmak üzere toplam 7 modülden oluşmaktadır ve 24 Nisan 2021 tarihine kadar devam edecektir.

Yukarıdaki ana başlıklar kapsamında modüllerin içerisinde; okul kültürü oluşturmak, iyi işleyen takımlar kurmak, eğitim liderliği, kriz yönetimi, öz farkındalık, duygusal zeka, çatışma yönetimi, öğrenen okullar ve liderler, veri analizi vb konular yer almaktadır. Bu konu başlıklarının her biri okul içerisinde gündelik operasyonlarımızda hepimizin sıkça karşı karşıya kaldığı durumlar olarak göze çarpmaktadır.

30 saatlik bu program, deneyimli ve farklı alanlarda uzmanlıkları da olan eğitimciler tarafından oldukça interaktif ve paylaşımın çok olduğu bir ortam içerisinde gerçekleştirilmektedir. Katılımcılarımızın deneyimleri ve paylaşımları da süreci oldukça zenginleştirirken, kendilerine de değişik sorunlara çözüm getirme olanağı da sağlanmaktadır.

Bu programı tasarlarken amacımız, değişen dünya koşullarını ve gereksinimlerini göz önünde bulundurarak, ülkemize yararlı olacağına inandığımız, gelenek ve kültürümüzü çok iyi bilen, yenilikleri takip edebilen ve uygulayabilen ve her şeyden önce öğrencinin öğrenmesini birinci sırada tutan eğitim liderleri yetiştirmek ve onlara destek sağlamaktır.

Program sonunda katılımcılarımıza TÖZOK ve Mind Academy'den sertifikaları verilecek, sonrasında ise Mind Academy bünyesinde oluşturulan 'Eğitim Liderliği Ağına' katılmaları da sağlanacaktır.

Eğitim Liderliği Akademisi II sertifika programı 24 Nisan 2021 tarihinden başlayacak ve hafta sonları zoom platformu üzerinden çevrimiçi olarak devam edecektir.

Detaylı bilgi ve kayıt başvurusu TÖZOK <https://event.tozok.org.tr> web sitesi ve www.mindacademy.com.tr de yer almaktadır. Tüm eğitimcileri programımıza bekliyoruz.

ÇOCUKLARIMIZ İÇİN YENİ BİR SAYFA AÇIN

Bilişsel Becerileri
Değerlendirir ve Geliştir

Akademik Performansı
Yükselt

CSM Cognitive
Skills
Meter

%100 MEB UYUMLU

73.000'den fazla öğrenciyi yarınlar hazırlıyoruz.

Bize ulaşın, çocuklarımızı yarınlar birlikte hazırlayalım.

info@minervaprotechnology.com

TECHNOLOGY®

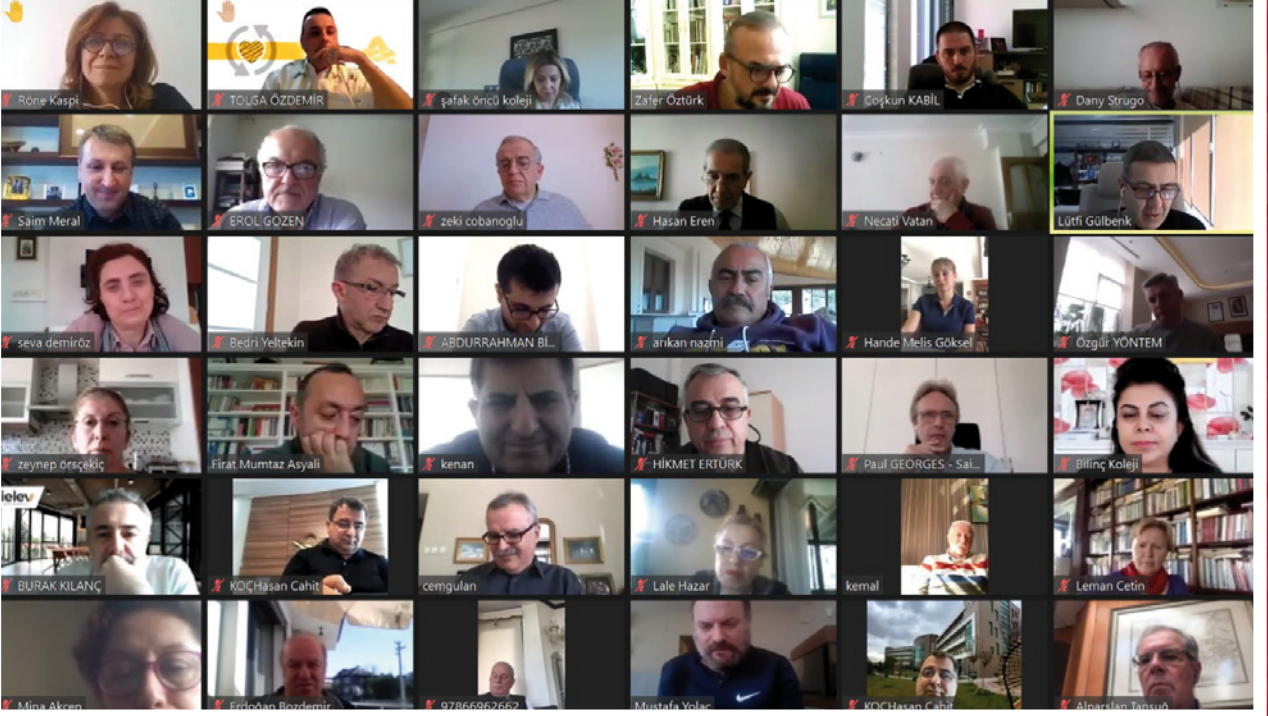
+90-850 532 1795

www.braincraft.games

www.superakademi.com

KURUCULAR TOPLANTISI

27 Şubat 2021

Yönetim Kurulumuzun pandemi döneminde özel okullarımızın sorunlarının görüşülmesi ve Dernek çalışmalarımız hakkında üyelerimizi bilgilendirmek üzere iki ayda bir düzenli olarak kurucular toplantısı yapılması kararına istinaden; 27 Şubat 2021 tarihinde üyemiz özel okul kurucusu ve yöneticilerinin katılımı ile çevrimiçi olarak kurucular toplantısı düzenlenmiştir.

YİK Başkan vekilimiz Cem Gülan'ın moderatörlüğünde yapılan toplantıda Yönetim Kurulu Başkanımız Zafer Öztürk, okullarımızın pandemi dönemindeki sorunlarına ilişkin Derneğimizin yaptığı çalışmalar hakkında bilgiler verdi.

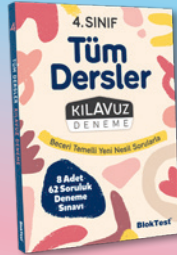
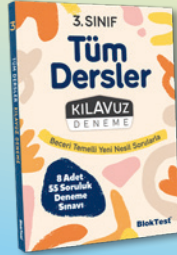
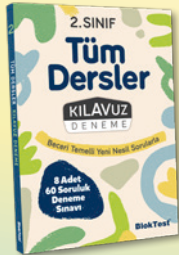
Kapanış bölümünde üyelerimizden gelen mali konulardaki sorunlar Danışmanımız Lütfi Gülbenk tarafından cevaplandırıldı.

Üç Yeni Proje

3 BOYUT FÖY

KILAVUZ DENEME

DİNAMİK SORU BANKASI

- 3 Boyut: Bilgi-Beceri-Yeterlilik
- Bilgi Grafikleri
- Beceri Temelli Alıştırmalar
- Yeni Nesil Sorular
- Yarıyıl Tatil Föyü Hediye

- Yeni Nesil Sorular
- Sarmal Sistemli Deneme
- Konu-Soru Dağılımını Gösteren Kılavuz Tablolar
- Çek-Kopar Kitapçıklar
- Mobil Ölçme

- Yeni Nesil Sorular
- Destekleyici Bilgi Kutuları
- Modern Tasarım
- Mobil Ölçme'li 4 Deneme Sınavı Föyü

TÖZOK

MESLEKİ GELİŞİM WEBİNARLARI

Öğretmenlerimizin mesleki gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla, alanında çok değerli uzman & akademisyenlerimizin konuşmacı olduğu eğitim webinarları, derneğimizin eğitim komisyonlarından gelen teklif ve öneriler doğrultusunda Ocak-Şubat-Mart aylarında gerçekleştirilmiştir.

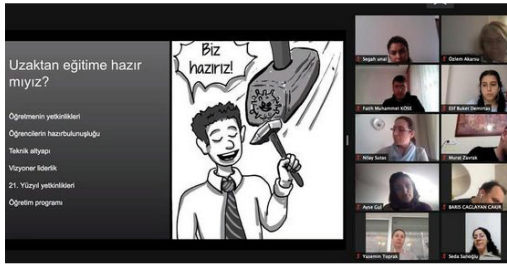
Webinarlara gösterilen ilgi ve katılım için üyelerimize, öğretmenlerimize ve değerli katkıları için konuşmacılarımıza teşekkür ederiz.

Uzaktan Eğitimde Aktif Öğrenme Stratejileri Webinarı

Konuşmacı

Burcu AYBAT
Eğitim Yöneticisi, Yazar

9 Ocak 2021

Uzaktan Eğitim Sürecinde Özel Eğitim Uygulamaları Paneli

Konuşmacılar

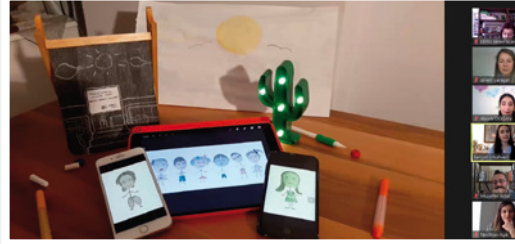
Bergen Erkahveci
TSCV Metin Sabancı Özel Eğitim Okulları

Hanife Doğan
Özel Tarhan İlkokulu

Muzaffer Adak
Elit Gençler Koleji

Neslihan Aşık
Özel Alev Okulları

16 Ocak 2021

Özel Gereksinimli Çocuklar ve Spor Webinarı

Konuşmacı

Prof. Dr. Dilara ÖZER
Kent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi

20 Şubat 2021

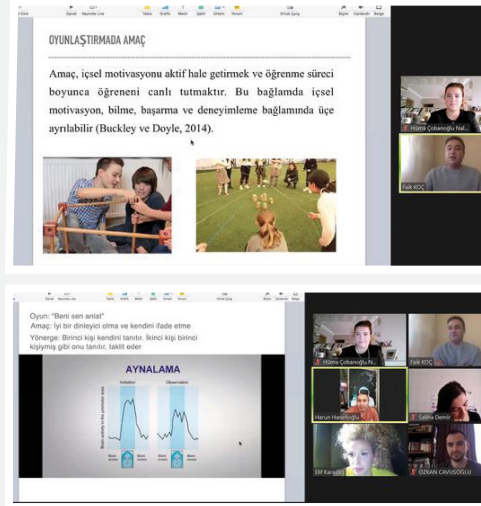

Eğitimde oyunlaştırma, deneysel öğrenme ve etkinlik tabanlı öğrenme Webinarı

Konuşmacı

Faik KOÇ
Sınıf öğretmeni

6 Mart 2021

Özel Gereksinimli Çocuklarda Müzik ve Drama Webinarı

Konuşmacılar

Prof. Dr. İsmihan ARTAN
Hacettepe Üniversitesi Çocuk Gelişimi Bölümü

Prof. Dr. Pınar BAYHAN
Hacettepe Üniversitesi Çocuk Gelişimi Bölümü

13 Mart 2021

Yetersizliği Olan Çocuklarla Okulöncesi Dönemde Doğal öğretim: Öğretmenlere Stratejiler Webinarı

Konuşmacı

Prof. Dr. İbrahim Halil DİKEN
Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi,
Özel Eğitim Bölümü

14 Nisan 2021

16. IB GÜNÜ

“IB Yolculuğunda Değişimi Benimsemek”

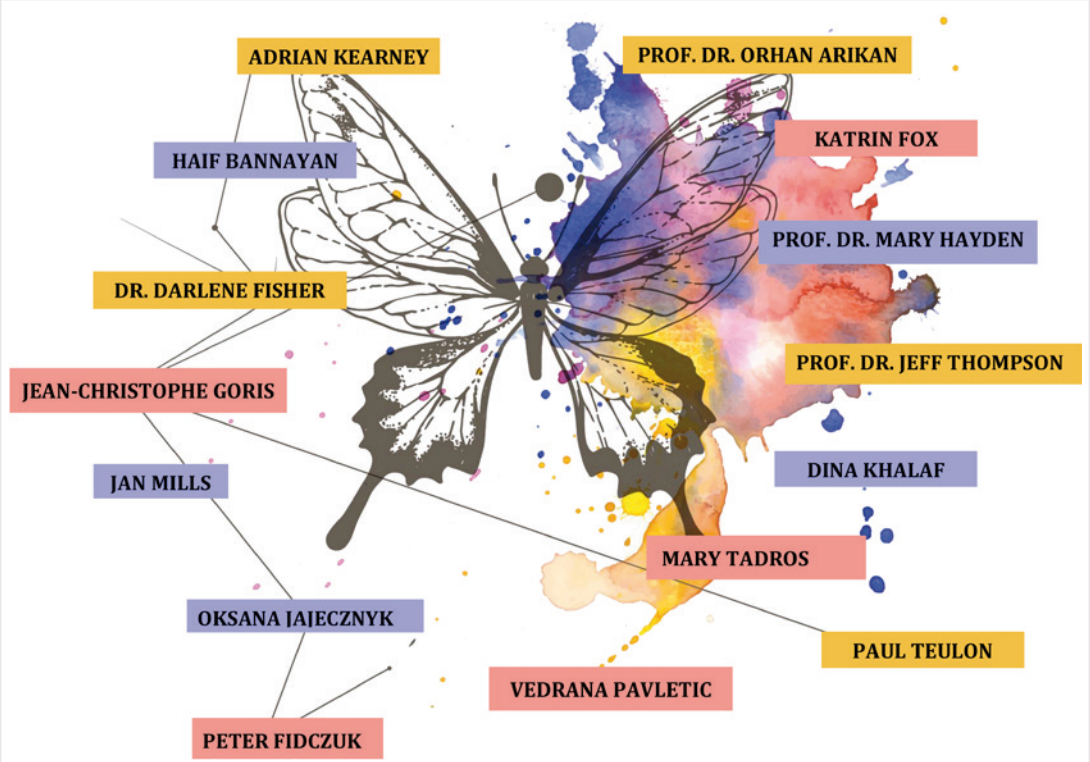
17 Nisan 2021, TED Ankara Koleji

Derneğimizin IB Komisyonu üyelerinin işbirliği ile düzenlenen 16. IB Günü “**IB Yolculuğunda Değişimi Benimsemek**” temasıyla 17 Nisan 2021 tarihinde üyemiz TED Ankara Koleji’nin ev sahipliğinde çevrimiçi olarak gerçekleştirildi.

3000 katılımcı ile rekor sayıya ulaşan 16. IB Günü etkinliğinde amaç, değişen dünyamızda geleceğe hazır bireyler yetiştirmek için bilişsel ve duygusal farkındalığın eğitimciler için ilk kuralı olduğunun vurgulanmasıydı. Uluslararası Bakalorya (IB) Organizasyonu yetkililerinin ve IB programındaki deneyimli akademisyen ve eğitimcilerin konuşmacı olarak yer aldığı etkinlik bu yıl, “**IB Yolculuğunda Değişimi Benimsemek**” temasıyla düzenlendi. IB programındaki bilgi birikimi ve deneyimlerin paylaşılarak, öğretimin zenginleştirilmesi amacıyla ülkemizde 1999 yılından beri her iki yılda bir farklı bir okul tarafından düzenlenmekte olan IB Günü’nde, Türkiye’deki IB okullarında görev yapan yöneticiler ve eğitimciler bir araya geldi.

Milli Eğitim Bakanı Prof. Dr. Sayın Ziya Selçuk, MEB Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürü Dr. Sayın Muammer Yıldız, MEB Ortaöğretim Genel Müdürü Sayın Cengiz Mete, IB Dünya Okulları Direktörü Sayın Adrian Kearney, TÖZOK Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Zafer Öztürk, IB Türkiye Elçisi Dr. Sayın Jale Onur, TİBSA Temsilcisi Sayın Mine Erim, IB Uluslararası Üniversite Kabulleri Yöneticisi Sayın Paul Teulon, Bilkent Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Sayın Orhan Arıkan ve TED Ankara Koleji Genel Müdürü Sayın Sevinç Atabay’ın açılış konuşmaları yaptığı 16. IB Günü’nde IB Organizasyonu yöneticilerinden Katrin Fox, Haif Bannayan, Vedrana Pavletic, Oksana Jajeczyk, Paul Teulon, Dr. Darlene Fisher, Jean-Christophe Goris, Dina Khalaf, Mary Tadros, Peter Fidczuk, Jan Mills, İngiltere Bath Üniversitesi öğretim üyelerinden Prof. Mary Hayden ve Prof. Jeff Thompson da konuşmacı olarak yer aldı.

Açılış oturumu ve panelin ardından düzenlenen 192 eş zamanlı oturumlarda eğitimciler, önceden belirlenmiş altı alt başlıkta sunumlarını gerçekleştirdiler Eş zamanlı oturumların başlıkları ise şöyle belirlendi.

- Karma öğrenmenin güçlükleri ve yarattığı fırsatlar
- İşbirliği ve Dayanışma
- Akademik Dürüstlük
- Değişime etik bir şekilde uyum sağlama
- Online Çevrimiçi becerilere dayalı öğrenme ve öğretme
- Uzaktan eğitim / Çevrimiçi öğrenmede değerlendirme

16. IB Günü'ne teşekkürleri için Milli Eğitim Bakanımız Sayın Prof. Dr. Ziya Selçuk'a, Bakanlık bürokratlarına, değerli konuşmacılarımıza, etkinliğe ev sahipliği yapan TED Ankara Koleji'ne ve katkıları için IB Komisyonu üyelerimize teşekkür ederiz.

MİLLİ SPORCU BURSUSU TÖRENİ

Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Türkiye Özel Okullar Derneği arasında düzenlenen sporcu öğrencilerin eğitiminde işbirliği protokolü kapsamında 16 Mart 2021 tarihinde Gençlik ve Spor Bakanlığı'nda düzenlenen "Milli Sporcu Bursu" törenine derneğimizi temsilen Yönetim Kurulu Başkanımız Zafer Öztürk, YİK Başkan vekilimiz Cem Gülan ve Başkan Yardımcımız Saim Meral katıldı.

Törende, yönetim kurulu başkanımız Zafer Öztürk, üyemiz okulların destek verdiği Milli Sporcu Bursu protokolünü imzaladı.

İmza töreninde konuşma yapan Gençlik ve Spor Bakan Sayın Dr. Mehmet Muharrem Kasapoğlu; Bütün bu gayretlerin, eğitim mi yoksa spor mu ikileminde bir tıkanma yaşadığını, üniversite dönemine gelene kadar ortaokul ve lise seviyelerinde bu ikilemin başladığını ve gençleri huzursuz ettiğini dile getirerek, özellikle ortaokul ve lise dönemi, profesyonel sporcuların sportif kariyeri bırakmamaları anlamında son derece kritik olduğunu, bu okullarda eğitim gören sporcuların, dünyanın her yerinde hem ülkemizi, hem de okullarını temsil edeceklerini, alacakları madalyalarla hepimizi gururlandırmakla kalmayacak, eğitim gördükleri kurumların marka değerine de ciddi katkılar sağlayacaklarını, önümüzde Tokyo Olimpiyatları olduğunu hatırlatarak, inşallah oradan da madalyalarla dönüp, spor tarihimize yeni başarı hikayeleri kazandıracaklarını belirtti.

Sayın Kasapoğlu; "Ben bu vesileyle her adımda gençleri düşünen, gençlerimizin gelişimi için hiçbir fedakarlıktan kaçınmayan, yaptığı her konuşmada, verdiği her mülakatta önce gençler, önce fırsat eşitliği, önce gençlerin önündeki engellerin ortadan kaldırılması diyen, gençlerimizin gelişimi için desteklerini asla esirgemeyen Sayın Cumhurbaşkanımıza, bugün bizlerle beraber olan ve sporcu bursu seferberliğimize omuz veren özel okullarımızın ve kolejlerimizin değerli temsilcilerine, kıymetli hocalarımıza, spor kulüplerimize, federasyonlarımıza, paydaşlarımıza ve spor camiamızın değerli isimlerine bir kez daha huzurlarınızda teşekkür etmek istiyorum." diyerek sözlerini tamamladı.

Bu vesile ile Türkiye Özel Okullar Derneği olarak bizler de bu çalışmadan dolayı Sayın Cumhurbaşkanımıza, Gençlik ve Spor Bakanlığımıza ve üyelerimize verdikleri destekten dolayı teşekkür ediyoruz.

F. NURULLAH DAL YÖNETİM KURULU TOPLANTI ODASI

19 Aralık 2021 tarihinde kaybettiğimiz Merhum Başkanımız F. Nurullah Dal'ın anısını yaşatmak üzere Odakule'deki Dernek merkezimizdeki yönetim kurulu toplantı odasına "**F. NURULLAH DAL TOPLANTI ODASI**" ismi verildi.

18 Mart 2021 tarihinde dernek merkezimizde yapılan anma programında Yönetim Kurulumuz, Yüksek İstişare Kurulumuz ile değerli ailesinin katılımıyla merhum Başkanımızı yad ettik, özlemlerimizi anıyoruz.

Sayın F. Nurullah DAL, Derneğimizde;

- 2001-2008 tarihleri arasında **Yönetim Kurulu Üyesi ve Sınav Yürütme Kurulu Başkanı,**
- 2009-2013 tarihleri arasında **Genel Sekreter,**
- 2013-2017 tarihleri arasında **Başkan Yardımcısı,**
- 2017-2020 tarihleri arasında **Yönetim Kurulu Başkanı**

olarak görev yapmıştır.

vedubox

Online dersin ötesinde kapsamlı ve güvenli bir deneyim için Vedubox ile tanışın.

ONLINE EĞİTİM

Eğitimlerinizi dijitale taşıyarak zaman ve bütçe avantajı elde eder ve çok daha geniş kitlelere eğitim verebilirsiniz.

İNERAKTİF DERS

Vedubox ile öğrencileriniz, istedikleri yerden ve cihazdan etkileşimli derslerinize katılarak yüz yüze eğitim deneyimi yaşayabilir.

ONLINE SINAV VE SERTİFİKA

İstedığınız kadar soru, test ve sınav hazırlayabileceğiniz Vedubox ile öğrencilerinizin ilerlemesini izleyebilir ve sertifika verebilirsiniz.

%100 BULUT TABANLI

Vedubox, Türkiye'nin tek %100 bulut teknolojisine sahip entegre video konferans, online ders ve e-egitim platformudur.

İÇERİK YÖNETİMİ

Vedubox, farklı formatlarda içeriği öğrencilerinizle paylaşmanıza izin vererek eğitimi farklı öğrenme biçimlerine uygun hale getirir.

**SANAL
AKADEMİNİZ
HAZIR!**

**Tozok üyelerine özel %25'lik
indirim fırsatından yararlanın!**

www.vedubox.com

[/vedubox](https://twitter.com/vedubox)

[/vedubox](https://www.instagram.com/vedubox)

[/vedubox](https://www.facebook.com/vedubox)

[/company/vedubox](https://www.linkedin.com/company/vedubox)

Hacettepe Teknokent 4.Arge Binası Üniversiteler Mah. 1596 Cad. A Blok No:95-A/21 06800 Çankaya/Ankara

Telefon: 0850 840 60 59

e-Mail: bilgi@vedubox.com

Gelecek Neslin Eğitim Yolculuğunda Yaşananlar: Covid-19'un Etkileri Üzerine Bir Değerlendirme

Prof. Dr. Alipaşa AYAS

İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi

Giriş

Eğitim kurumları; ülkelerin değer üretmesi, sosyalleşmesi, kültürlenmesi ve kalkınması için çok önemli fonksiyonları olan ve geleceği adeta inşa ettiğimiz yerlerdir. Bu özellikleri ile aslında lokomotif görevi görmektedirler. Bu kurumlar tarih boyunca hem değişimlerden etkilenmiş hem de değişimleri etkileyecek/tetikleyecek katkılar üretmişlerdir. Bu karşılıklı etkilenmelerin hiçbir zaman sona ermesi beklenmemektedir. Ancak bu etkilenmelerden bazıları eğitim şekli ve kurumlarını tek yönlü olarak etkilemekte ve yeni yaklaşımlar ortaya çıkmaktadır. Bunun en iyi örneği sanayi devriminin okullaşmayı yaygınlaştırma fonksiyonu görmüş olması ve daha iyi eğitilmiş insan grubunun artmasına bağlı olarak üretimin ve kalitenin yükselmesidir. Günümüzde yaşamakta olduğumuz covid-19 salgınının da izler bırakacağı anlaşılmaktadır. Bu anlamda salgın bütün dünyada eğitim kurumlarını özellikle alışıla gelmiş yüz yüze eğitim faaliyetlerini derinden etkilemiştir. Bu etkinin kalıcı olması ve salgın bitse bile günümüz eğitim mekanizmalarından bir kısmının uzaktan eğitim şeklinde devam edeceği hayalcilikten çok gerçekçilik olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca bu seferki etki ne yazık ki yerel veya bölgesel olmayıp küresel boyuttadır. Yani virüsün yayılmasındaki hız etkinin bütün dünyada hissedilmesinde de vardır. Bu nedenle salgının oluşturduğu sorunlara çözüm üretme çabaları eğitim kurumunun kendi içinde tek başına baş edebileceğinin ötesinde bir boyuttadır. Bu durum sorunla mücadele de küresel bazda ve bazen de yerel ölçekte önlemler gerektirmektedir. Bütün dünya ülkeleri bu önlemleri tartışmakta ve oluşan olumsuz etkileri en aza indirmenin yollarını aramaktadır.

Bu makalede covid-19 salgınının ortaya çıkışından beri eğitim üzerine etkileri ele alınıp kısaca değerlendirilmekte ve öneriler sunulmaktadır.

Yeni Korona-virüs (Covid-19) Nedir?

Covid-19 olarak bilinen virüs solunum yolu enfeksiyonu yapan, genellikle burun akıntısı, burun tıkanıklığı, eklem-kas ağrısı, halsizlik, baş ve boğaz ağrısı, öksürük, ateş, tat ve koku alma kaybı ... gibi belirtilerle seyreden ve ağır seyreden vakalarda ölüme yol açabilen bir virüsdür. Virüs 2019 yılı sonlarında Çin'de Wuhan kentinde ortaya çıkmış ve birkaç ay içinde bütün dünyayı etkisi altına almıştır. Salgın yayılma hızı öylesine fazladır ki kitlesel önlemler alınmasını gerekli kılmıştır.

Ortaya çıkışından itibaren bütün dünyada ekonomiden sosyal hayata ve eğitime her alanı etkilemeye devam etmektedir. Bütün önlemlere rağmen yayılması henüz engellenememektedir. Hatta virüs daha hızlı yayılma özelliği olan mutasyonlar geçirmeye devam etmekte ve önemli bir tehdit oluşturma potansiyeli taşımaktadır. Salgının ne zaman sona ereceği konusunda halihazırda bir tahmin yürütmek çok zordur. Virüsün İngiltere, Brezilya ve Güney Afrika mutasyonları şu anda bilinen en yaygın olanlar olarak tespit edilmiştir.

Bu virüsle ilgili konuşulabilecek en önemli özellik "adil" bir virüs olmasıdır! Yani zengin fakir, yaşlı genç, köy kent vb. gibi hiçbir ayırım yapmadan her kesimi ve her devleti etkiliyor olmasıdır. Hatta kendisini önemsemeyenler ve korunmaya önem vermeyenler üzerinde daha etkili olduğu söylenebilir.

Öte yandan tedbirler karşısında geri durması, yani maske, mesafe ve hijyen kuralı uygulayanlar açısından çok daha az sorun oluşturuyor olması ve korunarlarda düşük oranda bulaş riski oluşturması da virüsten korunma açısından önemli bir özellik olarak belirtilebilir. Son birkaç ayda normale göre çok hızlı süreçlerle geliştirilen aşılardan kullanımına başlanması sağlık bilimleri uzmanlarınca ayrı bir ümit ışığı olarak değerlendirilmektedir.

Virüsün fiziksel yapı ve özellik olarak nasıl olduğunu anlamak için bir örnek vermek gerekirse; virüs öylesine küçük ki bütün dünya nüfusunu hasta edebilecek miktarını bir araya sıkıştırıp tartarsak 2 gram kadar bir miktar etmektedir. Bu miktarı bir bardağın içerisine koymak mümkün olsa yarım bardak bile olmayacak kadardır. Bir başka örneklendirme ise şöyle verilmektedir; "ortalama olarak 3 milyon virüsü birbirine yapıştırsak ancak 1 pirinç tanesi büyüklüğüne ulaşırlar" (Hançer, 2021). Bu örneklerin virüsün küçüklüğüne rağmen marifetinin ve etkisinin ne kadar yüksek olduğunu anlama açısından yardımcı olabileceği değerlendirilmektedir. Bu temel tanımlama sonrasında şimdi virüsün eğitime nasıl etki ettiğine bakabiliriz.

Eğitim ve Eğitim Kurumları Üzerine Etkiler

Bütün dünyayı, çıkışından sadece birkaç ay sonra (Mart 2020'den beri) etkisi altına alan ve ülkemizde de sosyal, kültürel, ekonomik ve eğitim alanlarını derinden etkileyen Covid-19 küresel salgını; birçok sektörde ve özellikle eğitim alanında ciddi hasarlara yol açmıştır. Ülkemizde eğitim sürecinin zorunlu kısmını oluşturan ilk ve ortaöğretim seviyesinde yaklaşık 18.000.000 öğrenci vardır. Buna ilave olarak 8.000.000 civarında da yüksek öğretim gençliği de hesaba katıldığında toplamda birçok AB üyesi ülke nüfusundan daha fazla öğrenci bulunmaktadır.

Bu sayısal büyüklüğün küresel salgın döneminde eğitim-öğretim faaliyetlerinin aksamaması önemli bir sorundur. Ülkemiz eğitim faaliyetlerinin aksamadan yerine getirilmesi için yoğun çabalar harcamış ve harcamaya devam etmektedir.

Eğitim kurumlarının bütün dünyada olumsuz etkilendiği bilinen bir gerçektir. Bilindiği gibi 16 Mart 2020 itibarıyla ülkemizde bütün örgün eğitim kademelerinde yüz yüze eğitime ara verildi. Arkasından hızlıca gerçekleştirilen hazırlıklarla bütün eğitim kademelerinde uzaktan eğitime başlandı. Ancak ne öğretmenlerimiz ne de öğrencilerimizin hazırlıklı olmadığı bir sürecin başlaması sorunlar yaşanmasına neden oldu. Uzaktan eğitim özel bir uzmanlık ve beceri gerektiren bir alandır. Bu konuda eğitim kısıtları olan özellikle öğretim kadrosu sıkıntı yaşamaktadır. Ayrıca, teknik ve altyapı imkansızlıkları nedeniyle öğrenciler, aileler ve yöneticiler olumsuzlukları yoğun bir şekilde yaşamaktadır.

Haziran 2020 ayı başında Türkiye genelinde vakaların azalmasına bağlı olarak başlayan normalleşme süreci Özel ve Resmi eğitim kurumlarında da uygulanmaya ve ekim ayından başlayarak kademeli bir şekilde okulların açılmasını sağladı. Ancak eğitim kurumlarında başlatılan bu açılma bütün kademelere yaygınlaştırılmadan vakaların yeniden artmaya başlamasıyla değiştirilmek durumu ortaya çıktı. Salgının etkisini giderek yoğunlaştırması ile birlikte Aralık 2020 ayı başında ülke genelinde okullar yeniden kapatıldı.

Bütün bireyleri korumak için devletin önlem alması salgın dönemlerinde zorunluluk haline gelebilmektedir. Bütün ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de salgını kontrol altına almak amacıyla bazı kısıtlamalar getirilmiştir. Bunlar arasında hafta sonları sokağa çıkma yasağı, çalışanların evden çalışması, toplu bulunulabilecek mekanların kapatılması ve eğitim faaliyetlerine yeniden ara verilmesi sayılabilir.

Özel Öğretim Kurumları açısından salgın dönemi durum incelenecek olursa önemli sıkıntılar yaşanmakta olduğu görülecektir. Özel öğretim kurumlarının öğrenci sayısı 2019-20 eğitim öğretim yılında 1.353.663 dür. Bu sayı 2020-2021 eğitim-öğretim yılında normalde artması beklenirken salgın nedeniyle bir önceki yıla kıyasla yaklaşık %10'luk bir azalma meydana gelmiştir (MEB 2020 İstatistikleri).

Öğrenci kaybı yanında, birçok özel okul velisi, kayıtlı olduğu halde, yüz yüze eğitime başlamayla ilgili tereddütleri bulunduğundan, ödeme yapmadan süreçle ilgili gelişmeleri takip etmektedir. Bu durum özel öğretim kurumlarının var olan durumlarını muhafaza edemediklerini ve salgın sürecinde ciddi kayıplar yaşadıklarının göstermektedir.

Dünyadaki Eğitim Kurumları Nasıl Etkilendi?

Yukarıda da değinildiği gibi covid-19 etkisi sadece belli bir coğrafi alan veya yaş grubunu değil her yeri ve her yaş grubunu etkilemiş durumdadır. Türk Eğitim Deneği bünyesinde faaliyet gösteren TEDMEM'in yayınladığı raporda (TEDMEM, 2020) salgınla ilgili bilgi ve değerlendirmelere yer vermektedir. Bu raporda belirtildiği üzere 14 Aralık 2020 itibarıyla; Okulları tamamen açık 106 ülke arasında Avusturalya, Almanya, Belçika, Çin Halk Cumhuriyeti, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Hollanda, İngiltere, İspanya, İsviçre, Japonya, İsveç, Norveç ve Tayland yer almaktadır. Okulları kısmen açık 43 ülke arasında ABD, Azerbaycan, Estonya, İtalya, Kanada, Litvanya, Macaristan ve Mısır yer almaktadır. Ayrıca covid-19 nedeniyle okulları kapalı olan 27 ülke arasında Avusturya, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Meksika, Polonya, Türkiye, Yunanistan, Venezuela yer almaktadır. Dünyada gidişatı takip etmek isteyenler okulların hangi ülkelerde açık olduğunu 13 Ocak 2021 tarihli verilerden görebilme olanağına sahiptirler (OWiD, 2021). Bu sitedeki veriler belli aralıklarla güncellenmektedir.

Salgının etkisini giderek artırmasıyla birlikte Aralık 2020'nin ikinci yarısından itibaren dünyada yeni bazı gelişmeler yaşandı. Örnekler vermek gerekirse: 2020 Güz döneminde okulları açık tutmayı planlayan Almanya kararını değiştirerek okullarda uzaktan eğitim yapılması kararı aldı. 16 Aralıktan 10 Ocak tarihine kadar okullar kapatıldı. Bu süreçte Hollanda ve Güney Kore okullarda uzaktan eğitim kararı alan iki diğer ülkedir. Fransa okulları açık tutmasına rağmen kasım ortasında uygulamaya başladığı diğer kısıtlamalarla yayılmayı kontrol altına almayı başardı. Buna bağlı olarak 15 Aralık itibarıyla kısıtlamalar kısmen gevşetildi.

Kreşler ve okullarda yüz yüze eğitime devam edilirken, üniversiteler için yüz yüze eğitim tarihi en erken Şubat 2021 olarak belirtildi.

Okulların açılmasının toplum sağlığına etkisini değerlendirmek amacıyla salgının hangi yaş gruplarında nasıl etki oluşturduğu konusu bazı ülkelerde araştırmalara konu olmaktadır. Bu araştırmalardan biri İzlanda'da yapılmıştır. İzlandalı araştırmacılar Sağlık Bakanlığı ile işbirliği içerisinde yaptıkları araştırmada çocuklar ve yetişkinlerin hastalığı yakalanma ve başkalarına bulaştırmalarını kapsamlı bir araştırma sürecine dayalı olarak karşılaştırmışlardır. Araştırmada kullanılan veriler karantina altına alınmış geniş bir grup hastaların takibi üzerinden toplanmış ve analize tabi tutulmuştur. Araştırma sonucunda çocukların yetişkinlerden çok daha az hastalığa yakalandığı tespit edilmiştir. Ayrıca araştırmacılar çocukların hastalığı daha az bulaştırdığını bulmuşlardır (WP, 2020). Çocuklar arasında ise yaşı küçük olanlar (ana okulu, ilkökul ve orta okul) yaşça büyük öğrencilere göre (lise, üniversite ... gibi) hastalığa yakalanma ve bulaştırma riskinin daha düşük olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu sonuç okul öncesinden başlayarak temel seviye öğrencileri için okulların açık tutulmasının mümkün olabileceği şeklinde yorumlanmaktadır.

Okulların kapalı kalmasının sonuçları

Okulların kapalı olması çocukların temel eğitim almasını ve ileri yaşlardaki öğrencilerin de bilgi ve becerilerini derinleştirmelerini olumsuz şekilde etkilemektedir. Bu durum sadece bu salgın için değil aslında bütün küresel salgınlar için olumsuz bir durum olarak belirtilmektedir (Balci, 2020). Salgın döneminde UNICEF tarafından hazırlanan raporlarda covid-19 etkisiyle dünya genelinde çocukların %90'lar civarındaki eğitimden mahrum olduğu belirtilmektedir. Ayrıca beklendiği gibi fakir ülkelerdeki çocuklar salgın sürecinden olumsuz anlamda daha çok etkilendiği raporda yer almaktadır. Dünya Bankasının covid -19 öncesi dönem için hazırladığı raporda temel eğitim düzeyinde 258 milyon öğrencinin okula devam edemediği bilgisine yer vermektedir (WBR, 2020). Bu durumun salgın sürecinde hangi rakamlara ulaştığını kestirmek zor olmasa gerek.

Dünya bankası 1,5 milyar öğrencinin ve 63 milyon öğretmenin covid-19 salgın sürecinden olumsuz etkilendiğini belirtmektedir.

Okulların uzun süreli kapalı kalması öğrencilerde sadece bilgi beceri kaybına neden olmamaktadır. Bunun yanında okulların kapalı kalmaya devam etmesi çocukların genelde sağlıklarına ve özel olarak ta akıl sağlıklarına etki edebileceği birçok araştırmacı tarafından ifade edilmektedir. Bunun yanında sosyalleşme ihtiyacı olan çocuklar okullar kapalı olunca bu imkândan da mahrum kalmaktadır. Ayrıca çocukların öğrenme sürecinde önemli bir yer tutan akran öğrenme ciddi anlamda sınırlanmış durumdadır. Avrupa ülkeleri bu nedenle okulları açık tutabilme çabasını yoğun bir şekilde devam ettirmektedir. Bazı Avrupa ülkelerinde okula devam konusunda esneklik sağlanması planlanmış ve imkanları elverişli olan ailelerin çocuklarının evden/uzaktan dersleri takip etmesi gönüllülük esasına göre sağlanmaktadır. Ancak anne babası evden çalışamayanlar ve alt yapı sorunu olanlar için okulların açık olması sağlanmaktadır.

Ne Yapabiliriz/Yapmalıyız?

Yapılan birçok çalışmada (örneğin yukarıda bahsedilen son yapılan İzlanda çalışmasında) 15 yaş altı çocuklar ve gençlerin virüse yakalanma ve virüsü başkalarına bulaştırma oranı daha üst yaşlardaki gençlere oranla yarı yarıya düşük olması tespiti dikkate alınarak erken yaşlar için okullar açılabilir. Ancak araştırmacılar lise düzeyi ve üstü okullar için riskin yüksek olduğundan bahsetmekte ve okulları açmanın salgını tetikleme etkisi konusunda yetkilileri uyarmaktadır (Washington Post, 2020). Bu anlamda kısa süre önce Londra Belediye Başkanının İngiltere Başbakanından orta öğretim kurumlarını kapatmasını istediği bilinmektedir.

Ülkemizde Milli Eğitim Bakanı yakın zamanda yapılan bir TV oturumunda okulların açılması konusunda istekli olduklarını ortaya koymuş ancak riskleri dikkate almanın önemini vurgulamıştır. 15 Şubat 2021'de köy okullarının yüz yüze eğitime başlaması ve 1 Mart itibarıyla kademeli olarak şehir okullarını açılmaya başlanması olumlu gelişmeler olarak öğrenme kayıplarının daha fazla olmaması için önemlidir.

Salgının seyrine göre önlemlerde değişiklik olması sağlık açısından önemli bir durumdur.

Bu arada 65 yaş üstünün aşılması ve öğretmenlerin de aşılmasına başlanmış olması okulların açılabilmesi açısından ümit verici gelişmelerdir.

Dünya Bankası Ocak 2021 raporunda salgın döneminde ülkelerin öğrencilerin öğrenme kayıplarını giderici önlem alması açısından bir öneriler listesi yayınlamıştır (WBR, January 2021). Bu önerilerden ülkemiz açısından da önemli olduğu düşünülenlere aşağıda yer verilmiştir.

- Okulların açılmasını müteakiben yeniden okula dönen öğrencilerdeki uzaktan öğretim dönemindeki öğrenme kayıpları ölçülmeli ve eksikliklerin giderilmesi sürecinde gelişimleri takip edilmelidir.
- Öğrencilerdeki kayıpları giderici eğitimler/destekler sağlanmalı özellikle sosyo-duygusal ve okula yeniden uyum konularına özen gösterilmelidir.
- Okulların açık olma ve eğitim sağlama süreci yeniden tanımlanmalı ve eksik öğrenmeler için daha uzun eğitim-öğretim takvimi oluşturulmalıdır.
- Öğretmenlere eğitim eksiklikleri, tükenmişlik sendromları, öğrenme eksikliği ve gelişim ihtiyacı olan öğrencileri tanıma ve ihtiyaçlara uygun planlama ve düzenlemeler yapma becerileri konusunda destek eğitimleri hazırlanmalıdır.
- Okula dönen öğrencilerin sağlık ve güvenlik ihtiyaçları için bilgilendirilmeleri ve öğrenme için daha olumlu ve tedirginliklerin en aza indirildiği bir ortam hazırlanması sağlanmalıdır. Bu anlamda maske, mesafe ve hijyen konusunda öğrencilerin eğitimlerden geçirilmesi salgının yayılmasını kontrol edebilmeye destek açısından önemlidir.
- Salgın dönemi etkilerini ortadan kaldırmak için okul paydaşları (aile ön planda olmak üzere) ile etkin iş-birliği mekanizmaları oluşturulmalıdır.

- Okul terkini azaltıcı tedbirlere önem verilmeli ve öğrencilerle ve velileriyle etkin iletişim sağlanmalıdır.
- Bu öneriler ile düşünülebilecek ilave tedbirler üzerinde çalışacak uzman ekipler oluşturulmalıdır. Bu ekipler Covid-19'un eğitim üzerindeki olumsuz etkilerini ortadan kaldıracak planlamalar yapmalı ve bu planlar doğrultusunda önlemlerin hayata geçirilmeleri için eğitim etkinlikleri düzenlenmelidir.

Sonuç olarak;

Okulların açık tutulması çok önemli olduğuna göre yöneticiler ve veliler/yetişkinler olarak bazı alışkanlıklardan vazgeçmek veya onları ertelemek gerekiyorsa bunu fedakârca yapmak

durumundayız. Aksi taktirde çocuklarımızın ve ülkemizin geleceği açısından dezavantajlar oluşabileceğini unutmamalıyız. Salgın sürecinde her ne kadar formal olarak ifade edilmese de istihdam sağlayan kurumların bu dönemde eğitim olarak mezun olan bireylerin istihdamına sıcak bakmayacakları anlaşılmaktadır. Bu gerçekleri göz önünde bulundurarak hem öğrencilerin beceri ve yetkinlik geliştirmesine fırsat sağlamak, hem eğitim kurumlarını ve onlara değişik hizmetler sağlayarak ekonomik gelir elde edenleri korumak hem de istihdam sağlayanların gelecekte kurumlarında çalıştıracakları bireylerde aradıkları niteliklerin mümkün olduğu kadar karşılanmasını sağlamak amacıyla eğitim kurumlarının gerekli maske, mesafe ve hijyen koşullarını sağlanarak açık tutulması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kaynaklar

- Balcı, A. (2020). Covid-19 özelinde salgınların eğitime etkileri. *Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Uygulama*, v.3, n.3, 75-85.
- Hançer, V.S. (2021). SARS-CoV-2 ve COVID-19 nedir? <https://medicine.istinye.edu.tr/tr/haberler/covid-19-hastaligina-molekuler-bakis> (28.02.2021'de erişilmiştir).
- OWID (2021). *Our World in Data: School Closures During the Covid-19 Pandemic*. <https://ourworldindata.org/grapher/school-closures-covid?stackMode=absolute&time=2021-01-13®ion=World> (1 Mart 2021 tarihinde erişilmiştir).
- TEDMEM (Kasım 2020). *COVID-19 ve Dünyada Okulların Durumu. Rapor, TEDMEM: Ankara*.
- UNESCO (2020) *Covid-19 Impact on Education* <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse> (15 Şubat 2021 tarihinde erişilmiştir).
- WP (2020), (Washington Post December 15). *Europe wanted to keep schools open this winter. Coronavirus surges have disrupted those plans*. <https://www.washingtonpost.com/world/2020/12/15/coronavirus-countries-closing-schools/>
- WBR (The World Bank Report (WBR) (January, 2021). *Urgent, Effective Action Required to Quell the Impact of COVID-19 on Education Worldwide*. (<https://www.worldbank.org/en/news/immersive-story/2021/01/22/>)(1 Mart 2021'de erişilmiştir).
- WBR (The World Bank Report Education) (May, 2020). *The COVID-19 Pandemic: Shocks to education and policy responses*. Retrieved from <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/33696/148198.pdf?sequence=4&isAllowed=y>. (28 Ocak 2021 tarihinde erişilmiştir).

Dr. Öğr. Üyesi Gülçin KARADENİZ
Maltepe Üniversitesi, Psikoloji Bölümü

Pandemi Döneminde Öğretmenlerin Psikolojik Sağlımlıkları

Dr. Öğr. Üyesi Neslihan ZABCI
Maltepe Üniversitesi, Psikoloji Bölümü

Baş edilmesi gereken birçok sorunla iç içe yaşadığımız günümüzde, bireylerin yaşadıkları problemlere çözümler üretebilme esnekliğine ve becerilerine sahip olmaları önemli bir kişilik özelliği olarak gösterilmektedir. Bu özellik, bireyin güçlü yönlerine odaklanan pozitif psikolojisinin (Duckworth ve ark., 2005) ilgilendiği bir kavram olarak, benzer sorunlarla karşılaşan insanların neden "yenenler/kazananlar" veya "yenilenler/kaybedenler" şeklinde ayrıldıkları ile ilgili araştırmalara literatüre girmeye başlamıştır.

Psikolojik sağlamlık, bireylerin günlük yaşamda karşılaştıkları olumsuz yaşam olayları (boşanma, terör, yoksulluk, bozuk aile düzeni, göç, iş yerinde yaşanan sorunlar, tehdit vb.) ağır risk şartları ve/veya bir zorlukla karşılaşıldığında olumlu uyum gösterme, kendini yeterli olarak görme ve bu durumla baş edip, eski haline dönebilme yeteneği olarak tanımlanmaktadır (Allen ve Hurtes, 1999; Masten, 2001, Rutter, 1999; Wagnild ve Young 1993). Ayrıca son araştırmaların sonuçlarına göre (Alikashiçoğlu ve Ercan, 2009) psikolojik sağlamlık birey için kalıcı değil geçici bir özellik de olabilmektedir. Bu veri bize, bireyin psikolojik sağlamlık göstergelerinin yaşamının farklı dönemlerinde farklı çıktıkları olabildiğini göstermektedir.

Karmaşık bir yapıya sahip olan psikolojik sağlamlık kavramı, fiziksel olarak dayanıklı, güçlü ya da sağlıklı olmayı ifade etmemektedir (Kobasa, 1979). Tanımda geçen '*risk faktörleri*' ifadesi genetik, biyolojik, psikososyal ve demografik özellikleri kapsamaktadır (Terzi, 2008). Erken doğum veya kronik hastalıklar bireysel risk faktörleri arasında gösterilirken, ekonomik zorluklar, savaş, doğal afetler, istismar, şiddet, barınma sorunları çevresel risk faktörleri olarak kabul edilmektedirler. Yine ebeveynlerin hastalıkları, boşanma, erken hamilelik durumları da risk faktörlerine örnek gösterilebilir (Basım ve Çetin, 2011; Karairmak, 2006). Pandemi dönemi de bu faktörlere örnek gösterilebilir.

Bu noktada, yaşanabilecek risk faktörlerine karşı "*koruyucu faktörler*"in önemi ortaya çıkmaktadır. Önleyici olarak düşünebileceğimiz koruyucu faktörler, bireyin yeterliklerini geliştiren durumların yanı sıra ona ait duygusal ve fiziksel iyi oluşunu artıracak davranışları da kapsamaktadır (Masten, 2001). Koruyucu faktörleri; dışsal/çevresel faktörler (beklenmedik bir şekilde ortaya çıkan travmatik bir yaşantı risk durumu vb.) ve içsel/bireysel faktörler (iyimserlik, özyeterlik ve problem çözme odaklı/stresle başa çıkma stratejileri) olarak düşünebiliriz. Yapılan araştırmaların sonuçlarına göre, psikolojik sağlamlık, iyimserlik (Kumpfer, 1999; Luthar, 1999), özyeterlilik (Benard, 2004) ve iç denetim odağı (Magnus, Cowen, Wyman, Fagen ve Work, 1999) gibi bireysel özelliklerle sıkı sıkıya ilişkilidir (Ülker Tümlü ve Receptoğlu, 2013).

Psikolojik sağlamlık ile ilgili ilişki kurulabilecek birçok kişilik özelliği olduğu bilinmektedir. Masten (1986) duyarlılık, iç görü, mizah tarzı, entelektüel beceriye ve farklı bakış açlarına sahip olma vb. içsel faktörlerin psikolojik sağlamlık ile ilişkili olduğunu saptamıştır.

Dışsal destek kaynakları ise literatürde; iyi iletişim kurulabilen anne babanın varlığı, sağlıklı bir ev hayatının olması, okul hayatına destek verilmesi, eğitim düzeyi yüksek ebeveynlere sahip olunması, sosyal çevre, iyi arkadaşlar, öğretmenler, komşular, iş arkadaşları ve diğer yakın olunan kişileri içermektedir (Brooks 1994; Garmezy 1993; Werner 1993; Ülker-Tümlü ve Receptoğlu, 2013). Smith ve Prior (1994) bu sürece sosyal etkileşim ile işbirliği gerektiren hobileri de eklemiştir. Dışarıdan sağlanan destek psikolojik ve fizyolojik yapıyı tehdit eden olaylara ve tehlikelere karşı kalkan görevi görmektedir (Terzi, 2008).

Luthar ve arkadaşları (2000) psikolojik sağlamlığın üzerinde; bireysel, ailesel ve çevresel faktörlerin ve bu faktörlerinin birbirleriyle olan etkileşimlerinin söz konusu olduğuna dikkat çekmişlerdir.

Pandemi döneminin birden yaşamımıza girmesi ile tıp camiası gibi eğitim camiası da büyük sorumluluklar yüklenmiştir. Öğretmenlerin ise kritik bir görevi yürüttüklerine inanılmaktadır. Bu nedenle, evdeki ve işteki sorumlulukları artan belki de evde rolleri karışan öğretmenlerin psikolojik sağlamlıklarını korumalarının önemi büyüktür. Öğretmenlerimiz içinde bulunduğumuz bağlamda deprem, terör olayları vb birden gelişen birçok olayla mesleklerini en iyi bir şekilde sürdürmüşler ve öğrencinin faydasına olacak şekilde yeniden yapılanmaya giderek acil durumlarla başa çıkabilmişlerdir. Ancak pandemi gibi dünyada kimsenin tam da bilgisinin olmadığı, kaygının tetiklendiği, sorumlulukların arttığı bir dönemde neler yaşandığı merak konusu olmuştur. Birçok konuda belirsizliğin devam ettiği, süresi henüz ne zaman sona erecek bilinmeyen bir dönemde gelecek nesli yetiştiren öğretmenlerimizin yaşantılarının bilinmesi, koruyucu ve destekleyici politikalar oluşturulmasının katkı sunabileceği düşünülmektedir. Bu noktada, pandemi döneminin en önemli figürlerinden olan öğretmenlerin psikolojik sağlamlıklarının ve etkileyen stresörlerin belirlenmesinin gelecekteki süreçte önemli olacağına inanılmaktadır.

Bu araştırma, tarama modeline göre tasarlanmıştır. Araştırmaya gerekli bakanlık izinleri ve etik kurul izinleri alınarak başlanmıştır. Çalışmaya pandemi döneminde uzaktan eğitimde ders vererek aktif rol alan eğitimciler davet edilmişlerdir. Örnekleme, İstanbul'da izin alınan okullarda görev yapan 311 öğretmen ve yönetici oluşturmaktadır. Katılımcıların %84,9'unu özel okulda çalışan öğretmenlerin oluşturduğu görülmektedir. Bunun nedeni; süreçte aktif olarak derse giren öğretmenlerin araştırmaya dahil edilmesi ve özel okullarda uzaktan eğitim modelinin daha yaygın kullanımınıdır. Soru formlarını cevaplayan ancak kendisi ya da birinci derecede yakını COVID 19 tanısı alan 11 öğretmen, sonuçları etkileyeceği düşünüldüğünden, örneklemden çıkartılmıştır. Katılımcıların tümü bu dönemde psikolojik yardım almadıklarını ve alma gereksinimi duymadıklarını dile getirmişlerdir. Katılımcıların mesleki kıdem yılı 14, son çalıştıkları iş yerindeki kıdem yılları ise 5,6'dır. Çalışma grubunun demografik özellikleri Tablo 1 de sunulmuştur.

Tablo 1

Çalışma Grubunun Demografik Özellikleri

		(n = 311)	100
Değişkenler		N	%
Cinsiyet	Kadın	269	86,5
	Erkek	42	13,5
Çalıştıkları Okul Türü	Devlet	47	15,1
	Özel	264	84,9
Medeni durum	Bekâr	98	31,5
	Evli	195	62,7
	Evli ancak ayrı yaşıyor	18	5,8

Mezun oldukları okul	Önlisans	18	5,8
	Lisans	191	61,4
	Yüksek lisans	101	32,5
	Meslek okulu mezunu	1	,3
Mesleki kıdem yılı	1-10 yıl arası çalışanlar	127	40,8
	11-21 yıl arası çalışanlar	120	38,6
	22 yıl ve üzeri çalışanlar	64	20,6
	1-10 yıl ve arası çalışanlar	127	40,8
	11-21 yıl arası çalışanlar	120	38,6
Görev yapılan okul	Devlet	47	15,1
	Özel	264	84,9
Ders Verilen Grup	Okul öncesi	82	26,4
	İlkokul	125	40,2
	Ortaokul	75	24,1
	Lise	29	9,3
İş yerindeki ünvanı	Sınıf öğretmeni	93	29,9
	Branş öğretmeni	106	34,1
	Müdür yardımcısı	8	2,6
	Koordinatör	4	1,3
	Zümre başkanı	10	3,2
	Rehber öğretmen	65	20,9
	Okul müdürü	3	1,0
	Yardımcı öğretmen	8	2,6
	Belirtilmemiş	14	4,5
Çocuğu olma durumu	Evet	159	51,1
	Hayır	152	48,9
Yaş ort: 37,8	Yaş ranjı: 23-65		

İlgili literatürün taranması ve uzman görüşlerinin alınması ile oluşturulan kişisel bilgi formunun ilk kısmı sosyo demografik bilgiler, ikinci kısmı ise pandemi dönemindeki öğretmenlerin çalışma koşullarını belirlemeye dair soruları kapsamaktadır. Ayrıca çalışmada Kısa Psikolojik Sağlamlılık Ölçeği (KPSÖ) kullanılmıştır. KPSÖ, bireylerin kendilerini toparlayabilme potansiyellerini ve psikolojik sağlamlıklarını ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, Smith ve arkadaşları (2008) tarafından geliştirilmiş ve Doğan (2013) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Ölçekten alınan yüksek puanlar yüksek düzeyde psikolojik sağlamlığı, düşük puanlar ise düşük düzeyde psikolojik sağlamlığı göstermektedir. Ölçeğin alt boyutlarının iç tutarlılık güvenilirlik katsayıları .80 ile .91 arasında değişmektedir. Bu çalışmada ise, toplam puan üzerinden ,82 olarak saptanmıştır.

Çalışmada, öğretmenlere anketler, izin alınan okullarla bağlantı kurularak elektronik ortamda link gönderilerek iletilmiştir. Veriler, Mayıs 2020 döneminde toplanmış ve değerlendirmeye alınmıştır.

Araştırma verilerinin analiz sürecinde, öncelikle veriler katılımcı ve değişken düzeyinde düzenlenmiş ve ayıklanmıştır. Bu işlemlerin ardından açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri ile ölçek yapıları ortaya çıkarılmıştır. Daha sonra ilk olarak araştırma değişkenlerine ait tanımlayıcı analiz bulguları hazırlanmıştır.

Literatürde cinsiyet, işteki kıdem yılı gibi değişkenlerin psikolojik sağlamlığı arttırdığına dair görüşler hakimdir (Örn: Altuntaş ve Genç, 2020; Hoşoğlu ve ark., 2018; Toprak, 2014) bu çalışmada kadın ve erkek öğretmenlerin katılımcı sayıları denk olmadığı için bir analiz yapılmamıştır. Kıdem yılı arttıkça öğretmenlerin psikolojik sağlamlıklarının arttığı ise bu araştırma grubu için de aynı sonucu vermiştir ($p < .05$, $r = .127$).

Psikolojik sağlamlıkta sosyal destek kaynakları önemlidir. Alanyazında en önemli sosyal desteğin eş ve çekirdek aileden geldiğine vurgu yapılmaktadır. Bu çalışmada yapılan analizler sonucunda çalışma grubunun psikolojik sağlamlıkları medeni durumlarına göre anlamlı bir fark göstermemiştir. Bir diğer sosyal destek kaynağı da kurumsal destektir. Çalışma grubunun yaşadıkları sorunlarda aldıkları kurumsal desteğe ait değerlendirmeleri Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2

Öğretmenlerin Bildirdikleri Destek Kaynakları

Çalışma Grubunun Bildirdikleri Destek Kaynakları	Frekans	Yüzde
Kurumsal desteği her zaman hissettim	45	14,5
Zaman zaman hissettim	33	10,6
Kurumsal destek hissetmedim	60	19,3
Kişisel çözümler üretmek zorunda kaldım	35	11,3
Meslektaş desteği aldım	17	5,5
Aile desteği aldım	10	3,2
Kurumsal desteği hissettim ama kişisel çözümler üretmem gereken sorunlar da oldu	111	35,7
Toplam	311	100

Çalışma grubunun psikolojik sağlamlıklarının yaşadıkları sorunlar karşısında kurumsal destek alma şekillerine göre bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılaşma saptanmıştır ($p < .001$).

Bu farklılaşma kurumsal destek hissetmeyenlerle aradığı desteği tamamen bulanlar arasındadır. Kurumsal desteği her zaman hissedenlerin psikolojik sağlamlıkları kurumsal desteği hissetmeyenlerden daha yüksektir ($p = .001$; $F = 5,26$).

Yeni karşılaşılan bu durumda kurumsal birlik, bir gruba ait olma ve onlar tarafından anlaşılmanın duruma uyumu kolaylaştıracağı ve iyi liderlerin kurum çalışanlarının verimini arttıracacağı düşünülmektedir. Bu noktada, kurum yöneticilerine büyük görev düştüğüne inanılmaktadır. Öğretmenler araştırma sonunda söylemek/eklemek istedikleriniz var mı kısmına özellikle idarecileri/ koordinatörleri tarafından desteklendiklerinde öz yeterliliklerinin arttığını ve daha verimli çalıştıklarını paylaşmışlardır. Elbette bu yeni dönem idari kadro içinde birçok olumsuz koşullar yaratmıştır.

Ancak idarecilerin bu durumu öğretmenleri ile istikrarlı ve yapıcı paylaştıkları durumlarda öğretmenlerin hem veli hem de öğrenci işleri ile daha olumlu duygular yaşadıkları ve yardıma daha açık oldukları saptanmıştır.

Psikolojik sağlamlıkta motivasyon kavramı da önemli bir temele temas etmektedir. Bu sebeple öğretmenlere motivasyon düzeylerini değerlendirmeleri istenmiştir. Katılımcılar motivasyonlarını şu şekilde değerlendirmişlerdir (Tablo 3):

Tablo 3

Katılımcıların Motivasyon Düzeylerini Değerlendirmeleri

Çalışma Grubunun Bildirimleri	Frekans	Yüzde
Motivasyonum azaldı	150	48,2
Motivasyonum yükseldi	59	19,0
Bir değişiklik olmadı	102	32,8
Toplam	311	100,0

Katılımcıların psikolojik sağlamlıklarının motivasyonlarına göre bir farklılaşma gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ANOVA testi sonucunda anlamlı bir farklılaşma saptanmıştır ($p < ,001$). Motivasyonu yüksek olanların psikolojik sağlamlıkları motivasyonu düşenlere göre daha yüksektir ($p = ,000$; $F = 12,92$).

Öğretmenler açık uçlu soruya verdikleri yanıtlarda motivasyonlarını kaybetme nedenlerini, hem ev hem de işle ilgili sorumluluklarının arttığına, eskiden planlı olan hayatlarında pandemi döneminde her an yeni bir değişiklik yaşanması ile kontrolün zorlaştığına bağlamışlardır (Örn: birden gelişen toplantılar, birden gelen kötü haberler vb.).

Öğretmenler, uzaktan eğitimden en çok öğrencilerinden geri bildirim almamaktan rahatsız olduklarını ve bu durumun kendilerini üzdüğünü dile getirmişlerdir (Karadeniz ve Zabcı, 2020). Öğretmenlerimiz toplum örneğinde genelde mükemmeliyetçi yapıları ile dikkat çekmektedir (Brophy, 1981; Güngör, 2009; Üstün ve Akdağ, 2016). Öğrencilerine en fazla yararı sunmak isteyen öğretmenlerin belki de öğrencilerine dokunamamaları uzaktan eğitime çok da sıcak bakmadıklarını ve onları daha fazla yorduklarını düşünebilir. Alanyazında öğretmenlerin daha ziyade kinsetetik ve dışadönük kişilik özellikleri (Hotaman, 2012) olduğuna yönelik bulgular hatırlandığında online yürütülen uzaktan eğitime sıcak bakmamaları anlaşılabilir.

Psikolojik sağlamlığı korumak, öz yeterli hissetmek için yapılan işin/amacın benimsenmesi de ayrı önem taşımaktadır. Bu bağlamda öğretmenlere uzaktan eğitimin yararına inanıp inanmadıkları sorulmuştur. Öğretmenlerin verdikleri cevaplar Tablo 4'de belirtildiği şekildedir.

Tablo 4

Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimin Yararına Dair Düşünceleri

Çalışma Grubunun Bildirimleri	Frekans	Yüzde
Çok yetersiz kaldığını düşünenler	17	5,5
Yetersiz olarak değerlendirenler	38	12,2
Kararsız olduğunu paylaşanlar	77	24,8
Yeterli bulanlar	122	39,2
Çok yeterli olduğunu düşünenler	57	18,3
Toplam	311	100,0

Bu sonuçlar, pandemi döneminin ilk aylarına aittir ve öğretmenler de diğer herkes gibi ilk defa yaptıkları işin çıktısını kestirmekte zorlanmış olabilirler. Çıktılar alındıkça öğretmenlerin iyi iş çıkardıklarına inançlarının artacağı ve bu konuda daha iyimser olacakları düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin % 49,8'i (n= 155) uzaktan eğitime devam etmek istemediklerini, % 31,8'i (n= 99) kısmen edebileceklerini, % 18,3'ü (n= 57) de uzaktan eğitime devam etmek istediklerini belirtmişlerdir.

Öğrencilerin de sürece direkt etkisi olabileceği için çalıştıkları grupların tutumlarını nasıl algıladıkları da sorulmuştur. Yapılan analizler sonucunda bu alginın öğretmenlerin psikolojik sağlamlığında bir fark yaratmadığı tespit edilmiştir. Burada öğretmenlerin kıdem yılının ve çalıştıkları kurumdan destek almalarının daha etkili olduğu düşünülebilir.

Tablo 5

Pandemi Döneminde Öğretmenlerin Öğrencileri İle İlgili Görüşleri

Değişkenler		(n = 311)	100
		N	%
Ders yaptığınız öğrencilerin katılım durumlarını nasıl buldunuz?	Çok yetersiz	24	7,7
	Yetersiz	43	13,8
	Kararsızım	43	13,8
	Yeterli	155	49,8
	Çok yeterli	46	14,8
Öğrencilerin dikkat süresini nasıl buldunuz?	Çok yetersiz	15	4,8
	Yetersiz	72	23,2
	Kararsızım	91	29,3
	Yeterli	116	37,3
	Çok yeterli	17	5,5
Öğrencilerin motivasyonlarını nasıl buldunuz?	Çok yetersiz	12	3,9
	Yetersiz	68	21,9
	Kararsızım	99	31,8
	Yeterli	115	37,0
	Çok yeterli	17	5,5
Öğrencilerin disiplinlerini nasıl değerlendirirsiniz?	Çok yetersiz	14	4,5
	Yetersiz	69	22,2
	Kararsızım	91	29,3
	Yeterli	109	35,0
	Çok yeterli	28	9,0
Öğrencilerin genel olarak iletişim becerilerini nasıl değerlendirirsiniz? (Derste söz alma vb.)	Çok yetersiz	9	2,9
	Yetersiz	44	14,1
	Kararsızım	68	21,9
	Yeterli	145	46,6
	Çok yeterli	45	14,5

Öğrencilerin genel olarak kaygı düzeylerini nasıl değerlendirirsiniz?	Çok az kaygılılar	12	3,9
	Kaygılılar	57	18,3
	Kararsızım	131	42,1
	Oldukça kaygılılar	97	31,2
	Çok kaygılılar	14	4,5

Pandemi döneminde de öğrencilerine büyük bir özveriyle destek vermeye çalışan öğretmenlerimizin psikolojik sağlamlıklarını korumaları önemlidir. Bu dönemde özellikle öz yeterliliğe ve öğretmen kapsayıcılığına dair eğitimlere yer verilmesinin süreci yönetmekte etkili olacağı düşünülmektedir. Bunların yanı sıra öğretmenlerin eğlenceli etkinliklerle bir araya gelmelerinin sağlanması, yeni hobiler edinmeye teşvik edilmeleri ve özellikle kendi aralarında birbirlerine deneyimlerini aktarabilecekleri grup destek çalışmaları önerilmektedir.

Kaynakça

- Aikaşifoğlu, M. ve Ercan, O. (2009). Ergenlerde riskli davranışlar. *Türk Pediatri Arşivi*, 44(1), 1-6.
- Allen, L. R. ve Hurtes, K. (1999). Making an impact. *Parks and Recreation*, 34, 11.
- Basım, H.N. ve Çetin F. (2011). Yetişkinler için psikolojik dayanıklılık ölçeği'nin güvenilirlik ve geçerlilik çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 22, 104-114.
- Brophy, J. (1981). Teacher praise: a functional analysis. *Review of Educational Research*, 5(32), 43-51.
- Duckworth, A. L., Steen, T. A. ve Seligman, M. E. P. (2005). Positive psychology in clinical practice. *Annual Reviews of Clinical Psychology*, 1, 629-651.
- Karadeniz, G. ve Zabcı, N. (2020). Pandemi döneminde uzaktan eğitim veren öğretmenlerin çalışma koşulları ve algıladıkları stres ile psikolojik iyi oluşları arasındaki ilişki. *MSGSÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(22), 301-314.
- Kararımak, Ö. (2007). Investigation of personal qualities contributing to psychological resilience among earthquake survivors: A model testing study (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kobasa, S. C. (1979). Stressful life events, personality, and health: An inquiry into hardiness. *Journal of Personality and Social Psychology*, 37(1), 1-11.
- Luthar, S. ve Cicchetti, D. ve Becker, U. (2000). The construct of resilience: Implications for interventions and social policies. *Development and Psychopathology*, 12, 857-885.
- Masten, A. S. (2001). Ordinary magic: resilience process in development. *American Psychologist*, 56, 227-239.
- Rutter, M. (1999). Resilience concepts and findings: Implications for family therapy. *Journal of Family Therapy*, 21 (2), 119-144.
- Wagnild, G. ve Young, H. M. (1993). Development and psychometric evaluation of the resilience scale. *Journal of Nursing Measurement*, 1, 2.
- Terzi, Ş. (2006). Kendini toparlama gücü ölçeğinin uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(26), 77-86.

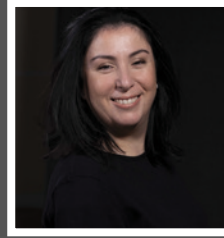
1 Bu çalışma, Gülçin KARADENİZ ve Neslihan ZABCİ tarafından hazırlanan "Pandemi döneminde uzaktan eğitim veren öğretmenlerin çalışma koşulları ve ruhsal süreçleri üzerine bir araştırma projesi"nden ve Gülçin Karadeniz tarafından yazılan "Genç yetişkin erkeklerin algıladıkları baba tutumları ile bireyleşme süreci arasındaki ilişkide psikolojik sağlamlığın düzenleyici rolü" başlıklı doktora çalışmasından üretilmiştir.

TÖZOK Rehberlik Komisyonu adına

PANDEMİDE PANDEMİYLE YAŞAMAK

Murat Enüştekin
Komisyon Başkanı

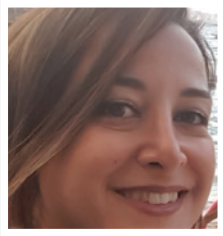
Meryem Başkaya
Komisyon Üyesi

Sema Şahinkaya
Komisyon Üyesi

Nur Mckeown
Komisyon Üyesi

Fatmanur Kulaçoğlu
Komisyon Üyesi

Dilek Ateş
Komisyon Üyesi

Süre gelen hayatımızda pandemi sayfasının açılmasının üzerinden tam bir yıl geçti. Olağan akışıyla hayatımızı devam ettirmeye çabalarken önemli değişimleri de içeri almak kaçınılmaz oldu. Değişimleri, bu yeni olguları önce dışardan gözlemlemeye, tanımaya çalıştık ve yaşamın sürdürülebilmesi için de anlamaya ve anlamlandırmaya çalıştık. Bu yazı dizisinde Rehberlik Komisyonu üyeleri olarak pandemi döneminde anlamlandırmaya çalıştığımız kavramların üzerinde düşünmeye, gözlem ve fikirlerimizi aktarmaya özen gösterdik. Emeği geçen tüm komisyon üyelerimize teşekkürlerimizle.

İyi okumalar.

Murat Enüştekin

Rehberlik Komisyonu Başkanı

Psikolojik sağlamlık / uyum yeteneği

Gerek pandemi süreci gerekse günlük yaşantılarımızda kaygı yaratan zorlayıcı koşullar zaman zaman motivasyonumuzu, yaşam enerjimizi düşürür. Kimileri bu stres yaratan durumlarla başa çıkamayıp altında ezilirken kimileri çok rahat bir biçimde bu tür yeni durumlara ayak uydurup süreci kolayca yönetebilme becerisi gösterebilmektedir. Peki bu beceri nedir, nasıl geliştirilir, günlük hayata nasıl adapte edilebilir ?..

Gelin hep birlikte, son zamanlarda, özellikle de pandemiyle birlikte adını sıkça duymaya başladığımız bu beceriye bir göz atalım;

Hayat iniş ve çıkışlarla dolu bir yolculuktur. Bu yolculukta travmalar, kayıplar, sağlık sorunları, ayrılıklar, ekonomik sıkıntılar vb problemler bizlere eşlik eder. İşte bu sıkıntılara göğüs gerebilme, uyum sağlama, en az zararla üstesinden gelebilme, ruh sağlığını koruyabilme "Psikolojik Dayanıklılık/Sağlamlık" olarak adlandırılır.

Bambu gibi, zorlayıcı durumlara karşı kırılıp bükülmeden eğilme, olay geçtikten sonra eski haline dönebilme becerisi kimilerine göre doğuştan gelen bir yetenek, kimilerine göre de sonradan geliştirilebilen bir beceridir.

Bu beceriyi geliştirmek için yapılabilecekler arasında;

- **Sosyal İlişkileri Güçlendirmek;** bir diğer anlamı bağ kurmaktır. Aile, sosyal bağlar ne kadar güçlüyse zorluklar o kadar rahat aşılır.
- **Bakış Açısını Değiştirmek;** kontrol edilemeyen, değişimin kaçınılmaz olduğu durumları kabul edip üzerinde kontrol sağlanabilen durumlar için bir şeyler yapmak, kendi rutinde, kişisel tercihlerde bazı değişiklikler yapmak.
- **İyimser Olmak :** olaylara olumlu ve gerçekçi bir biçimde yaklaşmak. Zorluğu yaşamın her alanına yaymadan bu zorluk içerisindeki olumlu yönü fark edip bu yönü kişisel gelişim için bir fırsat olarak görebilmek.
- **Kapasitesinin Farkında Olmak :** kendini iyi tanıyarak enerjisini korumak. Enerjiyi önemli durumlar için kullanmak amacıyla kaldırılmayacak ağır yükleri *üstlenmemeye* dikkat etmek.
- **Esnek Olmak :** yeni durumlara uyum sağlamak. Hedefe ulaşabilmek için işe yaramayan yöntemleri bırakmak, yeni yöntemler denemek, gerekirse de hedef değiştirmek.
- **Bilişsel Tuzaklara Düşmemek :** her ne kadar bakış açısı ve iyimserlik kavramlarıyla iç içe geçmiş olsa da ayrı bir başlık içerisinde değerlendirilebilir; olumsuz bilişsel düşünce kalıpları yerine tam tersi olumlu düşünce kalıplarını benimsemek. Zorluklar karşısında başarısız olduğunda bir daha başarılı olunamayacağına dair düşünceler yerine yeni mücadele etme yöntemleriyle başarılı olunacağına dair inanç geliştirmek.

Her bireyin, doğuştan getirdiği ve sonradan kazandığı kişisel özellikler, bilgi ve beceriler, yaşam tecrübesi birbirinden farklı olduğu için elbette herkesin dayanıklılığını geliştirme yöntemleri de birbirinden farklıdır. Yukarıda değinilen belli başlı temel Psikolojik Dayanıklılık geliştirme yöntemlerine ek olarak herkes kendi Psikolojik Sağlamlığı'nı geliştirmek için kendine göre farklı teknikler de kullanabilir.

Meryem Başkaya

Rehberlik Komisyonu Üyesi

Pandemide Öz Denetim

Yaşadığımız pandemi sürecinde iş ve okul hayatının evlere taşınması ile özdenetime destek olan çevresel denetim ve gereklilik mekanizmaları ortadan kalkmış, bireyin öz denetiminin (kendini kontrol etme - self control) varlığı ön plana çıkmıştır. Öz denetim; düşünce, duygu ve davranışları yönetme becerisidir. Bireyin kendisini uyarlaması, yeni durumlara adapte etmesi ve kontrolü sağlamasıdır. Yaşamda var olan tüm değişimlere karşı uyum gösterme becerisidir.

Öz denetim becerisi yüksek bireylerde zevki erteleyen, kısa vadeli kazançlar yerine uzun vadeli kazançları hedefleyen, oto kontrolü gelişmiş tutumlar görülmektedir. Bu bireylerin daha iyi ilişkiler kurduğu, fiziksel ve zihinsel olarak daha sağlıklı, daha mutlu ve daha az stresli olduğu gözlemlenmiştir. Hali hazırda öz denetim yoksunluğu çeken, uyarıcılarla ya da dışsal denetim mekanizmalarından destek alarak harekete geçen bireylerde okul, iş, ev yaşam alanlarında zorlanmalar gözlemlenmektedir.

Ev ortamının rahatlığına ve nispeten kontrolsüzlüğüne taşınan okul ve iş hayatı, özdenetim becerilerimizin desteklenmesi ve geliştirilmesi ihtiyacını doğurmuştur. Zaman ve mekan karmaşasının yaşanması sebebi ile uyku ve beslenme düzeninin bozulması, hareketsizlik, yapılması gereken işlerin ertelenmesi ya da yok sayılması, dürtülerimizin ön plana çıkması gibi sıkıntılar yaşanmaktadır. Öz denetim becerimizi desteklemek ve güçlendirmek için öncelikle sıkıntı yaşadığımız bize problem oluşturan alanların tespit edilmesi ve sebeplerinin üzerinde düşünülmesi gereklidir. Bizi engelleyen durum ve duygular, içgüdüsel olarak alınan kararlar ve uzun vadedeki zararlarının tespiti önemlidir.

Daha iyi bir yaşam için sağlıklı ve ulaşılabilir rutinler oluşturmak ve bu rutinelere bağlı kalmak, hedef oluşturmak ve harekete geçmek, plan yapmak, ertelememek, iyi uyku - doğru beslenme, bedensel hareketlilik, olumlu düşünmek, güçlü sosyal ilişkiler gereklidir.

Sema Şahinkaya

Rehberlik Komisyonu Üyesi

Değişen Mekan Ve Zaman, Etik-Mahremiyet

Hem insanlık hem kişisel tarihimizde küresel olarak yaşamın durma noktasına geldiği hatta Mart 2020'den beri askıya alındığı bir döneme tanıklık ediyoruz. Tüm dünya ilk kez ortak düşman Covid-19 ve mutasyona uğramış benzerlerine karşı bir çözüm arayışında. Her ülke ekonomik, teknik alandaki gelişmişliği ve üstünlüğü ölçüsünde farklı önlemler ile halkını korumaya çalışıyor. Bir yandan bilim insanları bir yandan siyasetçiler "ne zaman normale döneceğini" ve "yeni normal" in ne olduğu tanımlamaya çalışıyorlar. En büyük arzusu ve ihtiyacı "bilmek" olan insanoğlunda ise bu tablonun yarattığı duygular temel olarak belirsizlik, korku, kaygı. Eğitimciler de bu bağlamda bir yandan bu sürece adapte olmak, teknoloji ile dönüşmek için yollar ararken, yeni normal içinde eğitimin nasıl biçime dönüşeceği, okul, üniversite gibi kurumların işlevlerini sürdürebilmesi için nasıl bir kimliğe bürünecekleri, yeni dünya düzeninde işlevlerini nasıl sürdürecekleri konusunda düşünüyor, tartışıyorlar.

Yeni bir çağın başladığını söyleyecek kadar iddialı konuşan fütüristler belki de bizlere aslında pandemi sürecinde hayatta kalmak için uyum sağlayarak değişmek zorunda kalan insan üzerine odaklanmamıza vurgu yapıyorlar. Eğitimciler için değişen insan dediğimizde eğitimin paydaşları olarak öğrenci, öğretmen ve veli ihtiyaçları ve bunları karşılamak üzere varolan okul sistemleri düşüncemizin merkezinde. Dolayısı ile yeni dünya düzeninde yaşayacak insanı ihtiyaç duyacağı bilgi ve becerilerle yetiştirmek, bu işlevi de şu ana kadar bilinen yöntemlere çok daha fazla teknoloji katarak yapmak okulların sınavı olacak, gibi görünüyor.

Çok şık, son derece modern tasarlanmış veya bir emlaktan dönüştürülerek yapılandırılmış okul binalarının yani mekanın yeni dünyada ne kadar önemi olacak? Öğrenmek ve öğretmek için önceliğin mekandan, insana yani öğreten ve öğrenen rolündeki insana kayacağı şimdiden görülüyor.

Psikoloji bilimi bize öğrenmenin temelinde ilişki olduğunu söyler. Yaşadığımız sürecin bizlere şu ana kadar gösterdiği "*öğreten ve öğrenenin*" mekandan bağımsız, teknoloji aracılığı ile yeni beceriler geliştirerek "*ilişki kurmayı*" öğreneceğine işaret ediyor. Bu süreçte her zaman olduğu gibi liderliği öğretmenin yapması, yeni koşulların getirdiği beklentilerle kendisini yenilemesi, geliştirdiği becerilerle dönüştürülebilirliği ve öğrencilerine rol model olarak onlarla yeniden ilişki kurması gerekiyor. Üstelik öğrencilerin de değişen dünyada bildiğinden daha farklı düşünce, duygu ve sosyal becerilere sahip olabileceğini aklında tutarak. Öğretmenin "*bilen*" rolünde kalabilmesi, değişim rüzgarları eserken sallansa bile yıkılmadığını göstermesi, işlevini sürdürebilmesi, öğretmenliğin getirdiği profesyonel tutum ile öğrencileri ile ilişki kurması, geleceğimizi şekillendirecek öğrenciler için yol gösteren, güven duydukları ve yeni yöntemlerle zaman ve mekandan bağımsız olarak öğrenmeleri için kolaylaştırıcı olacaktır.

Kurum olarak okullara düşen görev ise, eğitimin bu iki temel paydaşına değişip, dönüşüp yeni normlarla öğretme ve öğrenme işlevlerini sürdürürken, dinleyen, anlayan, elindeki kaynakları en verimli şekilde paydaşlarının kullanımına sunan ve belki de en önemlisi sahip olduğu etik değerleri koruyup aktarırken, sonsuz güce sahip olan teknolojinin araç olacağı bu süreçte paydaşlarının mahremiyetine saygı gösteren bir duruş sergileyebilmeleri olacaktır. Tıpkı yeterince iyi, şefkatli bir otoriteye sahip anne- babalar gibi. Okul sisteminde olan Psikolojik Danışmanlar ise etik ilkeler ve meslek kuralları içinde *öğreten ve öğreneni* anlamaya çalışacak, duygularına ayna olmaya, kurumları içinde objektifliğini koruyarak dinleyen kulak olmaya devam edecekler. Büyük ihtimalle her meslek gibi onların alanı da yeni dünya düzeninde oluşacak değişimden kendi payına düşeni alacak.

Baş döndürücü hızla dönüşen dünyada yıkılmadan ayakta kalmak için çaba gösteren tüm eğitim kurumlarına ve öğretmenlere teşekkür etmek en azından şu an için elimizden gelendir.

Nur Mckeown
Rehberlik Komisyonu Üyesi

Ekranla Olan İlişki - Pandemide Dijital Hayat

Yeni yüzyılda giderek daha da fazla alıştığımız dijital araç ve gereçlerin kullanımı ülkemizde de Covid-19 pandemisiyle beraber Mart 2020'den sonra hayatımızın başrolü haline geldi. İnsanlığa kolaylıkla bilgi erişimi, sosyalleşme gibi katkılarını deneyimlediğimiz araçların, bir taraftan da bu dönemde yanlış bilgilerin yayılmasına yol açtığını ve bu durumun toplum üzerinde zaman zaman olumsuz etkilerinin ortaya çıktığını gözlemledik. Bu noktada yeni bir terim olan "*infodemi*" terimi ile tanıştık. Dünya Sağlık Örgütü, Covid-19'un ortaya çıkışından sonra yanlış bilgilendirmelerin tehlikelerini belirtmek amacıyla bu yeni dönem terimini bizlerle tanıştırdı. Sonrasında yapılan araştırmalar gösterdi ki; *infodemi* çoğunlukla televizyon, internet üzerindeki haber siteleri ve sosyal ağlarla birlikte giderek yayıldı. Artık dijitalleşme ve ekran kullanımı farklı boyutlarıyla da küresel sosyal tartışmaların gündemine oturdu.

Bir yandan kendimizi sosyal mesafe kavramını doğru benimsemek, uygulamak konusunda geliştirirken bir yandan da dijital araçların bizleri sosyal olarak yakınlaştırmadaki rolü üzerine düşünür olduk. Burada 'teknoloji' kavramının temel karşılığı sorgulandı. 'Teknoloji' insanlığın ihtiyaçlarına yönelik fayda sağlayacak oluşumların bilgi ve yetenekler eşliğinde ortaya çıkış süreçleri ise insanlık, teknolojiyle hayatımıza girmiş dijital araçların olumsuz etkilerinden de bahsedebilir miydi?

Pandemi sebebiyle öğretim faaliyetlerini de dijital araçlar üzerinden yürüten tüm öğrencilerin bu konudaki adaptasyonu 'yeni nesil dijital teknolojiye doğuştan yatkın' genellemelerini arttırdı. Bu genellemeler zaman zaman ebeveynler ve eğitimcilerin konuyla ilgili doğru gözlemler yapmalarına engel oldu.

Covid-19 pandemisiyle beraber, artan dijitalleşmenin, ekran kullanımının zararı ya da yararı üzerine yapılan çıkarımların yüzeysel değerlendirilmemesi gerektiğini daha iyi anladık. Yeni kuşağın çocukluk ve ergenlik dönemindeki zengin yaşam deneyimlerini, değerlerini ve içinde buldukları koşulları ayrıntılı bir şekilde gözlemlemenin gerekliliği önem kazandı.

Dijital teknolojinin hayatımızın neresinde olduğu, bireyleri nasıl etkilediği, kullanım alışkanlıklarının hangi faktörlere bağlı olarak farklılık gösterdiği gibi soruların hepsinin cevabını bilmenin süreci ayrıntılı değerlendirebilmek için oldukça önemli olduğu açıktı. Eğitimciler tarafından planlanan konuyla ilgili bilgi paylaşımı ve yönlendirmelerde 'dijital araç ve gereçlerden yararlanma yeteneği', 'bilinçli kullanım alışkanlıkları', 'kişisel verilerin korunması ve dijital mahremiyet' gibi başlıklarla, öğrencilere geniş ve objektif bir bakış açısı kazandırmak daha verimli olacaktır.

Bu süreçte her yaş grubu için akıllara benzer sorular geldi. Sosyal bir varlık olan insan acaba dijitalleşme sürecinde ekranları başında yalnızlaşacak mıydı, yoksa teknolojinin kolaylıkları sayesinde sosyalliğinin kısıtlandığı pandemi şartlarında dahi kendini iyi hissetmek, kendini geliştirmek, doğru bilgiye hızlı ulaşmak için dijital araç ve gereçleri daha verimli nasıl kullanacağını mı araştıracaktı?

Güncel soruların cevaplarını ararken, dijitalleşme süreçlerine zıt kutuplardan bakmak yerine, yeniliklere ayak uydurmak, içinde bulunduğumuz dönemin ve neslin ihtiyaçlarının anlaşıldığını onlara hissettirmek, ayrıntılı değerlendirme ve objektif yönlendirmeler yapmak eğitimciler ve ebeveynler tarafından öncelik kazandı.

Fatmanur Kulaçoğlu

Rehberlik Komisyonu Üyesi

Dijital Dengeyi Korumak

COVID-19 salgınından önce, cihazlarımız günlük hayatımızın önemli parçalarıydı, ancak şimdi, onlarsız günü geçirmeyi hayal etmek neredeyse imkansız. Özellikle gelişmekte olan okul çağı çocukları için, teknoloji bağımlılığının aşırı bağımlılığa doğru bir kayış söz konusu. Pandemi devam ederken, ekran başında kalma süresiyle ilgili kurallar koymak herkes için imkansız gibi görünebilir. Ne kadarı çok fazla? Ne kadar olmalı? Bazen havada kalabiliyor bu sorular. Ekran süresini yönetmek söz konusu olduğunda tek bir doğru cevap yok. Ancak uzmanlar bu konuda bazı öncelikler belirlemenin doğru olacağı kanısındalar.

Covid-19 açısından güvenli ortam yaratmak

Geçmişte, birçok ebeveyn, ekranları bir şekilde sağlıksız olarak düşünmeye alışmıştı. Diyelim ki, çocuklarımızın takım sporu yapması veya evde oturması arasında bir seçim yapıldığında, daha sağlıklı seçenek spor yapmaktı.

Ancak devam eden salgınla birlikte evde zaman geçirmek daha güvenli bir seçim haline geldi. Ancak bu aşamada evde geçirilecek saatlerin planlaması gereği ortaya çıkmaktadır. Her aile kendi koşulları için bu seçenekleri düşünüp planlama yapabilir.

Sağlık açısından düşünün

Uzmanlar, ebeveynlerin bir çocuğun sağlıklı gelişim için önemli faaliyetlerde bulunup bulunmadığını değerlendirmek için bir "gelişim kontrol listesi" kullanmasını önermektedir. Covid-19 pandemisinden önce, kontrol listesi arkadaşlarla zaman geçirmek, okul çalışmalarına ayak uydurmak ve ders dışı programlara katılmak gibi şeyleri içermiş olabilir. Günümüz koşullarında, çocuğunuzun ekranlarda çok fazla zaman geçirip geçirmediğini değerlendirmek için kullanabilirsiniz. Anne babalar şu soruları kendilerine sorabilirler

- Çocuğum yeterince uyuyor ve dengeli besleniyor mu?
- Her gün az da olsa egzersiz yapıyor mu?
- Aile ile kaliteli zaman geçiriyor mu?
- Göz sağlığı nasıl etkileniyor?
- Okula döneceklerini düşünerek okul çalışmalarını sürdürüyorlar mı?

Yaratıcılığı arttırın

Hayatınızda yaratıcı aktivitelere yer açın, hiç denemediğiniz aktiviteleri deneyin,

Aile bağlarını kuvvetlendirin, yakın akrabalar kuzenler arası iletişim bağlantıları kurmayı deneyin, ya da yakın komşularla bağlantıları mesafe korunarak kurmaya çalışın.

- Sosyalleşmeye devam edin: Aile içi oyunlar oynamak birlikte yemek pişirmek, ev temizlemek, düzenlemek oyun oynamak, birlikte film izlemek yorumlamak vb.
- Müzik aleti çalmayı öğrenmeye çalışın.
- Hobiler edinip beceriler geliştirin.

Sınırlar mutlaka belli olmalı

Aile içinde evdeki herkesi ilgilendiren ekran süresi sınırı koymanız gerekebilir ancak sınırların katı veya aşırı olmaları gerekmez.

Sağlıklı sınırlar belirlemek için;

- **Yapılandırılmış ekran süresi.** Gün içini planlayıp ekran saatleri belirlemek ve bunu açıkça belirtmek önemlidir. Bu arada serbest saatler için alternatifler yaratılmalıdır.
- **Telefona uyarıcı süre belirteciler kurmak.** Pek çok telefonda var olan bu özellik ekran süresini görmek somutlaştırmak adına önemlidir.
- **Alternatifler için beyin fırtınası yapmak.** Ekran dışı aktiviteler için herkesin kendi alternatifini belirlemesine izin verin.
- **Geri adım atmamak.** Aile içinde konulan kurallar hep birlikte alındığı zaman daha kolay takip edilecektir. Bu kurallar tüm aile üyeleri için geçerli olmalıdır.
- **Ekran detoksu** evde herkesin iletişim araçlarından uzak sohbet ve muhabbet edebileceği süreler konulmalı ve aileyi ilgilendiren kararlar bu detoks saatlerinde paylaşılmalıdır.

Dilek Ateş

Rehberlik Komisyonu Üyesi

YÜZ YÜZE EĞİTİM DÖNEMİNDE ÖZEL EĞİTİMDE ÖNCELİKLERİMİZ NELER OLMALI?

Ayça KARATEPE
Özel Eğitim Komisyonu Üyesi

Oya KAYIRAN
Özel Eğitim Komisyonu Üyesi

Zeynep HAYTA
Özel Eğitim Komisyonu Üyesi

YÜZ YÜZE EĞİTİM DÖNEMİNDE ÖZEL EĞİTİMDE ÖNCELİKLERİMİZ NELER OLMALI?

GİRİŞ

2020 mart ayında dünya genelinde ortaya çıkan pandemi dönemi ile birlikte alınan önlemler dahilinde, okulların uzaktan eğitime geçmesi ve belirli bir yaş grubunun sosyal izolasyonu gerekmiştir. Ortaya çıkan salgın, bireylerin sosyal ve eğitim yaşamlarında önemli değişikliklere neden olmuş, özellikle bireysel-özel eğitime ihtiyaç duyan çocuklar için daha da zorlu yaşam ve eğitim koşulları doğmuştur. Çocukların eğitsel ihtiyaçlarının yanı sıra araştırmalar sosyal izolasyonun yarattığı etkinin yadsınamaz bir gerçek olduğunu ortaya koymuştur. Her ne kadar eğitim uzaktan eğitim konuşmaları içinde sürdürülmeye çalışılsa da bazı alanlarda öğrencilere ulaşmanın güç olduğu bilinmektedir. Özellikle bu dönemde anne babadan beklenen ve istenen desteğin de ebeveynler üzerinde pandeminin yarattığı koşulları dengelemeye çalışırken ayrıca zorlayıcı bir yük getirdiği de unutulmamalıdır.

Çocukların yetişkinlere kıyasla çevresel risklere karşı daha savunmasız oldukları bilinmekte, yetişkinlikteki fiziksel ve zihinsel sağlık yaşamın ilk yıllarındaki deneyimler ile ilişkilendirilmektedir. Bu bağlamda, tüm dünyayı etkisi altına alan salgın gibi "acil" durumlarda yaşanabilecek sorunları etkili bir şekilde ele almak ve bu yaşantıların kaygı ve korku gibi özellikle çocukların psikososyal gelişimleri üzerindeki uzun dönemli olumsuz etkilerinden kaçınmak için büyük çaba sarf etmek gerekmektedir (Wang vd., 2020). Okul öncesi eğitim kurumlarında eğitim gören çocukların ebeveynleri ile yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen araştırma bulgularında çocukların öfke nöbeti, nedensiz ağlama, hırçınlık ve bağırma gibi davranışları gösterdikleri tespit edilmiştir (Alisanoğlu vd., 2020). Bu da çocuklar için eğitim kurumlarının pandeminin yarattığı psikososyal etkilerinin ortadan kaldırılmasına yönelik bir müdahale programına duyulan gerçeği ifade etmektedir.

Yapılan çalışmalardan elde edilen bulgular ışığında, aile ve çocukların psikososyal iyilik hallerinin sağlanması ve stres başta olmak üzere sağlıklı bir psikososyal gelişime yönelik çeşitli tehdit unsurlarının etkilerinin olabildiğince azaltılması amacıyla özellikle ruh sağlığı alanında çalışan profesyoneller başta olmak üzere, çocuk gelişimi, eğitim ve sağlık alanında çalışan diğer uzmanlara önemli görevler düşeceği öngörülmektedir. Yapılacak müdahale çalışmalarının ebeveynlerin öznel gereksinimlerine odaklanan, kapsamlı ve sürdürülebilir olması, elde edilen kazanımların kalıcılığı üzerinde önemli rol oynayacaktır (Akoğlu ve Karaaslan, 2020).

Bu bölümde, psikososyal müdahale çalışmalarının öneminden bahsederken özellikle özel eğitim alanında görev alan uzmanların görüşlerini de sizlerle paylaşmak istedik. Bu kapsamda, yüz yüze eğitim döneminde özel eğitim alanında alınması gereken önlemlerle ilgili alanda görev yapan üstün zekalılar öğretmeni, rehber öğretmen, zihin engelliler öğretmeni ve eğitim danışmanlarına 3 temel soru sorarak değerli görüşlerini aldık.

SORU 1: Okullar açıldıktan sonra özel eğitim planlamasındaki öncelikli kavramlar ve çalışmalar neler olmalıdır?

CEVAPLAR

Üstün Zekalılar Öğretmeni N.A.: Covid salgını dönemi ve yansımaları çocuklarda belirsizlikle baş edebilme, adaptasyon ve öz-düzenleyici becerilerin önemini bir kez daha gözler önüne sermiştir. Fizyolojik, psikolojik ve sosyal açıdan tam bir iyilik hali için çalışmalar üç başlıkta

sürdürülmelidir. Öğretmen ve velilerin daha önce hiç deneyimlemedikleri bu zor süreçte kendileri desteğe ihtiyaç duyarken çocuklara yardımcı olmaya çalışmaları oldukça yorucu olmakla birlikte ekran süresinin artışı da uzun süreli hareketsizliği ve çeşitli kısıtlamaları da beraberinde getirmiştir. Aileler hiç olmadığı kadar çocuklarıyla birlikte zaman geçirebilirken kimi ailelerde bu durum fırsata kimlerinde ise büyük bir krize dönüşmüştür. Özellikle özel gereksinime ihtiyacı olan çocukların aileleri ve öğretmenleri ise belki de iki kat yorulmuş, fiziksel olarak destek istememiş, yalnızlık hissetmiştir. Post-covid dünyasında yüz yüze eğitime yeniden dönerken karşımızdaki çocuklar yaklaşık bir senedir belirsizlik, güvensizlik ve çeşitli kısıtlamalar içinde kalmış, motivasyonu kırılmış çocuklar olabilir. Bu noktada tanıdıklarının ölüm haberleri gibi çocuklarda yaşanmış olası travmalar ve öğrenilmiş çaresizlikler adına psikolojik danışmanlık ve rehberlik birimlerine çok fazla sorumluluk düşmektedir. Yine ev içinde zedelenen aile-çocuk arasındaki ilişkilerin bu anlamda sağlıklı biçimde onarılması gerekebilir. Fizyolojik ve psikolojik sağlıklarını yeniden kazanan çocuklar için bir sonraki adımda sağlıklı sosyalleşebilmek olmalıdır. Bu adımdaki başarısızlıklar çocukların bilgisayar ve ekran bağımlılığına geri dönmelerine sebep olabilir. Onları hayata kazandırabilmek, sosyal ve özgüvenli bireyler haline dönüştürebilmek, eğitimcilerin ve ailelerin öncelikli hedefi olmalıdır.

Zihin Engelliler Öğretmeni M.B.: Yüz yüze eğitime geçtiğimiz dönemde benim önceliklerim, çocuklarla anında fiziksel müdahalede bulunabileceğim becerileri çalışmak oldu. Uzaktan eğitim sürecindeki çocuklara daha çok işitsel ve görsel uyarın sağlayabildik. Ancak öğrenmenin tam kalıcı olması için beş duyuya hitap eden bir öğretim gerçekleştirmemiz gerekiyor. Okullar açıldığında çocukların çok fazla uyarın alacağı çalışmalar öncelikler arasında olmalıdır diye düşünüyorum.

Rehber Öğretmen E.P.: Pandemi süreci boyunca öğrencilerimizin sosyal çevreleri kısıtlandı. Sadece aileleri ile iletişim halindedelerdi. Okul ortamında yöneticiler, öğretmenler, arkadaşları, arkadaşlarının aileleri ile iletişime geçebiliyorken bu süreç onları sosyal olarak izole bir hale dönüştürdü. Kısaca iletişime geçtikleri, paylaşımda buldukları kişi sayısında azalma oldu. Bu sebeple özel eğitim planlamasında önceliğimiz duygu çalışmaları, iletişim becerileri ve sosyal beceriler alanlarına ağırlık vermektir.

Türkçe Öğretmeni/Eğitim Danışmanı G.M.G.: Öncelikle eğitim camiasının en önemli kuruluşlarından bir olan ve faaliyetleriyle eğitim dünyasına yön veren Türkiye Özel Okullar Derneği (TÖZOK) bünyesinde bu röportajı gerçekleştirmekten dolayı hem kıvanç duyuyor hem de teşekkür ediyorum.

Her yıl okulların açılışında öğrencilerde, öğretmenlerde ve ebeveynlerde olan heyecan, kaygı, korku gibi kavramlar sanırım pandemi döneminden sonra daha da artarak yanına yeni duygular ve olguları da ekleyecektir. Öncelikle sağlıkla ilgili alınan tedbirler, kurallar ve denetimler eğitim sektöründe ciddiyetini artıracak ve öncelikli hale gelecektir. "Temiz Okul" belgesi alabilmek kadar okulların sürekli temiz kalması da çok önemli. Güven-sevgi-saygı parametrelerine artık sağlık ve temizlik de eklenecek ve listenin başında gelecek.

Eğitim-öğretim plan ve programlarında ise karşımıza hibrit eğitim modeli, dijital okur-yazarlık, çevrimiçi mesleki eğitim programları, web 2.0 araçları, eğitimde dijitalleşme gibi kavramlar hayatımıza nasıl girdiyse ve artarak varlığını gösterdiyse normalleşme sürecinden sonra da hayatımızdan çıkmayacak hatta eğitim öğretimin vazgeçilmez bir parçası haline gelecektir. Yoğun ve genç bir nüfusa sahip ülkemizde sosyoekonomik farklılıkları en aza indirmek ve eğitimde fırsat eşitliğini sağlayabilmek adına ilgili kurumlarca teknolojik altyapı eksikliğinin giderilmesi, mesleki eğitim çalışmalarının artırılması ve öğrenciye bu donanımların ulaşması ve sürdürülebilir kılınması için hızlı bir planlama yapılması kanaatindeyim.

Olaya bir de ebeveyn gözünden bakıldığında pandemi döneminde yürütülen araştırma sonuçlarına göre en büyük kaygı "çocuğumun geri kalmasından korkuyorum." cümlesiyle özetleniyor. Burada ise "Telafi Öğretim Programı" devreye giriyor. Öğrencilerimiz okullara tamamen döndüklerinde akademik alt yapılarını ölçmek, hazırbulunuşluklarını gözlemlenmek adına tüm ölçme-değerlendirme yöntemlerinin okullar tarafından hazır olması gerekiyor. Fakat bundan önce öğrencilerin sosyal ve duygusal becerilerini ölçecek psikolojik çalışmalara, yöntem ve tekniklere ihtiyacımız var. Burada da rehberlik hizmetleri ve birimleri can damarımız oluyor.

SORU 2: Öğrencilerin okula başlamasıyla uyum süreçlerine yönelik planlanan çalışmalar neler olmalı?

CEVAPLAR

Üstün Zekalılar Öğretmeni N.A.: Öğretmenlerin, ailelerin ve çocukların atlattıkları bu zor süreçte birliklerine destek olmaya her zamankinden daha çok ihtiyaçları vardır. Okul, aile ve çocuk üçgeninde, çocukların duygularını doğru anlaması ve yönetebilmesi için duygusal zekaya

yatırım oldukça önemlidir. Yine sağlıklı sosyalleşebilmeleri için öğrencilerin okul hayatlarına oyun, eğlence ve hareket katabilmek belki de öğretmenlerin en öncelikli konularından biri olmalıdır.

Covid dönemi yayılan ve gerçeği yansıtmayan bilgiler eleştirel düşünebilmeyi, doğru kaynaklara başvurmayı zorunlu hale getirmiştir. Kendi ekran sürelerini ve davranışlarını yönetebilmeleri için çocuklara zaman yönetimi, karar verebilme, eleştirel düşünme, problem çözme becerileri kazandırmak, bu yüzyıl içindeki en kritik becerilerden olacaktır. Bunun için eğitim, bilgi kazandırmaktan çok beceri kazandırmaya yönelmeli ve gerekli aksiyonlar hızla alınmalıdır.

Zihin Engelliler Öğretmeni M.B.: Uzaktan eğitim sürecindeki çocuklarda okul ve ders rutini oluşturmaya çalıştık. Online dersleri hep aynı masa ve sandalyede, aynı saatlerde katılımını sağladık. Amacımız uzaktan da olsa çocukların okul rutininden çıkmamasıydı.

Okula döndüklerinde uzaktan eğitimde kullandığımız şarkılar, etkinlikler ile derslerimize başlayarak kademeli olarak sınıf rutinine geçmeye başladık. Yeni rutinleri alıştırmaya yaklaşımlarını gerçekleştirdik.

Rehber Öğretmen E.P.: Okulların açılmasıyla birlikte tüm sınıflarda oryantasyon çalışmalarını hızlandırdık. Eğitim öğretimden uzun süre ayrı kalan çocuklarımızın okula uyum sürecini sağlamak, yumuşak bir geçiş yapabilmek adına geçen seneki bireysel eğitim programlarında yer alan kazanımlar, oyun odaklı çalışmalar ile bir araya getirilerek öğrencilerimize aktarıldı. Öğrencilerimizi sıkmadan, eğlenerek öğrenmelerini amaçladık.

Türkçe Öğretmeni/Eğitim Danışmanı G.M.G.: Öğrencilerimizi bir önceki sorunun cevabında da belirttiğim gibi tüm yöntem ve tekniklerle karşılamaya hazır hale geldikten sonra "artık hiçbir şey eskisi olmayacak" kaygısını yaşatmadan hayatın gizli kurallarına yenilerini ekleyerek her sabah okulun kapısında bekliyor olacağız.

Uyum sürecinde aile işbirliği yine vazgeçilmez unsurumuz olmaya devam edecektir. Öğrencide oluşabilecek okula karşı olumsuz tutumları olumlu okul iklimi sağlayarak beraber yeneceğiz. Öğretmen-öğrenci-veli üçgeninde iletişimi üst seviyede tutmak, bu süreci başarıyla yürütmemizi sağlayacaktır. Öğretim programlarına baktığımızda bireyselleşmek zorunda kaldığımız bu süreç sonrasında belki de oyun tabanlı öğrenme modelleri "temassız oyun tabanlı öğrenme" diye bir alt dala ayrılacak.

Okullarda düzenlenen yarışmalar, törenler, projelerin yanı sıra öğrencinin bireysel farklılığını ortaya çıkaracak atölye çalışmaları daha fazla ön plana çıkacak. E-müze, e-kütüphane, e-sergi gibi uygulamalar adından daha sık söz ettirecek. 21. yüzyıl becerilerine çeşitlilik gelecek olsa da benim gibi geleneksel tavrını değişen dünyaya uyum sağlayarak koruyan ve bundan mutluluk duyan öğretmenlerimiz var oldukça çocuklarımız yine bahçelerde gülüp koşturacak, doğaya karışacak, sokak oyunları okul oyunlarına dönüşecek ve okul vazgeçilmez bir sosyal öğrenme alanı olarak varlığını sürdürecektir.

SORU 3: Uzaktan eğitimde çok iyi yürütülürken, yüz yüze eğitim döneminde zorluk yaşanabilecek ya da iyi yürütülemeyeceğini düşündüğünüz süreçler nelerdir? Online eğitim öğrencilerde ne gibi becerileri geliştirdi?

CEVAPLAR

Üstün Zekalılar Öğretmeni N.A.: Hayatlarımıza giren her problem gibi Covid salgını da hayatlarımızdan pek çok şey götürürken pek çok şey de kazandırmıştır.

Derslere tek bir ekrandan erişim kolaylığı sunan bu sistem uzakları bizlere yakın ederken, bizlere bolca zaman ve teknolojik yetkinlikler kazandırmıştır, ancak kazanılan bu zamanlar kimi çocuklara can sıkıntısı ve boşluklar olarak yansiyabilmiştir. Bu durumu iyi değerlendirebilen öğrenciler kendi zamanını yönetebilme, kendi kendine oyun kurabilme ve öz-düzenleyici becerilerde büyük aşama kaydetmiştir ancak yaşanan belirsizlik, sosyalleşememe ve karmaşa bazı öğrencileri tamamen bir çıkmaza sokarak ekranlara bağımlı hale getirmiştir.

Nasıl ki yetişkinler için ev ve işleri ile ilgili çalışmalar iç içe girdiyse, öğrenciler için de okul ve ev hayatı birbirine girmiş durumdadır. Veliler ilk kez çocuklarını ders içerisinde gözlemleyebilirken, öğretmenlerin öğretim süreçlerine ekran başında şahit olmuşlardır. Aynı şekilde öğretmenler de çocukların evdeki koşullarına kısıtlı sürelerde tanık olabilmıştır. Bu mahremiyet çizgisinin belirsizleşmesi ise zaman zaman okul ve aile ilişkilerinde ipleri germiştir.

Parmak kaldıran çocuğuna neden söz verilmediğinin hesabını soran veliler olduğu gibi öğretmene olumlu yönde anlayış geliştiren veliler de söz konusudur. Okulların yeniden açılması okul ve ev sınırlarını daha sağlıklı bir düzeye getirecektir. Bir dersi, her an kapatılabilir bir kamerayla, açılmak istenmeyen mikrofonla ve oyuncaklarla dolu odalarından süpürge sesleri ile dinleyen öğrenciler pek çok uyaran ile mücadele ederek derste kalmaya çalışmaktadır. Bu da dikkatlerinin kolay dağılabilmesine sebep olabilmektedir. Okulda öğretim amacına hizmet eden mekan düzenlemeleri, bu öğrencilerin daha fazla odaklı kalabilmesini sağlayabilir. Evde kısıtlı kalan fiziksel aktiviteler sebebiyle ihtiyaç duyulan hareket ihtiyacı, okul bahçeleri ve spor sahalarında çok daha rahat karşılanabilecektir. Enerjisi yüksek ya da kinestetik öğrenen çocuklar için bu hareket özgürlüğü oldukça önemlidir.

Zihin Engelliler Öğretmeni M.B.: Online eğitim de, dikkat sürdürme ve yönerge takip becerilerinde yüz yüze eğitimden daha çok verim aldığım öğrencilerim oldu. Çünkü ipad çocuklar için renkli bir dünya ve oradan gelen her şeye olan ilgileri daha fazla. Uzaktan eğitim sürecinde ailenin de eğitime katılmasıyla yürütülen çalışmalar esnasında anında müdahale fırsatı buldum. Yüz yüze eğitime geçtiğimiz süreçte aile eğitiminin uzaktan eğitim de olduğu kadar verimli geçeceğini düşünmüyorum. Çünkü uzaktan eğitimde birebir öğrenci ile ailenin çalışmasını gözlemleyebiliyorduk ve anında müdahalede bulunabiliyorduk.

Rehber Öğretmen E.P.: Online eğitim sürecinde yönlendirme ve ipucu sağlama yüz yüze eğitime göre daha kolaydı. Örnek vermek gerekirse, sınıflarda bir öğretmen, bir usta öğretici varken; online ortamda her öğrencinin yanında onları destekleyen biri (bakım veren, gölge öğretmen vs.) vardı. Sınıfta bekleme sürelerinde zorluk yaşarken, online ortamda bu zorluk yaşanmadı. Yüz yüze eğitim yapılırken sınıfta ders akışını en çok bölen şey tuvalet saatleriyken, çocuğa bakım veren kişinin direkt yanında olması sebebi ile çocuk dersten kopmadı ve ders akışı bozulmadı. Online eğitimin olduğu süreçte öğretmenlerimiz gün planlamasını daha efektif kullandı. Velilerimiz yüz yüze eğitim sürecinde pandemi olmadığı zamanlarda sınıf katılımında bulunuyorlardı ve çocuklarını sadece senede bir kez sınıf ortamında görüyorlardı. Online eğitimde ise çocukla birebir çalışma fırsatı bulup, çocuklarını daha iyi tanıdılar. Ayrıca online eğitim sürecinde velilere anlık dönütler verildi. Yüz yüze eğitimde anlık dönütler yerine gün sonu değerlendirmeler verilmektedir.

Türkçe Öğretmeni/Eğitim Danışmanı G.M.G.: "Uzaktan eğitim mi, yüz yüze eğitim mi?" sorusuna sık sık cevap verdik ama esas soru şu olmalı: "Nasıl uzaktan eğitim, nasıl yüz yüze eğitim?" Ben uzaktan eğitim sürecini tabiri yerindeyse alınının aklıyla sürdüren bir eğitim kurumunun bir öğretmeni olduğum için kendimi şanslı hissediyorum. Ama tabii ki koşullar, fırsatlar ülkenin birçok yerinde farklılık gösterdi. Uzaktan eğitimde "çok iyi" diye somutlayabileceğimiz "otonom öğrenme, özyönetim, özgüven, öz disiplin, özerklik, kişisel sorumluluk, otokontrol" gibi kavramları geliştiren öğrencilerimiz oldu. Topluluk önünde kendini ifade etmekte zorlanan öğrencimiz, bilişim teknolojilerindeki ilgi alanlarıyla uzaktan eğitimde parlayan bir yıldız dönüşebiliyorsa, grup çalışmalarında zorlanırken özerk bir proje sunumuyla ekran karşısında arkadaşlarının takdirini kazanabiliyorsa, bu "çok iyi" diye betimlediğimiz bir durum olur. Yüz yüze eğitime döndüğümüzde ki bu dönüşün çok keskin olmayacağını, artık eğitimin bir parçası olarak "uzaktan" ya da "ekrandan" öğrenme yöntemlerinin de entegrasyonunun ivedilikle sağlanacağını düşünüyorum; zorluk kelimesi bence yerini çeşitliliğe bırakacaktır. Bireysel farklılıklar, duygusal ve sosyal becerilerin değişkenliği yöntem ve tekniklerin de çeşitlenmesine ortam sağlayacaktır. Zorluk olacaksa belki bu zengin menüden öğrenci için uygun olanı seçmekte olacaktır. Uzaktan eğitimle derse giremeyen/girmeyen öğrenci oranı %15'dir. Şimdi rol modelleri öğretmenleriyle okulda buluşacak öğrencileri düşünsenize.

Bu zorluktan ziyade mutluluk olur ancak. Uzaktan her şey çok zordu ama hiç iyi bir şey de olmadı mı? Oldu tabii ki. Sadece öğrenciler değil, öğretmenler ve ebeveynler de bu süreçte yeni hobiler edindi, enstrüman çalmayı öğrendi, el sanatlarını geliştirdi, kendi kendilerine yabancı bir dil öğrendi, spora başladı, resim çizdi...

Yani yaşamla ilişkilendirilmiş bilim, sanat, spor ve daha birçok alanda kendimizi keşfetmek mi? İşte okullara döndüğümüzde keşfettiğimiz ve keşif yolculuğunda olduğumuz benliğimizi kaybetmeden, öğrencilerimizi kendileriyle ve çevreleriyle bağlarını koparmadan yaşam becerileriyle donatacağımız; uzak, yakın, yüz yüze, omuz omuza fark etmeden yol almaktan korkmayacağımız bir süreç bizleri bekliyor. Benim bu ülkenin öğretmenlerine, yarının büyüklerine ve onların ailelerine olan inancım tam. Yeter ki “sağlık” olsun!

SONUÇ

Öğrenmenin ve öğretmenin çok zor olduğu bu dönemde öğretmen olarak beklentinizin, öğrencilerinizin bu olağanüstü durumu kabul etmeleri değil, bu duruma uyum sağlama becerilerinizi geliştirmeleri olduğunu hatırlamalıyız. Bunun için yüz yüze eğitimde;

- Öğrencilerin psikososyal ihtiyaçlarının belirlenmesi ve müdahale programlarının oluşturulması,
- Öğrencilerin bireysel eğitim programlarının belirlenmesi,
- Eğitim kurumunun özellikle öğrencilerin eğitimleri konusunda kaygı yaşayan ebeveynlere yönelik olarak kurumun eğitim politikası ve yürüteceği çalışmalar hakkında ayrıntılı bilgi paylaşımında bulunması,
- Eğitim eksiklerinin tespiti ve öğrenci ihtiyaç doğrultusunda programların yeniden yapılandırılması,
- Özellikle bu dönemde evde çocuklarıyla birlikte vakit geçiren, eğitsel destekte bulunan ve ciddi bir yükü paylaşan ebeveynlere psikososyal destek verilmesi,
- Uzaktan eğitim sürecinde online katılım gösteren öğrencilerin yüz yüze eğitimin getirdiği eğitim koşullarına uyum sağlayabilmesi için eğitsel koşulların gözden geçirilmesi,
- Eğitim sisteminde kitap-defter gibi geleneksel araçların yerini, çocukların tabletlerinin alması konusunun değerlendirilerek, kriz anlarında eğitsel araçların devamlılığının ve geçişin kolaylıkla sağlanması,
- Uzun zamandır evde eğitimine devam eden öğrencilerin, öğretmen-öğrenci güven ilişkisinin tekrar sağlanması öncelikler arasında yer alacaktır.

“Yüz yüze eğitim döneminde özel eğitimde önceliklerimiz neler olmalı?” başlıklı yazımıza değerli bilgilerinizi ve birikimlerinizi paylaşarak bizleri ve velilerimizin yolunu aydınlatan değerli eğitimcilerimize ve bu alandaki ihtiyacı görerek bu yazının oluşması için öncülük eden TÖZOK Yönetim Kurulu Üyemiz Sayın Nigar EVGİN'e, Özel Eğitim Komisyonu Başkanımız Prof. Dr. Ebru AKTAN ACAR'a, teşekkür ederiz.

KAYNAKÇA

- Akoğlu, G. ve Karaaslan, B. T. (2020). COVID-19 ve izolasyon sürecinin çocuklar üzerindeki olası psikososyal etkileri. *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(2), 99-103.
- Alisinanoğlu, F., Türkoş, E. ve Karabulut, R. (2020). Pandemi sürecinde çocukluk dönemi korkuları. *Uluslararası Beşeri Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 6(14), 447-568.
- Karip, E. (Ed.). (2020). COVID-19 sürecinde eğitim, uzaktan öğrenme, sorunlar ve çözüm önerileri. *Türk Eğitim Derneği*.
- Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV). (2020). Covid 19 Dönemi TEGV Çocukları Uzaktan Eğitim Durum Değerlendirme Raporu. <https://tegv.org/dosyalar/covid-19-donemi-uzaktan-egitim-durum-degerlendirme-raporu.pdf> adresinden erişildi.
- Wang, G., Zhang, Y., Zhao, J., Zhang, J. ve Jiang, F. (2020). Mitigate the effects of home confinement on children during the COVID-19 outbreak. *The Lancet*, 395(10228), 945-947. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(20\)30547-X](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(20)30547-X)

Nerede Kalmıştık ?

Bünyamin ÇELİKİTEN
TÖZOK Yönetim Kurulu Üyesi

Yaklaşık bir yıldır tüm dünyanın hayatında salgın sebebiyle ciddi değişiklikler oldu ve bu salgın sürecini tam olarak atlarmış değiliz. Belki biraz daha bilgi sahibiyiz ve elimizde aşı gibi daha ümitli olmamızı sağlayabilecek unsurlar var. Fakat bu sürecin daha ne kadar süreceğini ve nereye doğru gittiğini tam olarak öngöremiyoruz.

Covid-19 pandemisi hepimizin hayatını farklı şekillerde etkiledi; bazılarımız daha az etkilendi bazılarımız ise büyük travmalar yaşadı. Bir yılı geride bıraktığımız bu sürecin gerek hayata gerek eğitime gerekse eğitim sektörüne dair ne tür değişikliklere sebep olduğu konusunda kendi bakış açısıyla birkaç paylaşımda bulunmak istiyorum.

Önce Sağlık

Belki de klişe sözlerin itibarlarını iade etmenin zamanı gelmiştir. Aynı "Eğitim şart" kadar klişe olarak kabul edilen bir sözdür "Önce Sağlık", aslında doğru olduğunu biliriz fakat ateşi bize dokunana kadar önemsemeyiz. Hepimiz Kanuni Sultan Süleyman'ın "Olmaya devlet Cihanda bir nefes sıhhat gibi" dizesinin anlamına çok yakından tanıklık ettik. Gözle görmediğimiz boyutlardaki bir virüs tüm dünyayı dize getirdi.

Bazılarımız sevdiklerini, en yakınlarını kaybetti. Biz de dernek olarak mekânı cennet olsun değerli Başkanımız Nurullah Dal'ı kaybettik. Ölüm her yaşta erken, değerli başkanımızdan geriye adını sürekli yaşatacak, sektöre kattığı değerler ve güzel hatıraları kaldı. Okullar olarak öğrencilerimize topluma değer katmanın, güzel anı biriktirmenin ne kadar değerli olduğunu doğru şekilde aktarmamız gerektiğini düşünüyorum.

Covid-19 Çocuk ve Gençleri Obezite ile Vuruyor

Bu süreçte güya hepimiz sağlıklı yaşama dair daha bilinçli hale geldik, yediklerimizi içtiklerimizi sorgulamaya başladık. Vitamin mineral takviyeleri havalarda uçtu, hangi vitaminin neye fayda sağladığını artık toplumun daha büyük bir yüzdesi biliyor ya da böyle olduğunu düşünüyoruz.

Önce sağlıklı ve dengeli beslenme ardından hareketsiz yaşam tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de haftalar süren karantina süreci, fiziksel aktiviteyi azalttı dengesiz beslenmeyi arttırdı. Çocuklarımız Mart ayından bu yana aktif spordan ve açık alanda hareketten uzaklaştı. Gerek hareketsizlikten gerekse strese bağlı olarak, biraz da sosyal medyanın da etkisiyle normalden daha fazla yiyecek tüketerek kilo aldılar.

Obezite ve göz bozuklukları gibi hastalıklarda ciddi artış gözleniyor. Ayrıca çocuklarımızın sosyal ortamlardan ve akranlarından uzak, bir yaşamın içinde olmaları duygusal süreçlerini de olumsuz yönde etkiledi.

Geldiğimiz noktada okullarda beslenme ve sağlık konularındaki bilinçlendirmenin daha çok ön plana çıkması gerektiğini düşünüyorum.

Okullar olarak çocukların gerek vücutlarını gerekse psikolojik duygu durumlarını daha sağlıklı tutmaları için yapacağımız çalışmalar önümüzdeki dönemin en önemli gündemlerinden biri olacak.

Bugün ve Gelecek Dengesi

Yaptığımız şeylerin bazılarını bugün bazılarını ise gelecek için yaparız. Sadece bugün için yaşayan biri için gelecek belirsiz, yarın için yaşayan biri için ise bugün sıkıntılıdır. Hemen her konuda olduğu gibi esas olan Aristo'nun "Altın Orta" dediği dengeyi bulabilmektir.

Stephen Covey "Etkili İnsanların 7 Alışkanlığı" kitabında planlama yaparken önemli işlere öncelik verilmesini tavsiye eder. Kritik tavsiyelerden biri de kişilerin acil olmayan ama sağlık ve eğitim gibi önemli konuları ihmal etmesi durumunda bu konular acil hale geldiğinde yaşanacak sıkıntıları da anlatır. Bu süreçte acil olmayan önemli bir konu olarak eğitimi ihmal ettiğimizi ve tüm paydaşlarıyla eğitime gereken önemi verme konusunda zayıf kaldığımızı düşünüyorum.

Dünyada neredeyse tüm gelişmiş ülkelerde okullar kısmen veya tamamen açıkken ülkemizde okullar yaklaşık bir yıldır büyük oranda kapalı kaldı. Her ne kadar uzaktan eğitim konusunda dünyada en başarılı ülkelerden biri olsak da bu sürecin gelecekte özellikle eğitimde en önemli problemlerimizden biri olan sosyoekonomik farklılıklardan kaynaklanan sıkıntıların daha da artmasına sebep olacağı araştırmalarla netleşti. Bu süreçte kısmen de olsa feda etmememiz gereken konu eğitimdi! Nasıl geçmişte alınmış bazı kararların bedelini bugün biz ödüyorsak, bugünkü kararların da gelecek nesiller tarafından ödenecek bir bedeli olacaktır.

Gelecekte Eğitim ve Eğitim Sektörü

Eğitim sektöründe bu süreçte yaşanan ilk gelişme gerek öğrencilerin gerekse öğretmenlerin uzaktan eğitime hızlıca adapte olmak zorunda kalması oldu. Yarı planlı yarı el yordamıyla uzaktan eğitim bir noktaya gelse de özellikle küçük yaş gruplarında olmak üzere genel kabul, uzaktan eğitimin yüz yüze eğitimin yerini en azından şimdilik alamadığı yönünde.

Bazen doğru zaman o zaman değildir. James Cameron 2009 yapımı Avatar filminin hazırlıklarına aslında yaklaşık filminden on yıl önce başlar. Fakat o günkü teknik altyapının yeterli olmadığını düşünerek filmin çekimini on yıl erteler ve ortaya o gün için dünyanın en çok izlenen filmi çıkar. Ya da herkesin ilk başta büyük iş yapacağını düşündüğü Google Glass'ın sonuçta pek talep görmemesi gibi bir durum da yaşanabilir.

Kısaca bazen teknolojik altyapı bazen de insanların genel alışkanlık ve davranışları sebebiyle bazı ürün ve hizmetler o günün ihtiyaçlarını tam karşılamayabilir. Eğitimde teknoloji kullanımının kesinlikle çok önemli olduğunu hepimiz biliyoruz ama en masum ifade ile uzaktan eğitimin henüz tam manasıyla okul, aile, çocuk üçgeninde ihtiyaçları karşılamakta yeterli olmadığını deneyimledik. Gelecek için beklentilerim henüz net olmasa da popüler söylemle yüz yüze eğitim in, uzaktan eğitim out.

Doğal olarak bu hızlı ve sarsıcı olayların eğitim sektörü açısından da bazı temel etkileri oldu. İlk olarak velilerin okullara bakış açısı değişti. Eskiden bazı veliler bazı okulların eğitime ticari baktığını düşünürdü, şimdi hem veliler okulların hem de okullar velilerin eğitime ticari baktığını düşünüyor. Eğitimin gerçekten ticarileşmemesi için her iki tarafın birbirini daha iyi anlamaya çalışması gerektiğini, asıl amacın öğrencilerin iyi bir eğitimle yarının yetkinlikleri ile donatılması gerektiğinin unutulmaması olduğunu düşünüyorum.

Bunun yanında en yenisinden en eskisine kadar tüm özel okullar eğitim süreçlerini gözden geçirip kendilerini tekrar ispatlamak zorunda kaldılar.

Bunun eğitim konusunda ülke için bir avantaj olsa da son zamanlarda kapanmaya başlayan okullar arasındaki sosyoekonomik ve kalite farkının açılmasına sebep olduğu gerçeğini de unutmamak gerekiyor.

Velilerin LGS ve üniversite sınav kaygısıyla bazı okullar branş derslerine yoğunlaştı ve geleceğin hızla değişen koşullarına esneklikle uyum sağlayabilmek, ihtiyaçları şimdiden tahmin edip kendini sürekli dönüştürmek olan yetkinlik odaklı eğitimin en önemli parçalarından bilim, sanat, teknoloji gibi derslerden uzaklaştılar. Halbuki yarının dünyasını bugünden kavrayabilen bireyler yetiştirmek daha da önemli hale geldi!

Her şey her an değişir!
Biz sadece bariz bir şekilde görüldüğünde
veya bizi etkilediğinde
farkına varırız.

Değişmeyen Tek Şey “Değişim”

Her şey her an değişir! Biz sadece bariz bir şekilde görüldüğünde veya bizi etkilediğinde farkına varırız. Değişim bazen yavaş bazen hızlı olsa da her zaman vardır. Tarihin en azından biyolojik olarak bize ispatladığı bir şey vardır ki, değişime ayak uyduranlar, onu yönetebilenler veya değişebilenler güçlü olup olmamasından bağımsız olarak hayatta kalır. Değişmeyenler veya değişmek istemeyenler ise en azından eski gücünü koruyamazlar.

Değişim çoğu zaman sancılıdır. Çünkü algoritma kurmaya alışık beyinlerimiz bir süre sonra sık yaptığı şeyleri otomatize etmeye meyillidir. Hayatımızın değişimi bazı şeyleri belki de daha iyi hale getirecek bile olsa tekrar çabalamayı ve enerji harcamayı gerektirir.

Bu yüzden değişimin ilk başında yoğun bir enerji açığa çıkar sonrasında yine her şey rutine döner. İlk uzaktan eğitime geçişteki öğrenme çabası ile bugünü kıyaslarsak daha iyi anlarız.

Reaktif bir insan için bu sakin dönem yeni bir değişime kadar devam eder. Proaktif bir insan ise değişimi kendi yönetir. Bu yüzden öğrencilerimizin rezilyansını güçlendirmemiz ve onlara değişim yönetimi becerisi kazandırmamız artık daha da önemlidir.

Bu süreci çok hızlı olduğu ve hayatımızı çok fazla etkilediği için tüm varlığımızla hissettik. Pek hoş bir dönem olarak da hatırlayacağımızı sanmıyorum. Yine de bu süreçten öğrenebileceğimizin maksimumunu öğrenip sonrası için hazırlıklı olmalıyız.

Hem en iyi eğitimi vermemiz gereken öğrencilerimiz hem güzel ülkemiz hem de tüm dünyanın iyiliği için başımızı kaldırap büyük bir özgüvenle sormalıyız:

Nerede kalmıştık?

Hedef tahtasındaki özel okullar, öğrencilere ne kazanımlar sağlar?

Tolga ÖZDEMİR

TÖZOK Sosyal Medya Komisyonu Başkanı

Merhaba Değerli Okuyucular,

Bir çocuğun nasıl eğitileceği sorusu, bir ebeveynin sorabileceği en önemli sorudur. Birçok ebeveynin karar vermeye çalıştığı temel bir seçim, "Devlet okulu mu, özel okul mu?" seçimidir. Ebeveynler, doğal olarak çocuklarına fayda sağlamayacak gereksiz masrafları üstlenmek istemezler. Sonuçta, birçok devlet okulu öğrenci yetiştirme konusunda iyi bir iş çıkarmaktadır. Ancak devlet okullarının okul ücreti olmadığı (ve bir özel okulun yılda ortalama 20.000 ila 60.000 lira arasında fiyatı olduğu) doğru olsa da, özel okul tercihinin faydaları, seçeneklere bağlı olarak maliyetlerden çok daha ağır basabilir.

Özel okullara giden öğrenciler, akademik olarak performanslarının artması için öğretmenleri tarafından daha fazla zorlanabilir; daha net belirlenmiş hedef ve sistemlerle karşılaşabilir, öğretmenlere daha fazla erişim sağlayabilir ve daha güvende hissedebilirler. Çocuğunuz için özel okul kararı verecekseniz; araştırma sürecini erken başlatın. Özel okullara giriş, rekabetçi olabilir ve çocuğunuz için uygun olduğunu düşündüğünüz bir okul bulmak biraz zaman alabilir. Aşağıda belirteceğimiz kriterler hem ülkemiz he de dünya genelinde ebeveynlerin tercihlerini etkileyen karar alanlarıdır.

Çok önemli bulduğum ve eğitim paydaşlarıyla dünyada çok çeşitli platformlarda gündeme gelen uzaktan öğretim konusu da Covid-19 salgınıyla birlikte yeniden şekillenen bir süreci önümüze koyuyor. Bu durumun, velilerin tercihlerinde bundan sonra önemli bir kriter olması gerektiğini düşünüyorum. Bu dijital modelin entegrasyonu ve uygulamalarında da ülkemizde ve dünyada başka konularda olduğu gibi özel okulların lokomotif olduğunu

görmekteyiz. 2020-2021 Eğitim öğretim yılı başında, çocuklarının akademik gelişimlerinden kaygı duyan ve çocukları devlet okullarına devam eden orta gelir grubu İngiliz ailelerin, çocuklarını özel okullara yerleştirmelerinin önemli bir gelişme olduğunu ve benzer bir hareketin ülkemizde de yaşanacağını düşünüyorum.

Daha Yüksek Standartlar

Özel okulların en büyük avantajı, çocuğunuzun daha yüksek akademik standartlarla karşılaşacak olmasıdır. Özel okullar akademik olarak devlet okullarından daha katı olabilir ve özel okulların, öğrencilerinin not ortalamalarını yüksek tutmak için daha fazla kriteri karşılaması gerekebilir.

Özel okul öğrencilerinden akademik performans, ders iş yükü, toplum hizmeti, sanat, spor vb. sosyal kültürel çalışmalara aktif olarak katılım beklenir. Bazı okullarda, normalde müfredat dışı etkinlikler olarak kabul edilen şeyler, mezuniyet için ön koşullardır ve sonuçta öğrencilerin lise deneyimini tamamlar. Bu yüksek standardı karşılama çabası, genellikle daha yüksek düzeyde öğrenci performansı ile sonuçlanır.

Yabancı Dil

İyi bir hayat boyu öğrenci olabilmek ve dünyayı daha farklı açılardan izlemek ve değerlendirmek için yabancı dil öğrenmek büyük bir avantajdır. Küçük yaşlardan itibaren alınan iyi bir yabancı dil öğretimi, öğrencinin hem hayata hazırlanabilmesi hem de gelecekte yapacağı çalışmalarıyla kendine ve dünyaya değer katmasında önemli rol oynayacaktır.

Öğrenci-Öğretmen Oranı

Özel okullar ayrıca sınıf büyüklüklerini kontrol etmeye odaklanma eğilimindedir. Örneğin, merkezi şehirlerde, özel bir okulun ortalama büyüklüğü yaklaşık 300 öğrenci iken, devlet okullarında bu rakam oldukça yükselmektedir. Özel okul öğrencileri, öğretmenleriyle daha fazla ilişki kurma fırsatına sahip olabilir ve bu da onları daha yüksek bir akademik başarıya götürebilir. Bunun sebebi; özel okulların, öğrencinin karşılaştığı durumların hızlı ve doğru bir şekilde çözülmesine olanak tanınması ve öğrencinin akademik gelişimi için destek sağlanmasıdır. Bir öğrencinin ilerlemesini engelleyen herhangi bir durum çözüldüğünde, çocuk en yüksek seviyesine ulaşmaya devam edebilir.

Araştırmalar, öğrencileri küçük gruplara yerleştirmenin, öğretmenler ve öğrenciler arasında yakın ilişkiler geliştirme eğiliminde olduğunu, böylece özellikle risk altındaki öğrencilerin ve erken yaş gruplarındakilerin öğrenmesini geliştirdiğini gösteriyor.

Ayrıca, küçük sınıflar, öğretmenlerin çocuğunun kim olduğu ve onun özel, güçlü ve zayıf yönlerinin ne olduğu hakkında daha iyi bir fikir edinmesine olanak tanıyor. Aynı zamanda çocuklar sınıf içi etkinlik ve paylaşımlara katılmak için daha fazla fırsat buluyorlar. Buna ek olarak, öğrencilere öğretmenin müsait olduğu saatlerde etütler öneriliyor. Öğretmenleriyle yakın bir şekilde çalışan öğrenciler, öğretmenlerinden aktif olarak destek almak için böyle bir zamanı kullanmaktan çekinmiyorlar.

Sanat, Sosyal Etkinlikler

Özel okullar müfredatları bir miktar daha esnek uygulama becerisine sahiptir. Tüm okullarda öğrencilerin aynı temel kazanımları almaları gerekse de, özel okullar da programlarına çeşitli ve farklı uygulamalar eklemeye seçeneğine sahiptir. Özel okullar, devlet okullarının sağladığı seçeneklerden daha fazla sanatı ve kültürü vurgulayan programlar geliştirirler.

Okullar, öğrencilere yeteneklerini keşfetmeleri ve kendilerini ifade etmeleri için benzersiz fırsatlar sunan ayrıntılı oyunlar ve müzikaller üretmeyi seçebilirler.

Özel okullar, okulun müfredatını güçlendiren özel geziler vb. gibi başka etkinlikler de sunabilir. Bu tür geziler çocuğunuza yakın arkadaşlıklar kurma ve bağımsız hareket edebilme fırsatları verir. Okul, öğrenci kulüplerine malzeme sağlamak için daha fazla imkana sahip olabilir. Ayrıca, sanatları veya bilimlerini genel müfredata daha iyi bağlayan programlar oluşturabilir.

Kariyer Gelişimi ve Üniversiteye Yönlendirme ve Hazırlık

Özel liseler, öğrencilerine üniversite hedefleri koyarlar. Üniversite hazırlık çalışmaları özellikle 11 ve 12. sınıf düzeyinde odak noktası olarak belirlenir. Öğrenciler daha fazla hedef odaklı olabilir ve genellikle okul müfredatının destekleyici unsurları, özellikle çocuğunuzu üniversiteye hazırlamayı hedefler. Özel okullar genellikle öğrencilerini üniversiteye hazırlık süreçlerinde aktif rol almaya teşvik eder. Öğrencilere üniversite seçenekleri hakkında bilgilere daha fazla erişim verilebilir ve öğrencileri belirli bir okula girmeye hak kazanmak için yerine getirmeleri gereken gereklilikler konusunda daha bilinçli hale getirilebilirler.

Disiplin ve Güvenlik

Küçük sınıfların doğası gereği daha kolay kontrol edilebilmesinin ötesinde, çoğu özel okul disipline özel olarak önem vermektedir. Yapılan araştırmalar özel okul öğretmenlerinin, öğrenci performans standartlarının belirlenmesi ve öğrenci disiplini stratejileri üzerinde çok fazla etkiye sahip olduklarını gösteriyor. Disiplin, çocuklara kendi kendini kontrol etmeyi öğretir; bu, nihayetinde öğrencinin kendi katılımından ve başarısından çok daha fazla sorumlu olacağı üniversitede bir gereklilik olacaktır. Ayrıca, daha fazla disiplin, herhangi bir büyük sorunun hızla çözüleceği ve ortadan kaldırılacağı anlamına gelir.

Öğretmenler Hakkında Bir Söz

Özel okullardaki öğretmenlerin devlet okulu öğretmenleriyle aynı tecrübeye sahip olmadıkları düşünülüyor ve bazı veliler öğretmenlerin bu kadar nitelikli olmadığından endişeleniyor.

Bu mutlak doğru değildir. Özel okullar itibarlarını korumak ve hayatta kalmak için olumlu referanslar yaratmalıdır.

Bu amaçla, özel okullar genellikle öğrencilerinin önüne kimi koyacakları konusunda çok seçici davranmakta ve öğretecekleri konuya özel eğitim almış eğitimcileri seçmektedirler.

Okul Kültürü

Çocuğunuzu özel bir okula kaydettirmeye karar verdiğinizde, aileniz aynı hedeflere sahip bir aile ağının parçası olur. Özel okullardaki ebeveynler, öğrencilerin yaşamlarına ve çeşitli okul etkinliklerine daha fazla dahil olurlar. Bir ebeveyn olarak, paylaşmak için diğer ebeveynlerle bağlantı kurma fırsatınız olabilir.

Bu tür ilişkiler, ebeveynlerin birbirlerinden öğrenmelerine ve birbirlerini desteklemelerine izin verir. Öğrenciler ayrıca özel okulların topluluk atmosferinden de yararlanırlar. Özel okulların kendilerine özgü iklimleri, öğrencilerin genellikle okula ve topluma karşı güçlü bir gurur ve sadakat duygusuna sahip olmalarına yol açar.

Öğrenci, mezuniyet gününün çok ötesinde de okula ait olmaktan çok yararlanabilir. Birçok özel okulda, eski mezunları yenileriyle bağlayan rehberlik programları vardır. Yeni mezunlar, ilgi alanlarında çalışan mezunlarla iletişim kurma, hatta birlikte çalışma fırsatı bulabilirler.

Her Aile Farklıdır

Özel eğitimin sayısız faydasına rağmen, özel okulun her çocuk için uygun olmadığı söylenmelidir. Bazı çocuklar, bir devlet okulunun sunabileceği çeşitlilikten faydalanabilir.

Bazı ebeveynler, çocuklarının sanat ve ders dışı ilgi alanlarından ziyade temel konulara odaklanmasını tercih eder. Ve elbette, özel bir okulun getirdiği mali yük önemli.

Hiçbir öğrenci diğeriyle tamamen aynı değildir ve çocuğu için en iyi seçeneğin ne olduğunu yalnızca bir ebeveyn bilebilir. İster özel okulda ister devlet okulunda olsun, her çocuk gerçek başarıya ulaşmak için ebeveynlerinin aktif katılımına ihtiyaç duyacaktır.

Okul Seçimi

Özel eğitimin en büyük avantajı seçimdir. Çocuğunuzu adrese dayalı sisteme göre gerekli olan bir devlet okuluna göndermek yerine, çok farklı eğitim stilleri ve vurguları olabilecek birkaç okul arasından seçim yapmaya karar verirken, her özel okulun kendine özgü bir kültürü ve ekosistemi olduğunu ve küçük bir araştırma ile hangi okulun çocuğunuza fayda sağlayacağını kolaylıkla bulabilirsiniz.

Mevcut olan çok çeşitli özel okullar sayesinde, çocuğunuzun en önemli bulduğunu değerlerinin parlamasına ve geliştirmesine yardımcı olacak bir okul seçmek kolay olacaktır.

Sonuç

Çocuğunuzun öğrenme yolculuğunun ve bu yolda geçecek yıllarının sorunsuz yaşanacağını hiçbir seçim garanti edemez.

Ebeveynler, çocuklarının eğitiminde her zaman son derece aktif katılımcılar olarak kalmalıdır. Yine de bir öğrenciye en fazla avantaj ve fırsat sağlamak adına, muhtemelen özel bir okul çekici bir seçenek olabilir.

Özel okullar, güvenlik konusundaki endişeleri azaltabilir, bir çocuğun öz disiplinle yetişmesini sağlayabilir, öğrenci sayısı bakımından daha küçük sınıflar sunabilir ve yüksek akademik başarı için iyi bir ortam sağlayabilir.

Çoğu durumda, özel bir okul, aileniz ve çocuğunuz için sosyal bir topluluk ortamı sağlayabilir ve çocuğunuzun başka türlü sahip olamayacağı özel fırsatlar sunabilirler.

“Uzaktan Eğitim” Sürecinin Öğrettikleri

Metin YOLERİ
TÖZOK Ortaokul Komisyon Başkanı

Covid-19 vakalarının ülkemiz sınırları dâhilinde de görülmeye başlamasıyla birlikte tüm okulların kapatılmasının üzerinden yaklaşık bir yıl geçti.

Başlangıçta bir ay sürmesi öngörülen bu zorunlu tatil, zamanla 2019 – 2020 eğitim ve öğretim yılının ikinci yarısının tümüne yayıldı ve okullarımız notsuz, karnesiz, törensiz kapanarak büyük umutlarla yaz tatiline girdi. Ancak 2020 – 2021 eğitim ve öğretim yılı da umutları yeşertmedi ne yazık ki... Yeni eğitim ve öğretim yılı da aynı koşullarda başladı; kısmi yüz yüze eğitim girişimleriyle, geri dönüşlerle, sık sık değişen kararlarla, yeni güncellemelerle ve öğrencilerimizin büyük bir bölümü sınıflarına adım atmadan birinci dönem sona erdi.

Bugün geldiğimiz noktada, aşı konusundaki tüm olumlu gelişmelere karşın, hâlâ belirsizliğin egemen olduğunu söylemek hiç de yanlış olmaz. Hâlâ, alınan kararların bugünden yarına değişebildiği bir süreci yaşıyoruz. Bu süreç boyunca eğitim ve öğretimde yaşanan kayıpların, uygulanan eğitim politikalarının, devlet okullarının ve özel okulların yaşadıkları zorlukların değerlendirilmesi, kuşkusuz, çok farklı parametreleri içine alan, etraflı bir araştırma sonucunda yazılabilecek, geniş kapsamlı ve uzun bir yazının konusu olabilir. Bu nedenle, yaklaşık bir yıldır yaşadığımız bu sürecin bütün olumsuzluklarını böyle bir çalışmaya bırakıyor ve daha önce üzerinde uzun uzadıya düşünmediğimiz, bu nedenle de hiç hazırlıklı olmadığımız “uzaktan eğitim” sürecinin kazanımlarına dair bir eğitimci olarak gözlemlerimi paylaşmak istiyorum.

Öncelikle “uzaktan eğitim” uygulamasının, yüz yüze eğitimin bir alternatifi olamayacağını peşinen söylemeliyim. Teknolojinin ulaştığı inanılmaz boyutlara karşın; öğrencilerin ve öğretmenlerin, eğitim ve öğretim için tasarlanmış bir çatı altında bir araya gelip iletişim kurdukları eğitim modelinin yerine geçebilecek bir sistem, henüz icat edilmiş değil. En azından şimdilik...

Ancak uzaktan eğitimin, yüz yüze eğitimde dikkatlerden kaçan bazı noktaların fark edilmesinin önünü açtığını ve yüz yüze eğitime transfer edilebilecek çok önemli kazanımlar sağladığını da bu sürece dâhil olan bütün eğitimcilerin kabul edeceğini düşünüyorum.

Uzaktan eğitim, yüz yüze eğitimin -zorunluluklar dışında- bir alternatifi olmasa bile, yüz yüze eğitimin başlamasından sonra da özellikle eşitsiz gelişen gruplarda çok ciddi ölçüde bir tamamlayıcı ve pekiştirici bir işlev üstlenmeye devam edecektir. Bu süreçte edindiğimiz deneyimler, etütlerin artık çok daha dar gruplarla ve çok daha geniş zamana yayılarak gerçekleştirilebileceğini gösterdi. Artık ders öğretmenleri, Ölçme ve Değerlendirme verileri doğrultusunda, zaman ve ulaşım gibi gerekçeleri geçersiz kılarak hem kendileri hem de öğrenciler için uygun zaman dilimlerinde bireysel ya da grupsal çalışmalar yapabilecekler.

Her ne kadar teknoloji kullanımı artık eğitimin vazgeçilmez bir aracı olsa da bu araçtan gerektiği ölçüde ya da yeterince yararlanabildiğimiz söylenemez. Birçok öğretmenin eğitimde teknolojiden anladığı, ders anlatımı sırasında akıllı tahta ya da PP kullanmaktan öteye gitmiyor.

Ancak bütün klasik öğretim yöntemlerini alt üst eden ve bilindik yöntemlerle sınıf yönetimini olanaksız hale getiren uzaktan eğitim süreci, tüm öğretmenleri internetle ve bilgisayar teknolojisiyle çok daha fazla içli dışlı olmaya, başta Web 2.0 araçları olmak üzere, yeni uygulamalar ve farklı yöntemler aramaya zorladı.

Bu arayış, bir yandan daha önceden hiç bilinmeyen yeni ve ilginç seçenekler sunarken bir yandan da onları daha yaratıcı ve yenilikçi olmaya yöneltti. Sonuçta keşfedilen yeni olanaklar ve yaratılan yeni yöntemlerle daha ilginç ve daha eğlenceli hale gelen dersler, öğrencilerin ders dinlemeye karşı direnç gösterdiğini düşünen birçok öğretmenin, aslında kendilerinin gelişmeye ve yenilenmeye karşı direnç gösterdiklerini fark etmelerini sağladı.

Öğretmen ve öğrencilerin fiziksel olarak aynı çatı altında bulunmadan ders işlemleri, sınıf yönetimi konusunda da öğretmenlere önemli deneyimler kazandırdı. Online olarak işlenen derslerin, sınıf içinde yaşanabilecek küçük gerilimleri engellemesi, yüz yüze eğitimlerde bu tür gerilimlerle nasıl baş edilebileceği konusunda da öğretmenlerimize farkındalıklar sağladı.

Online derslerin öğretmenler açısından bir başka önemli kazanımı da planlama ve zaman yönetimi konusunda oldu. Yüz yüze eğitime oranla daha az sayıda ve daha kısa derslerle ünitelerini tamamlamaya çalışan öğretmenler, daha kompakt dersler hazırlama zorunluluğuyla karşı karşıya kaldılar. Bu zorunluluk, öğretmenlere planlama aşamasında olduğu kadar, materyal üretme ve dersi sunma aşamasında da yüz yüze eğitime aktarılabilecek önemli ve kalıcı deneyimler kazandırdı.

Sürecin genel olumsuzluklarının yanında, uzaktan eğitim öğrencilere de önemli kazanımlar sağladı. Bunların başında da yaşamlarında büyük yer tutan internetin, ilk kez bu ölçüde eğitim amaçlı olarak kullanılması yer alıyor. Neredeyse bütün boş zamanlarını internette, online oyunlarda, sosyal medyada geçiren bu kuşak, uzaktan eğitim sürecinde bütün günlerini yine ekran başında ama bu kez eğitim amaçlı olarak geçirdiler. Bunun yanı sıra, belli bir çizelgeye uygun olarak evlerden takip edilen online ders programlarının da öğrencilere öz disiplin açısından çok önemli bir kazanım sağladığı düşüncesindeyim.

Kuşkusuz, uzaktan eğitim, eğitim yöneticileri açısından da çok öğretici ve geliştirici oldu. Özellikle de öğrencileriyle, velileriyle ve öğretmenleriyle devlet okullarından farklı bir taahhülle bağlı olan özel okulların yöneticileri açısından... Sürecin kararsız ve değişken yapısı nedeniyle merkezi yönetimin bile kesin bir çözüm üretmediği, belirgin bir tavır alamadığı durumlarda özel okul yöneticileri, okul – öğrenci – öğretmen – veli bileşeninin dengesini sağlama ve akademik süreci organize etme konusunda çok ciddi bir sınav verdiler. Bu sınavı başarıyla veren yöneticilerin, ileriye dönük çok önemli deneyimler kazandığını düşünüyor ve bu deneyimlerini yüz yüze eğitim koşullarına da aktaracaklarına inanıyorum.

Son olarak, bu süreçte edindiğimiz önemli bir kazanım da okullarımızın öğrencisiz ve öğretmensiz, boş bir yapıya dönüştüğünü deneyimleyerek görmemiz oldu. Bu süreç bizlere, sahip olduğumuz olanakların değerini bilmeyi ve birbirimizi daha çok sevmeyi, daha çok özlemeyi öğretti. İçinde yaşadığımız bu zorlu süreçten daha güçlü, daha bilinçli ve daha çok gelişmiş olarak çıkacağımızdan eminim.

Pandemi Döneminde Eğitim ve Etkili Ders Tasarımları

Neslihan Er AMUCE
TÖZOK IT Komisyonu Üyesi

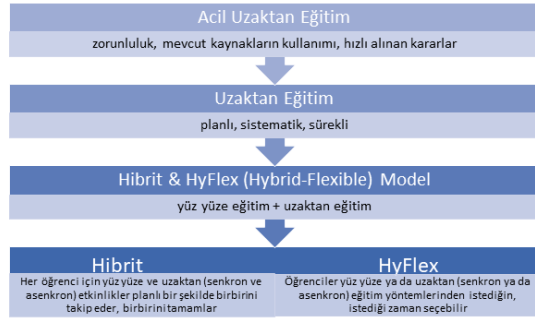
Dünya çapında etkisini gösteren, içinde bulunduğumuz 2021’de de öncelikli gündem maddemiz olmaya devam eden Covid-19 salgını ve etkileri hayatın tüm alanında, iş yapış biçimlerimizi değiştirirken, teknolojinin merkezde olduğu yöntem ve yaklaşımlara olan ihtiyacı daha somut hale getirdi. Okulların kapatılmasıyla öğrencilerin eğitimden uzak kalmaması için başlayan senkron ve asenkron acil uzaktan eğitim uygulamaları, her okulun mevcut teknolojik imkânlarına, yaptığı yatırımlara, öğretmenlerin teknoloji kullanma becerilerine ve öğrencilerin internete erişim düzeylerine bağlı olarak yürütüldü.

Uzaktan eğitim pandemi öncesi dönemde genellikle üniversite kademelerinde uygulandığı için, K12 kademesinde çalışan çoğu eğitimcinin bu konuda deneyimi sınırlıydı. Öğrencilere ulaşmak, onlarla iletişim kurabilmek ve yüz yüze eğitimdeki uygulamaları mümkün olduğunca devam ettirebilmek için bir çaba ve bir zorunluluk olarak karşımıza çıkan acil uzaktan eğitim, pandeminin etkisini sürdürmesiyle birlikte 2020-2021 öğretim döneminde yerini daha planlı uzaktan eğitime ve ardından hibrit eğitime bıraktığı görülmektedir.

Kriz zamanında mevcut imkanlarla eğitimi devam ettirme çabası olan “acil uzaktan eğitim”den farklı olarak “uzaktan eğitim” sürekli öğrenme çerçevesinde devam eden ve kalıcı çözümler üretmeye çalışan, kuramsal alt yapı ve amaçlar doğrultusunda, planlı ve sistematik etkinliklerle uygulanan bir yöntemdir (Bozkurt, 2020).

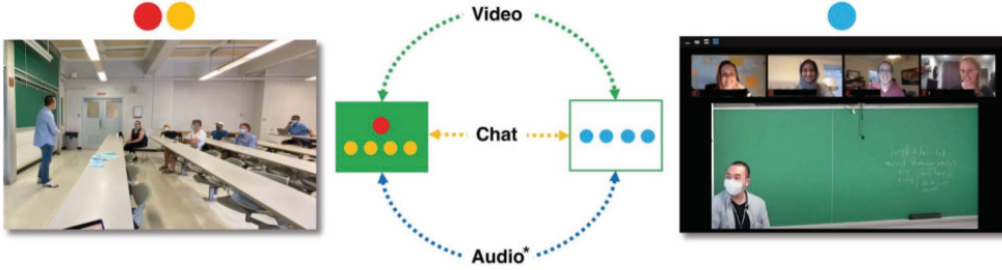
Pandeminin seyrine göre okul kaynaklı bulaşmaları engellemek için okulların yüz yüze eğitime açık olma veya kapalı olma (uzaktan

eğitime geçiş) dönemlerinin değişmesi, okulların yüz yüze eğitime açık olduğu dönemlerde öğrencilere uzaktan eğitim alternatifinin sunulması, Hibrit ve Hyflex olarak adlandırılan modellere olan ihtiyacı arttırmıştır. **Hibrit eğitim**, öğrencilerin tamamının belirli günlerde okulda yüz yüze, belirli günler senkron ya da asenkron çevrimiçi eğitime katılmalarına dayalı bir modeldir.

Hyflex modelinde ise öğretmen kamera ve mikrofon donanımına sahip bir sınıfta yüz yüze eğitim verirken, dileyen öğrenciler derse eşzamanlı olarak çevrimiçi (evlerinden) katılabilir, dileyen öğrenciler ise ders içeriklerine (anlatım videoları, materyaller) asenkron olarak erişir ve öğretmenin verdiği yönergeleri paylaşılan dokümanlardan takip ederek öğrenme etkinliklerini yürütür. Senkron derslere sınıfta katılan öğrenciler ile online katılan öğrenciler arasında anlık görsel, sesli ve yazılı iletişim sağlanır.

Öğretmen ders tasarımında bu üç duruma da hazırlıklı olacak şekilde bir planlama yapar ve her öğrenci grubuyla maksimum verim alabileceği farklı etkileşim yöntemleri geliştirir. Bu modelde öğrenciler bu üç yoldan istediğini istediği zaman değiştirebilir. Bu durumda derse nasıl katılım sağlanacağı öğrenci tarafından belirlenmiş olur.

Instructor

In-class students

Remote students

Kaynak: Columbia Üniversitesi, Öğrenme ve Öğretim Merkezi <https://ctl.columbia.edu/resources-and-technology/teaching-with-technology/teaching-online/hyflex/>

Hyflex modelde ders planlanırken, tüm öğrencilerin eşit öğrenme çıktılarına erişebilmelerine olanak sağlayacak öğrenme etkinlikleri birbirine paralel olarak hazırlanır. Örneğin bir öğrenci ilk hafta yüz yüze başladığı dersi, sonraki hafta uzaktan senkron olarak kaldığı yerden devam edebilir.

Benzer şekilde başka bir öğrenci asenkron olarak başladığı dersi bir sonraki gün senkron uzaktan eğitimle devam ettirebilmektedir. Bu bakımdan esnek bir hibrit yapı sunar. Pandemi öncesinde de özellikle Amerika'da üniversite kademesinde hibrit ve uzaktan öğretimin üzerine inşaa edilen bu yöntemde, öğrencilerin öz-düzenleme ve öz-yönetim becerilerinin gelişmiş olması, etkili bir öğrenme deneyimi için oldukça önemlidir (Beatty, 2021). Öğretmenler öğrencileri destekleyerek onlara rehberlik ettiğinde, öğrenme yolculuğu boyunca bilgiye farklı kaynaklardan erişebilme imkanı sunduğunda, senkron, asenkron ve yüz yüze etkinlikleri öğrenen ihtiyaçlarına ve konun doğasına göre tasarlayarak uyguladığında ortaokul ve lise kademelerinde de uygulanabilecek etkili bir yöntem olduğunu söyleyebiliriz.

Etkili Ders Tasarımlarına Dair Notlar

Değişimin hızla ve sürekli olarak yaşandığını bu dönemde, yüz yüze eğitimde ders tasarımı yaparken, dersimizin verimliliğini etkileyen unsurlar, uzaktan eğitim döneminde daha belirgin hale gelmiştir. Teknoloji entegrasyonu, etkileşim ve aktif öğrenme, öğrenci motivasyonu, süreç odaklı ölçme ve değerlendirme, öğretim tasarımı bu bağlamda ele alınabilecek başlıklardan bazılarıdır.

Teknoloji Entegrasyonu

Teknolojinin öğretim-öğrenme süreçlerine dahil olması uzun yıllardır eğitimcilerin ve alan uzmanların üzerinde önemle durduğu bir konu iken, pandemi ile birlikte teknoloji entegrasyonu kaçınılmaz bir gerçek haline gelmiştir. Teknolojiyi uygun pedagojik yaklaşımla öğrenme ortamlarına dahil eden eğitimcilerin, uzaktan eğitim döneminde de öğrencilerle etkileşimlerini güçlendirmek, motivasyonlarını canlı tutabilmek için canlı ders yazılımları ve sunum uygulamalarının dışında çeşitli yazılım ve web 2.0 araçlarını kullanarak fark yaratabildiklerini söyleyebiliriz.

Standards

Teknoloji Entegrasyonu konusunda öğrenciler, eğitimciler, liderler için standartlar yayınlayan ve yol haritası sunan **Uluslararası Eğitim Teknolojileri Topluluğu (ISTE)**, 21. yüzyıl eğitimcilerinin sahip olması gereken özellikleri şu şekilde sıralar:

1.Öğrenci: Eğitimci aynı zamanda bir öğrencidir. Öğrencilerin öğrenmelerini iyileştirmek için teknolojinin gücünü kullanarak, başkalarından ve başkalarıyla birlikte öğrenerek, iyi uygulama örneklerini araştırarak kendilerini sürekli geliştirirler.

2.Lider: Eğitimciler, öğrencinin yetkinliğini ve başarısını desteklemek ve öğrenme-öğretimi geliştirmek için liderlik fırsatlarını araştırırlar.

3.Vatandaş: Eğitimciler, öğrencilerin dijital dünyaya olumlu katkıda bulunmalarını sağlamak ve sorumlu bir şekilde bu dünyaya katılımlarını sağlamak için ilham verirler.

4.İşbirlikçi: Eğitimciler; uygulamaları geliştirmek, kaynakları ve fikirleri keşfetmek, paylaşmak ve problemleri çözmek için hem meslektaşlarıyla hem de öğrencilerle işbirliği yapmak için zaman ayırırlar.

5.Tasarımcı: Eğitimciler, öğrenci değişkenliğini dikkate alan ve buna uyum sağlayan, özgün, öğrenci odaklı etkinlik ve ortamları tasarlarlar.

6.Kolaylaştırıcı: Eğitimciler öğrencilerin ISTE standartlarında belirlenen öğrenci başarılarına ulaşmalarını sağlamak için öğrenmeyi teknoloji ile desteklerler.

7.Analist: Eğitimciler, öğrencilerin öğrenme hedeflerine ulaşmalarını desteklemek ve kendi öğretimlerini düzenlemek için verileri analiz eder ve kullanırlar.

Eğitimcilerimiz yukarıda belirtilen yetkinliklere sahip olabilmek için mesleki öğrenme topluluklarında yer alarak ilham alıp, ilham verebilir, pandemi ile birlikte daha erişilebilir hale gelen ulusal ve uluslararası konferans ve etkinliklere katılarak yeni bilgi ve deneyimler elde edebilir, öğrencilerin dijital yetkinliklerini geliştirecek disiplinlerarası proje ve etkinlikler kurgulayabilirler.

Okullarda bulunan Eğitim Teknolojileri koordinatörleri, formatör öğretmenler, teknoloji lider öğretmenler bu süreçte etkin rol oynamaktadır.

Etkileşim ve Materyal Geliştirme

Yüz yüze eğitimde olduğu gibi, uzaktan ve hibrit eğitim döneminde de verimli bir öğrenme ortamı oluşturmak için *öğrenci-öğrenci*, *öğrenci-öğretmen* ve *öğrenci-materyal* etkileşimi dikkatle tasarlanmalı, öğrencilerin birbirlerinden öğrenme ve işbirliği yapmaları desteklenmelidir.

Bu tasarımları yaparken öğrencilerin ekran karşısında odaklanma sürelerinin yüz yüze eğitime kıyasla daha kısıtlı olduğu dikkate alınmalıdır. Bir ders saati içinde öğrencilerin sadece dinlediği, etkileşimi sınırlı bölümlerin 10-15 dakikayı geçmemesi, konu anlatım videolarının da 5-6 dakikayı geçmemesi önerilmektedir. Eğer daha uzun süreli videoların kullanımı gerekliyse Edpuzle, Learningapps, Nearpod gibi araçlarla, videolar içerisine etkileşimli etkinlikler dahil edilebilir.

Uzaktan eğitimde derse giriş, gelişme ve sonuç etkinliklerinde etkileşimli kavram haritaları, videolar, eğitsel oyunlar hazırlanarak zengin bir öğrenme ortamı oluşturulabilir. İşbirlikli çalışmalar için Padlet, Canva, Miro gibi web araçlarının yanı sıra bulut üzerinde çalışan üretkenlik uygulamaları da öğretmenlerimizin kullanımına uygun, güçlü özelliklere sahiptir.

Öğrenciler uzaktan eğitim döneminde özenle hazırlanmış materyaller ile etkileşim kurduğunda kalıcı öğrenme mümkün olabilir.

Eğitimciler gerek hazır dijital materyalleri seçerken gerekse kendileri video, sunum gibi bir çoklu ortam materyali üretirken çoklu ortam tasarım ilkelerini yol gösterici olarak kullanabilirler.

Bu konuda kapsamlı çalışmalar yapan Richard Mayer'e göre metinler ilişkili görsellerle, animasyonlar da sesli anlatımlarla desteklendiğinde daha kalıcı bir öğrenme gerçekleşir.

Eğitim materyallerinde ilişkili görsel ve metinler ekranda bir birlerine yakın olarak yerleştirilmeli, konu dışı görsel kullanımından kaçınılmalıdır (Mayer, 2001).

Öğretim Tasarımı

Etkili bir ders tasarımı yapabilmek sadece uzaktan eğitim döneminde değil, tüm öğretim-öğrenme etkinliklerinde son derece önemlidir ve dersin kalitesini, öğrencilerimizin yaşayacağı öğrenme deneyimini belirler. Öğretimi planlarken, uzaktan eğitime de adapte edilebilecek **Gagne'nin 9 aşamalı modeli**, **5E modeli ya da ASSURE model gibi** çeşitli öğretim tasarım modelleri vardır.

Bu modelleri incelediğimizde temelde öğretim- öğrenme etkinliklerinin;

1.Öğretime giriş aşaması,

2.Öğretimde gelişme, uygulama aşaması,

3.Sonuç ve değerlendirme aşamasından oluştuğunu görülmektedir.

1.Öğretime Giriş aşamasında (örneğin Gagne 1-2-3. aşamalar, 5E modeli "Dikkat Çekme" aşaması), öğrencilerin, ilgileri uyandırılır, dikkatlerini arttıracak ve önceki bilgi ve deneyimleri ortaya çıkaracak etkinlikler yapılır. Bunun için;

- konu ile ilişkili bir oyun, video, animasyon, karikatür sunulabilir,
- dersin hedefleri ve kazanımlarla ilgili etkileşimli bir kavram haritası, poster, infografik hazırlanarak paylaşılabilir,
- beyin fırtınası, quiz, anket, kelime bulutu gibi araçlarla ön bilgiler ortaya çıkarılabilir.

2.Öğretimde Gelişme aşamasında (örneğin Gagne 4 ve 5. aşamalar, 5E Modeli "Keşfetme, Açıklama, Derinleşme" aşamaları) öğrencilerin oluşan ilgisi öğretim materyallerine yönlendirilir ve öğrencinin konuda derinleşmesi sağlanır. Asıl öğrenmenin, keşfetmenin gerçekleştiği ve uygulamanın yapıldığı aşamadır.

- Ders içerikleri öğrencilere sunulabilir,
- Dijital araç ve uygulamalarla işbirlikli çalışmalar yapılabilir,
- Öğretmen rehberliğinde deney yapma, araştırma yapma, çalışma kağıdı doldurma, akran paylaşımı yapma, video içerikleri üzerinde tartışma gibi etkinlikler yürütülebilir,
- Öğrenci uygulamalarına dönütler verilerek bilgi inşaa süreçleri desteklenebilir,
- Animasyonlar, simulasyonlar, 3D eğitsel materyaller, arttırılmış gerçeklik uygulamaları gibi farklı materyallerle öğrencilerin kişisel keşif süreçleri desteklenebilir.

3.Sonuç ve Değerlendirme aşamasında ise (örneğin 5E Modeli "Değerlendirme", ASSURE Modeli "Değerlendirme ve Gözden Geçirip Düzeltme" aşamalarında) öğrenciler

öğrendiklerini çeşitli yöntemlerle yansıtır. Öğretmenler hedeflere ulaşma durumlarını tespit edip, öğrenmenin kalıcılığını sağlamak için pekiştirme çalışmaları uygular.

Değerlendirme aşaması her ne kadar son adım gibi görünse de, öğrencilerin ders boyunca yaptığı etkinlikler, aldığı görevler, ürün ya da proje geliştirme sürecinde kat ettiği aşamalar alternatif ölçme araçlarıyla değerlendirilerek geri bildirim verilebilir. Bu aşamada;

- Öğrencilerin öğrendiklerini yansıtıcı projeleri, raporları, öğrenme günlükleri, somut ya da dijital ürünleri, e-portfolio içerikleri değerlendirilebilir,
- Öğrenilen yeni kavramların kalıcılığını sağlamak için web 2.0 araçlarıyla hazırlanan mini değerlendirme, eğitsel oyun ve alıştırmalar verilebilir,
- Dijital yaratıcılıklarını da geliştirmeye destek olabilecek dijital kitapçık oluşturma, film fragmanı hazırlama, etkileşimli poster hazırlama gibi ödevler verilebilir.

Pandemi eğitim uygulamalarımızda pek çok sorunu beraberinde getirse de, eğitimde dijital dönüşümü tüm boyutlarıyla gerçekleştirebilmek ve öğrencilerimizin gelecekte kritik öneme sahip olacak bilgi, beceri ve yetkinliklerini destekleyecek zengin öğrenme ortamlarını oluşturmak için bir fırsat ya da geçilmesi gereken bir sınav olarak görülebilir.

KAYNAKÇA:

- Beatty, Brian J. (2021). Hybrid Flexible Course Design https://edtechbooks.org/pdfs/mobile/hyflex/_hyflex.pdf
- Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemi süreci ve pandemi sonrası dünyada eğitime yönelik değerlendirmeler: Yeni normal ve yeni eğitim paradigması. AUAd, 6(3), 112-142
- Columbia Üniversitesi, Öğrenme ve Öğretim Merkezi- Hybrid/HyFlex Teaching & Learning
- <https://ctl.columbia.edu/resources-and-technology/teaching-with-technology/teaching-online/hyflex/>
- Gagné, Robert M. (1985). The conditions of learning and theory of instruction. 4th edition. New York: Holt, Rinehart, and Winston
- ISTE Standards For Educators <https://www.iste.org/standards/for-educators>
- Mayer, R. E. (2001). Multimedia learning. Cambridge: Cambridge University Press.

Eğitimi Yeniden Düşünmek

Mona AYKUL

Türk - Alman Üniversitesi Öğretim Görevlisi

Covid19 salgının başlangıcı üstünden bir yıl geçti ve tüm dünya ile birlikte hepimizi derinden etkileyen değişimler yaşadık. Kuşkusuz ki en büyük değişim ve zorluklar eğitim dünyasında yaşandı. Gerek ülke olarak gerekse de eğitim kurumları, öğretmen – öğrenci ve ebeveyn cephesinde yaşananlar hiç kolay olmadı. Ancak aradan geçen bir yıl içerisinde büyük ölçüde tüm paydaşlar salgın süresince eğitimin aksamaması için üzerlerine düşeni yerine getirmek için fazlasıyla çabaladı. Şimdi ise bir yol ayırındayız, bugünlerde okulları yeniden açmaya ve öğrencilerle öğretmenleri sınıfta buluşturmaya başlasak da salgının seyri aynı hızla devam etmekte. Bu da önümüzdeki zaman diliminde yeniden karantina, okulların kapanması vb. önlemlere hazırlıklı olmamız gerektiğine işaret ediyor. Tüm bu gelişmeleri göz önünde bulunduracak olursak hibrit veya esnek öğrenme tasarımlarıyla eğitimi sürdüreceğimizi ve bu yöntemlerin artık eğitim yolculuğunun önemli bir parçası olacağı sonucuna ulaşabiliriz. Eğitimde son bir yılda yaşanan tüm zorluklara ve olumsuzluklara hâlihazırdaki bu durumumuzu en iyiye dönüştürmek ve öğrencilerimizin geleceğine anlamlı katkılar sunabilmek için eğitimi yeniden düşünme vaktidir.

Acil uzaktan eğitim çerçevesinde tüm eğitim kurumları ve eğitimcilerimiz canla başla öğrencilere ulaşmak ve eğitimi sürdürmek için seferber oldu. Tüm gaye eğitimi aksatmamak ve salgında en az zararla bu süreci yönetmekti, buna rağmen en çok konuşulan konu "öğrenme kayıpları" oldu, ancak bu süreçte önemli bir nokta daha ön plana çıktı: "iyi olma hali".

Öğrencilerin maruz kaldığı gereğinden uzun ekran süreleri, öğretmenlerin dijital içeriklerin hazırlanmasındaki yoğun iş yükü, kurumların değişimleri yönetme çabaları, ailelerin eğitime destek olma süreci; kısaca tüm paydaşlarda yaşanan motivasyonda düşüş ve ruhsal/ fiziksel yorgunlukları es geçilmemelidir. Tüm bunları göz önünde bulundurmak “eğitimi yeniden düşünürken” elzem bir konudur.

Top 10 skills of 2025

WORLD
ECONOMIC
FORUM

Type of skill

- Problem-solving
- Self-management
- Working with people
- Technology use and development

- Analytical thinking and innovation
- Active learning and learning strategies
- Complex problem-solving
- Critical thinking and analysis
- Creativity, originality and initiative
- Leadership and social influence
- Technology use, monitoring and control
- Technology design and programming
- Resilience, stress tolerance and flexibility
- Reasoning, problem-solving and ideation

Source: Future of Jobs Report 2020, World Economic Forum

Dünya Ekonomi Forumunun (WEF) açıkladığı “Mesleklerin Geleceği 2020” raporunda salgın seyrinin yükselmesi ile birlikte aktif öğrenme, stres toleransı, direnç ve esneklik gibi kavramlar özellikle dikkat çekmektedir, buna ek olarak eleştirel düşünme ve problem çözme gibi yetkinliklerin de giderek daha önemli bir rol oynayacağı varsayılmaktadır. Kurumların ve eğitimcilerin bu yetkinlikleri geliştirecek müfredatlar ve ders tasarımlarına yönelmesi gerektiğini ve eğitimdeki dijital dönüşümün buna oldukça fazla fırsat sunduğunu da söylemek mümkün. Ancak bu yetkinlikleri geliştirmek için önümüzdeki dönem planlamalarında raporda da belirtilen dört ana kategoriye odaklanmak faydalı olabilir: Problem çözme, kişisel yönetim, takım çalışması ve teknolojiyi kullanma ve/veya geliştirme. Tüm bu kavramlar eğitimcilerin önemsendiği ömür boyu öğrenme kavramının da önemini vurgular niteliktedir.

Geleceğe yapılacak en değerli yatırım eğitim ve kültüre yapılan yatırımdır, bu sebepten öğrencilerimize en iyi sunmak için en başta öz düzenleme becerilerini ve öğrenme stratejilerine geliştirmeye yönelik öğretim tasarımlarına yönelmemiz gerek, aktif öğrenme yeni eğitim planlamalarında en temel hedeflerinden biri olmalı. Eğitim sadece okul ve sınıftan ibaret olmamalı, hayatın her anında öğrenmenin büyüdü dünyasını keşfetmiş öğrenciler hayal ediyoruz. „Bana anlat unuturum, bana göster hatırlarım, beni dahil et, anlarım.” Bu söz Konfüçyüs tarafından adeta günümüzde eğitimdeki amaçlarımıza ışık tutan bir söz olarak varsayılabilir.

Öğrencilerimizin teorik olarak derslerde edindikleri bilgileri hayatla bağdaştırabilecekleri yöntemler, etkinlikler ve çalışmalarla zenginleştirmek hem kalıcı öğrenmeye katkı sağlayacaktır ve ekranlardan da olsa öğrencilerin gözlerindeki ışıltıyı yeniden alevlendirecektir. Bu çalışmalarla öğrencilerin teknolojiyi kullanma becerilerinin de gelişmesine ve dijital ortamda kendi öğrenme stratejilerini geliştirmelerine katkı sağlanabilir.

Bu süreçte tüm yükü öğretmenlerin üstlenmesini beklemek doğru olmaz, öğrenci – veli – kurum ve eğitim politikalarının bütünsel bir sistem içerisinde ilerlemesi ve adeta “takım ruhuyla” ilerlemesi gerekmektedir. Takım çalışması 21.yy becerilerinin en önemlisi olarak dile getirilirken, özellikle bu salgın sürecinde daha büyük bir önem kazandı. O zaman bu doğrultuda kurumlar ve eğitimciler takım çalışmalarını başarıyla sürdürebilmek için iyi bir sistem geliştirmeli, bunun için ihtiyaçları iyi analiz ederek, bu verilere dayalı çözümler üretmelidir. Velilerin de salgın zamanında evdeki rolünün büyük oranda değiştiği bu süreçte birlikte hareket etmek, öğrencilerin sadece eğitim noktasında değil aynı zamanda sosyal öğrenmesine de olumlu katkılar sunacaktır. Herkesin hayatındaki stres toleransının zorlandığı zamanlarda “iyi olma hali” için iletişim güçlü bir araç görevi üstlenecektir. Herkesin tek odak noktası çocuklarımız iken onlar için zorluklara dayanma ve zorlu durumlardan olağan rutinelere geri dönme yeteneği olarak adlandırılan dayanıklılık (Resilience) kavramı daha anlamlı bir hal alıyor. Tabii ki dirençli olmak insanların stres, duygusal karmaşalar ve zorluklar yaşamadıklarına anlamına gelmiyor, bu noktayı unutmamak gerekir. Hepimiz nihayetinde insanız ve hep birlikte karşılıklı anlayış ile aynı amaçlar için birlik olduğumuz zaman güçleniriz.

Salgınla beraber eğitimin merkezinde yer bulan teknoloji; artık eğitimden bağımsız düşünülemez bir kavram haline almıştır. Bu sebepten eğitimdeki dijital dönüşümü dikkatli bir şekilde ele almak ve ihtiyaç duyulan yetkinliklerin karşılanmasına yönelik planlamalar ve uygulamalar sunmak gerekir. Eğitimde teknoloji denilince sadece Web2.0 veya belirli eğitim yöntemlerini tek başına değerlendirmek doğru olmayacaktır, bütünsel bir sistem geliştirip kuram ve uygulama dengeli biçimde uygulanmalıdır. Bu da teknolojiyi lehine kullanabilen, yenilikçi yöntemler ile dijital araçları birleştirebilen ve hedef kitlesine uygun planlamalar yapabilenler ile mümkün olacaktır. Önümüzdeki belirsiz süreçte ömür boyu öğrenme yaklaşımına uygun bir sistemi yaratmamız gerekir.

Salgının başlangıcı ile öne çıkan “Dijital Eşitsizlik” sadece öğrenciler için değil, aynı zamanda öğretmenler için de geçerli olan bir kavram. Mayıs – Haziran 2020 aylarında 952 öğretmen ile yapılan “Pandemide Dijital Sınıflar” araştırmasının raporunda ankete katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun pandemi öncesinde çevrimiçi eğitim tecrübelerinin bulunmadığı ve bu dijital eşitsizliğin de performanslarını zorlaştıran bir etken olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Teknoloji ve dijital araçların kullanımına ilişkin bilgi desteğinde ise katılımcıların en çok kendi çabalarıyla ulaştıkları veya meslektaşlarıyla yardımlaştıkları görülmüştür.

Özellikle sınıf seviyesinde farklı zorluklarla karşılaşan öğretmenlerin bu ihtiyaçları da hakkında da önemli bilgiler aktaran rapor öğretmenlerin bu süreçte teknolojiyi kullanımda hissettikleri zorluk veya bilgi eksikliğine de değinmiştir. Fakat yaşanan zorluklara rağmen veya ilk kez deneyimlerine rağmen Covid-19 sonrasında ankete katılan öğretmenlerin %64'ü çevrimiçi uygulamaları kullanmaya devam edeceğini belirtmiştir. Mart 2020 ayında okulların kapatılması ile birlikte tüm ülkede adeta dijital bir seferberlik ilan edilmişçesine eğitimcilerin faydalanmasına yönelik çevrimiçi platformlarda sunulan sayısızca gerçekleştirilen konferans, eğitim semineri, hizmet içi eğitim vb. çalışmalara katılımın yüksek oluşunu raporun bu sonucunu destekler niteliktedir. Bu yönde çalışmaların ve düzenlemelerin sistematik bir biçimde kurgulanması eğitim sürecinde anlamlı bir fark yaratabilir.

Covid-19 salgınıyla birlikte eğitim camiasında köklü bir değişim yaratan dijital dönüşüme ayak uydurmak için, teknolojinin avantajlarından yararlanmak, öğrencilerin ve eğitimcilerin, kurum ve ailelerin iyi olma hallerini göz önünde bulundurmamak gerek. Anlamlı öğrenme deneyimleri sağlamak ve bu bağlamda 21 yy. yetkinlikleri geliştirmek için yarının eğitimini farklı bir bakış açısıyla ele alıp yeniden düşünmek için en uygun zaman ise bugündür.

Kaynaklar :

- Posos Devrani, A. E., Kesici, İ., & Duman, A. (2020). *Pandemide dijital sınıflar: 2020 Mart-Haziran dönemine dair bir değerlendirme.* (<http://openaccess.tau.edu.tr/xmlui/handle/20.500.12846/515>)
- World Economic Forum. (2020). *The Future of Jobs Report 2020.* World Economic Forum, Geneva, Switzerland. <https://www.weforum.org/reports/the-future-of-jobs-report-2020>

COVID-19 Pandemisinde Yüksek Öğretim Öğrencilerinin Değişen Alışkanlıkları

Dr. Öğr. Üyesi Yurdağül BOĞAR
Hakkari Üniversitesi

Çin'in Wuhan şehrinde 2019 yılının son aylarında ortaya çıkan ve başlangıçta 2019-nCoV olarak adlandırılan hastalık, kısa bir süre içerisinde diğer ülkelere de hızlı bir şekilde yayılmaya başlamış ve daha sonra Koronavirüs (COVID-19) hastalığı olarak adlandırılmıştır. Hızlı bir şekilde çok fazla ülkeye yayılması ve dünya genelinde yaşayan insanların sağlığını tehdit etmesi sebebiyle, Türkiye'de de ilk vakanın tespiti edildiği zaman olan 11 Mart 2020 tarihinde Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından pandemi olarak ilan edilmiştir (World Health Organization, 2020 [WHO], 2020).

Ülkeler hastalığın yayılımı önlemek amacıyla bir dizi önlemler almışlardır. Bu önlemlerden birisi de sosyal izolasyondur. Ülkeler sosyal izolasyonu sağlamak amacıyla, öncelikle okulları kapatarak yüz yüze eğitimlere ara vermişlerdir. Çoğu ülke yüz yüze eğitime ara verir vermez, eğitim ve öğretimde meydana gelebilecek kayıpları önlemek amacıyla hızlı bir şekilde uzaktan eğitime geçmiştir. Hiç şüphesiz birçok ülkede hızlı uzaktan eğitime geçiş süreci birtakım zorlukları ve engelleri beraberinde getirmektedir (Marinoni, Van't Land ve Jensen, 2020). En büyük zorluklarından birisi hem eğitim verenlerin hem de eğitim alanların uzaktan eğitimden yararlanabilmeleri için belirli bir "teknoloji okuryazarlığına" sahip olmaları gerekliliğidir. Bir diğer zorluk ise, uzaktan eğitim yapılabilecek gerekli altyapının olmayışdır (Marinoni, Van't Land ve Jensen, 2020). Bu gibi zorluklar uzaktan eğitimden alınacak verimi oldukça düşürmekte olup, öğrencilerin uzaktan eğitim yerine yüz yüze eğitimi tercih etmelerine neden olmaktadır (Altınpınar ve Başar, 2020; Üçer, 2020). Pandemi sadece eğitim ve öğretim üzerine olumsuz etkilere sahip değildir, aksine toplumsal birçok alanda da olumsuz etkileri mevcuttur (Haleem, Javaid, Vaishya ve Deshmukh, 2020). Toplumsal alanları açmak gerekirse; bunlar sağlık, çevre, ekonomi, sosyo kültürel yaşam vb. olarak sıralanabilir. Pandemi etkisini yaşamın her alanında şiddetli bir şekilde gösterirken sorunun varlığını tespit etmeye ve çözümüne yönelik çalışmalarda değer kazanmaktadır. Bu nedenle literatürde pandeminin etkileri konusunda yapılacak çalışmalara büyük ihtiyaç bulunmaktadır. Bu çalışmada, COVID-19 pandemisinin yüksek öğretim öğrencilerinin yaşam alışkanlıkları üzerine ne gibi etkilerinin olduğu ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu amaçla konu ile ilgili yapılan hem ulusal hem uluslararası araştırmalar ele alınarak, bulguları sunulmuştur.

Alanyazında, yüksek öğretim öğrencilerin pandemi ile birlikte değişim gösteren alışkanlıklarını ele alan araştırmalar çok fazla sayıda olmamakla birlikte mevcuttur. Bu araştırmalardan birisi Üsküdar Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ebulfez Süleymanlı'nın oldukça geniş çaplı yürütmüş olduğu çalışmadır. Prof. Dr. Ebulfez Süleymanlı araştırmasında, devlet ve vakıf üniversiteleri olmak üzere farklı üniversitelerden katılım gösteren 1865 yüksek öğretim öğrencisinin pandemi sürecinde yaşam alışkanlıklarının nasıl değiştiğini belirlemeye çalışmıştır. Bu amaçla katılımcı öğrencilere bir dizi sorular sorulmuştur. Sorulan sorular analiz edildiğinde ortaya çıkan bulgular, pandemi de yüksek öğretim öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun arkadaşları ile vakit geçirmeyi özlediklerini ortaya koymuştur. Bu bulgu bize sosyal bir varlık olan insanın pandemiyle birlikte zorunlu bir izolasyona maruz kaldığını ve sosyalleşmeyi özlediği yorumunu kolaylıkla yaptırabilir. Araştırmadan elde edilen bir diğer bulgu ise, öğrencilerin büyük bir kısmının pandemiden öncede zaten spor yapmadıklarını dolayısıyla pandeminin spor yapma alışkanlıkları üzerinde çok büyük bir etkisinin olmadığını göstermiştir.

Fakat az bir yüzdeye sahip olmasına rağmen, öğrencilerin bir kısmı da pandemiyle birlikte spor yapma alışkanlığı kazandıklarını ifade etmişlerdir. Araştırma kapsamında elde edilen bir başka bulgu, katılımcı öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun hem derslere katılım hem de başarı düzeylerinde bir değişiklik olmadığını belirtmiş olmalarıdır. Bu araştırmanın en ilgi çarpıcı bulgusu ise, katılımcıların %50 den fazlasının pandemi sonrası hayatlarına katılmak istedikleri alışkanlıkları olmadığını ifade etmeleridir. Pandemi sonrası hayatlarında değişiklik yapmak isteyen katılımcı sayısı ise, pandemi sonrası hayatlarında değişiklik yapmak istemeyen katılımcı sayısına nazaran daha az bir yüzdeye sahiptir. Pandemi sonrası hayatlarında değişiklik yapmak isteyen katılımcılar ise, çoğunlukla hayatlarına spor yapma alışkanlığı kazanmayı eklemek istediklerini belirtmişlerdir. Bu alışkanlıktan sonra katılımcıların en fazla hayatlarına eklemek istedikleri alışkanlık gezmek ve yeni yerler keşfetmek alışkanlığıdır. Araştırma katılımcılarını sadece Türkiye’de bulunan yüksek öğretim öğrencileri oluşturduğu için, bu araştırmanın bulguları ulusal olma niteliğine sahiptir.

Ulusal olma niteliğine sahip konu ile ilgili farklı bir çalışmada, Türkiye Gönüllüleri Vakfı tarafından gerçekleştirilmiştir. Türkiye Gönüllüleri Vakfı Türkiye’de yüksek öğretimde öğrenim gören gençlerin Koronavirüs pandemisi sürecinde değişen yaşam koşullarını ve fiziksel imkânlarını belirlemeye çalıştıkları araştırmalarında 73 farklı ilden 607 katılımcıya online anket yoluyla ulaşılmıştır. Elde edilen bulgular göz önüne alındığında, pandemiyle birlikte yüksek öğretimdeki öğrencilerin ailelerin yanına dönmeleriyle birlikte, aileleri (anne, baba, kardeş) ile geçirdikleri zamanın daha da arttığı ortaya konulmuştur. Bu bulgunun ortaya çıkmasının bir nedeni de katılımcı öğrencilerin %53’lük bir kısmının kendine ait bir odalarının olmaması olabilir. Dolayısıyla, kendilerine ait bir odaları olmayınca diğer aile bireyleri ile ortak kullanım alanlarında geçirdikleri zamanın artmış olması olağandır. Dahası, katılımcılar kendilerine ait odalarının bulunmamasının çevrimiçi eğitimden aldıkları veriminde düşmesine neden olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmanın bir başka bulgusu ise, katılımcıların Koronavirüs sürecinde en fazla artış gösteren gündelik alışkanlıkları arasında dizi, film izleme ve sosyal medyada zaman geçirme alışkanlıkları olduğu bulgusudur. Ayrıca katılımcılar zorunlu sosyal izolasyondan dolayı sokağa çıkma alışkanlıklarının da değiştiğini ifade etmişlerdir. Bu araştırmanın en vurucu bulgusu ise, özellikle kadın katılımcıların uykuya ve ev işlerine ayırdıkları zamanın pandemi öncesine göre oldukça artmasına rağmen, spora veya hobilere ayırdıkları zamanın azalmış olmasıdır.

Konu ile ilgili ulusal nitelikteki çalışmaya bir başka örnek Sunal ve Bağdatlı Kalkan (2020)’nin çalışmalarıdır. Araştırmacılar çalışmalarında, üniversitede öğrenim gören öğrencilerin COVID-19 sürecinde izleme alışkanlıklarında meydana gelen değişimi belirlemek istemişlerdir. Bu amaca ulaşabilmek için, Türkiye’de bulunan bir vakıf üniversitesinde öğrenim gören öğrencilere online anket göndermişlerdir. Araştırma kapsamında öğrencilerin yanıtlamış oldukları 445 anket analize tabii tutulmuştur. Yapılan analizler sonucunda ulaşılan bulgular, öğrencilerin hem pandemi öncesi hem de pandemi sonrası en çok tercih ettikleri film türünün aksiyon ve dram türündeki filmler olduğunu göstermiştir. Yani bu bulgu bize, pandeminin öğrencilerin en çok izlemeyi tercih ettikleri film türünü değiştirmediklerini ortaya koymuştur. Ulaşılan bir diğer bulgu, öğrencilerin büyük bir kısmının pandemi öncesi dönemde en çok hafta sonları film izlediklerini ifade ederken, pandemi sonrası dönemde her gün film izlediklerini ifade etmiş olmalarıdır. Bu bulgu bize, öğrencilerin pandemiyle birlikte film izledikleri gün sayısı alışkanlıklarında değişim olduğunu göstermiştir. Dahası, öğrenciler pandemi sonrası film izlemeye ayırdıkları saatlerde de artış olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmanın bir diğer bulgusu ise, pandemi sonrası öğrencilerin film izleyebilecekleri dijital platformlara (Tivibu, Mubi, D-Smart Go, Netflix gibi) üyeliklerinin artmış olmasıdır. Katılımcıların %82,2’lik büyük bir kısmı Netflix’e üye olduklarını söylemişlerdir. Araştırmanın en ilgi çekici bulgusu ise, katılımcıların büyük bir çoğunluğunun pandemi öncesinde film izlerken birisi (aile, arkadaş vb.) ile izlemeyi tercih ederken, pandemi sonrası tek izlemeyi tercih etmeleridir.

Pandemi ile birlikte değişim gösteren alışkanlıklar üzerine yapılan bir başka ulusal çalışma ise Göker ve Turan (2020) tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırmacılar, pandemi ile birlikte değişim gösteren teknoloji kullanımını gözler önüne seren bir derleme çalışması gerçekleştirmişlerdir.

Bu derleme çalışmalarında hem uluslararası hem ulusal düzeyde teknoloji kullanımı üzerine yapılan çalışmaların sonuçlarını ortaya koymaya çaba göstermişler ve sonuçlara göre çeşitli öneriler sunmuşlardır. Örneğin, araştırmacıların derleme çalışmalarında bahsettiği uluslararası bir araştırmacının sonucuna göre, katılımcıların %44'ü pandemi sonrası sosyal medya kullanımlarının çok daha fazla arttığını, %46,8'i internet bağımlılıklarının daha fazlaştığını, %36'sı internet oyunlarına daha fazla zaman ayırdıklarını ifade etmişlerdir. Konu ile ilgili detaylı bir araştırmada Belçika'da bulunan Antwerp Üniversitesi öncülüğünde gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya öncü üniversitenin bulunduğu ülkenin yanı sıra Türkiye'nin de dahil olduğu 20 farklı ülkenin öğrencileri katılım göstermişlerdir. Araştırmada farklı ülkelerden online ankete katılım gösteren toplam öğrenci sayısı 9593 kişidir. Bu katılımcıların ankete verdikleri cevaplar analiz edildiğinde, ortaya çıkan bulgular katılımcıların pandemi nedeniyle arkadaşlarıyla vakit geçiremedikleri için daha fazla sosyal medyada zaman geçirdiklerini, film ve dizi izledikleri sürelerin pandemi öncesine göre çok daha fazla olduğunu, fiziksel aktivitelerinin azaldığını, evde oldukları için aileleri ile geçirdikleri zamanın arttığını ve eğitim kalitelerinin düştüğünü göstermektedir. Araştırmaya farklı ülkelerin öğrencileri de dahil olduğu için araştırma bulguları uluslararası bir niteliğe sahiptir.

Uluslararası olma niteliğine sahip bir başka araştırma da Sidebottom (2020) tarafından yapılan, COVID-19 pandemisinin üniversite öğrencilerinin fiziksel aktivite ve gıda tüketimi sıklığı gibi alışkanlıklar üzerine etkisini belirlemeye çalışan araştırmadır. Araştırmanın katılımcılarını Amerika Birleşik Devletleri'nin San Antonio şehrinde bulunan Texas Üniversitesi'nin 291 öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri online anket aracılığı ile toplanmış olup, istatistiksel yöntemler kullanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, pandemi öncesine göre pandemi sonrasında öğrencilerin fiziksel aktivitelerinde büyük bir düşüş olurken, gıda tüketimi alışkanlıklarında da büyük bir artış olduğunu göstermektedir. Konu ile ilgili yapılan ulusal ve uluslararası çalışmalar ele alındığında, çalışmalarda birbiriyle uyuşan bulguların olduğu gibi farklılaşan bulgularında olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Ayrıca, konu ile ilgili yapılan çalışmalarda verilerin tamamının online veri toplama araçları ile toplandığı görülmektedir. Bu şekilde toplanmasında pandeminin etkisini de unutmamak gerekir. Dahası, incelenen çalışmaların tamamında nicel araştırma yönteminin baz alındığı görülmektedir. İleride konu ile ilgili yapılacak ve derinlemesine bilgi edinilmesine olanak sağlayacak nitel çalışmalara da ihtiyaç bulunmaktadır.

Kaynakça

- Altınpınar, İ., & Başar, E. (2020). Yükseköğretim denizcilik eğitiminde uzaktan eğitim hizmet kalitesi ve performansının ölçülmesi. *Mersin Üniversitesi Denizcilik ve Lojistik Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 42-59.
- Göker, M. E., & Turan, Ş. (2020). COVID-19 pandemisi sürecinde problemleri teknoloji kullanımı. *ESTÜDAM Halk Sağlığı Dergisi*, 5, 108-114.
- Haleem, A., Javaid, M., Vaishya, R., & Deshmukh, S. G. (2020). Areas of academic research with the impact of COVID-19. *The American Journal of Emergency Medicine*, 38(7), 1524-1526.
- Marinoni, G., Van't Land, H., & Jensen, T. (2020). The Impact of COVID-19 on higher education around the world. *IAU Global Survey Report*. https://www.iau.iau.net/IMG/pdf/iau_covid19_and_he_survey_report_final_may_2020.pdf. Erişim Tarihi: 10 Mart 2021.
- Sunal, G., & Bağdatlı Kalkan, S. (2020). Üniversite öğrencilerinin film izleme alışkanlıklarının Covid-19 pandemisi sürecinde değişiminin belirlenmesi. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 52, 187-200.
- Sidebottom, C. (2020). The effects of the COVID-19 pandemic and quarantine period on physical activity and dietary habits among college-aged students. *Yayımlanmamış yüksek lisans tezi*, The University of Texas at San Antonio.
- Üçer, N. (2020). Pandemi (Covid-19) sürecinde uzaktan eğitim araçlarının etkinliğinin üniversite öğrencileri tarafından değerlendirilmesi kullanımlar ve doyumlar yaklaşımı açısından bir bakış. *Global Media Journal TR Edition*, 11(21), 2006-233.

İnternet Kaynakları

- <https://uskudar.edu.tr/tr/icerik/6063/covid-19-salgininin-ogrenciler-uzerindeki-etkisi-arastirildi>. Erişim Tarihi: 09 Mart 2021.
- <https://uskudar.edu.tr/tr/icerik/6209/pandemi-universite-gencliginin-yasam-aliskanliklarini-degistirdi>. Erişim Tarihi 09 Mart 2021.
- <https://www.tog.org.tr/wp-content/uploads/2020/07/Koronavir%C3%BCs-Pandemi-S%C3%BCreci-ve-Gen%C3%A7lerin-%C4%B0htiya%C3%A7lar%C4%B1-Ara%C5%9Ft%C4%B1rmas%C4%B1.pdf>. Erişim Tarihi: 10 Mart 2021.
- <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/335803/WHO-EURO-2020-1168-40914-55408-eng.pdf>. Erişim Tarihi: 09 Mart 2021

Varlık Nedeni

Dr. Umut KISA
İletişimci, Yazar

Bırak insanlar Kendi Muhteşemliklerini Senin Gözlerinden Görsünler

14 yaşındaydım. Ekonomik durumumuz çok iyi değildi ve babam devlet memuru olduğu için doğuda bir şehirde çalışıyordu. Ortaokul sonrasında bir yatılı okulu kazanmıştım. Yaşadığım yer ile kayıt olacağım yatılı okulun arasında 30 saatin üzerinde bir otobüs yolculuğu vardı. 'Kazandığım' haberinin resmi olarak bize ulaştığı anda okula son kayıt tarihine sadece iki gün kaldığını fark etmiştik. Zaman çok azmış gibi görünse de bir otobüse bilet bulabileceğimizi düşünüyorduk. Hiç de tahmin ettiğimiz gibi olmamıştı, zamanında yetişebileceğim bir otobüste sadece 46 numaralı bir koltuk vardı ve yanında da 47 numaralı ve kahve makinesinin yerine yerleştirilmiş yarım bir koltuk. Fiziksel olarak babamdan daha küçüktüm ama otobüslerde bir iki saat gitmeye bile dayanamazdım çünkü midem bulanırdı. Babamın da devamlı bir bel ağrısı vardı.

Tüm bunlar babamın ağrılarına rağmen beni 46 numaralı koltuğa yerleştirmesine ve kendisini de o bel ağrısıyla asla çekilemeyecek o koltuğa yerleştirmesine sebep olmuştu. Tam 30 saat, dile kolay tam 30 saat!

Babamın sesi bile çıkmadı. Büyük olasılıkla hayatında geçirdiği en zor 30 saat, bu yolculuktaydı. Hiçbir an "Yer değiştirelim mi?" bile demedi. Ben bencil oldum. Babam mı? Eminim o da bencildir ama bana karşı hissettiği her neyse tüm bencilliklerini bir kenara bırakıp benim için önemli bir fedakârlık yapmasını sağlıyordu.

Onun bana karşı hissettiklerini bir oğlum olana kadar asla anlayamadım. Onun bana karşı hissettiklerini asla ona karşı hissedemeyeceğimi ancak oğlum olduktan sonra anlayabildim. Adil mi yoksa değil mi bilmiyorum. Bildiğim tek şey, bugün hâlâ oğlumu gördüğümde yüzümde durdurmamın bile mümkün olmayacağı bir gülümseme oluştuğu.

Bir yanım hep anneleri kıskanır. Çünkü mitler ve kültür, anne sevgisinin çok daha fazla olduğunu söyler. Daha fazla sevginin daha fazla mutluluk anlamına geldiğini düşünürüm ama diğer bir yanım ise bundan çok korkar. Çünkü dünyada en sevdiğiniz şeyin başına bir şey gelmesi o kadar korkutur ki eğer bir anne kadar sevseydim bunu nasıl taşıyabileceğimi düşünürüm. Birini, o sevgiyi kaybedebilecek olmanın tedirginliği ya da korkusu eklendiğinde taşımak çok zor bile hâle geliyor. Baktığınızda içiniz öyle bir titriyor ki kendinizi "Ya başına bir şey gelirse ben ne yaparım?" demekten alamıyorsunuz.

Kişisel olarak psikolojimizin ve davranışlarımızın önemli bir bölümünün genetik olma eğiliminde olduğunu düşünüyorum. Bunu en çok oğlumu babam gibi gıdıkladığımda, ona babam gibi dokunduğumda hissediyorum. Eğer öyle gıdıklıyor, öyle dokunuyor, öyle "Seni çok seviyorum." diyorsam, o da benim gibi sevmiş olmalı.

O zaman hissetmediğim ama şimdi sıkı sıkıya anladığım bu, hem dünyanın en güzel hem de dünyanın en ağır hissiyle.

Kendi babam, ne toplumca ne de psikoloji kitaplarını referans aldığınızda örnek bir baba olarak gösterilmekten çok uzaktır. Ama konu babama gelince ne toplumu ne onun kalıplarını ne psikoloji kitaplarını umursarım. Çünkü binlerce yanlış yapsa bile tek bir şeyi o kadar doğru yaptı ki tüm yanlışları götüren bir doğru oldu yaptığı...

Neydi biliyor musunuz?

Bana hayrandı.

Benim bu hayatta her şeyi başarabilecek biri olduğumu sadece söylemiyordu. Bunu iliklerime kadar hissediyordum.

Ne mi oldu? Dünyadaki her şeyi başardım mı?

Hayır elbette.

Ama dünyada istediğim her şeyi elde edebileceğimi biliyorum. Buna inanıyorum. Bir şeye başlayacağımda korkularım ona başlamamı çok nadiren engelliyor.

Oğluma baktığımda gülümsememi durdurmamamın sebebi de bu. Çünkü ona hayranım.

Kimileri bunun aşırı ve manipülatif bir özgüven yarattığını iddia edebilir ve kimse her şeyi başaramaz.

Bu bir ölçüde doğrudur da. Ancak toplum hangi seviyede olursa olsun baskılamayı o kadar iyi başarıyor ki babanızın size olan sonsuz güveni bir şekilde dengeleniyor.

Elbette bir yetişkin olarak her şeyi başaramayacağınızı biliyorsunuz ama istediklerinizi başarabilemeniz ya da başaramayacaklarınızı istemeyi bırakmanız konusunda dengeleniyorsunuz.

Oğlumda gördüğüm şey bir üstünlük hâli değil ama bir bütünlük hâli. Yanlış yaptığı her şeyin doğru bir tarafı da var. Yanlış olan şeyi silmeye çalışırken o yanlış madalyonun diğer tarafında doğru bir şeyleri de siliyoruz.

Çok oyun oynamasını eleştirirken el göz koordinasyonunun ne kadar mükemmel olduğunu iletmeyi kaçırıyoruz. Çalışması gereken yerde tembellik yaparken tembelliğin insanı ne kadar pratik bir hâle getirebileceğini anlamakta zorlanıyoruz. Bir misafire yabani davrandığında kendi bireyselliğini ve tercihlerini yaşamak konusundaki ısrarcılığını fark edemiyoruz. Acil bir durum var ve bunu çözmek için baskıyı kullanıyoruz.

Değişimin enteresan bir yönü var. Gestalt anlayışı bize değişimin kendisinin paradoks olduğunu söylüyor. Birini değiştirmek için zorladığınızda direnç oluşur ve değişmesi gerekmediğinde ise değişimin kendisi gereksiz bir hâle gelir. Birinin değişmesi ve onun büyümesi farklı şeylerdir. Henüz yürüyemeyen bir bebeğe, eksik gibi bakabileceğimiz gibi onun tam olması gereken yerde olduğunu kabul ederek büyümesini izleyebilir ve bu büyümeyi destekleyebiliriz. Bu ona, varlığına; içinde olduğu duruma hayran olmayı gerekli kılar. Varlığını kutsaması ve sadece kendi olduğu için bile kutlanmayı hak ettiğini anlamasını sağlar.

Bir birey kendi tekâmül sürecinde başkalarını daha az yargılamayı ya da yargılamamayı öğrenebilir ama kendini yargılamamayı öğrenmek, işte zor olan budur. Nihayetinde mutlu olup olmadığınızı belirleyecek asıl şey budur. Bunu söylemek yanlış şeyler yapmak anlamına gelmez. Hatta suçlu hissetmek dengeleyicidir, iyi bir insan olmanızı sağlar ama olduğunuz kişi olarak kendinizi eksik ya da suçlu hissetmek asla olamayacağınız bir şeyin peşinde koşmak gibidir. Hep kirli, hep eksik hem yarımısınız. Başarılar, zenginlikler elde edersiniz ve bardağın içinde hep daha fazla su koyarsınız ama ne olursa olsun bardak dolmaz çünkü bardak da içine konan suyla büyümeye devam eder.

Bardak büyüdükçe de içine koymak istedikleriniz artar ve bir türlü dolu hissedemezsiniz.

Bardak bir şekilde dolamaz mı, elbette dolabilir ama yıllarca kendinizle ya da bir uzmanla çalışmanız gereken bir süreç yaratırsınız. Belki anne ya da babamız bunu yapmış olabilir ama biz yapmak durumunda değiliz.

Zaten sarıldığımız ve sonuna kadar sevdiğimiz kişiye bunu koşul eklemeden, şartsız olarak ve sadece olduğu kişiye hayran olarak başarabiliriz. O zaman sevmek ya da hayran olunmak için aslında onu mutlu etmeyen ama mutlu edeceğini zannettiği onlarca yıllık bir yolculuğa hiç çıkmaz. O zaman olur. O zaman hayatın keyif veren bir şey olduğunu iliklerine kadar hisseder.

Benim kendi oğlumdan bir gün duymak istediğim her şey burada bahsettiklerim olurdu. Kendi oğlumun bana bir gün "Babam bana hayrandı." demesinden başka bir şey istemem. Çok şanslıyım. Evet gerçekten şanslıyım. Çünkü bence harika bir öğretmenim vardı. Umarım her birimizin çocuğu bizim bir gün harika bir öğretmen olduğumuzu düşünür.

Ebeveyn ya da öğretmenin en önemli katkısının yetiştirdikleri bireyler ne yaparlarsa yapsınlar davranışlarından bağımsız olarak karşısında rehberliğe ihtiyaç duyan genç bireylerin varlıklarını kutsamaları olduğuna inanıyorum.

Ve baba bugün her neredeyse "Sana minnettarım ve tüm kalbimle oğluma bugün verdiğim en değerli hediyeyi vermemi sağladığın için teşekkür ediyorum."

Birinin varlığını onurlandırarak ona ceza bile verebiliriz ama varlığını küçümsediğimizde, potansiyeline inanmadığımızda tam olarak kendinin farkında olmayan insanlar yetiştiririz.

Çok sevdiğim bir sözü burada tekrar edeceğim: Bırak insanlar kendi muhteşemliklerini senin gözlerinden görsünler.

Son Bir Yılda Bildiğimiz Ebeveynlik Formatlandı

Zehra KASAP
TÖZOK İlkokul Komisyon Üyesi

Hem çocuklarımız hem de biz yetişkinler, daha önce benzerini yaşamadığımız zorlu bir dönemi geride bıraktık. Oysa bundan kısa bir süre öncesine kadar kendimizi güvende hissettiğimiz, aile içindeki rutinlerimizin yarattığı konforu doyasıya yaşadığımız bir alandan dünyaya bakıyorduk. Bugün ise geleceğe ilişkin bilinmezliklerin yarattığı kaygı, gerginlik ve üzüntü gibi duyguların varlığını yok sayamayacağımız bir ortamdayız. Bir taraftan yetişkin olarak üstlendiğimiz farklı kimliklerin yüklediği sorumluluklar, bir taraftan da çocuklarımızın uyum süreçlerine dengede kalarak eşlik edebilme sorumluluğu...

Hem profesyonel çalışma ortamlarımızda hem de aile içindeki yaşam alanlarımızda pek çok değişim zorunlu olarak ve çok kısa bir sürede gerçekleşti. Bunları;

- Sağlık sorunları ve kayıplar,
- İş kayıpları,
- Çalışma şartlarındaki değişiklikler,
- Okul hayatındaki radikal değişiklikler,
- Ekonomik koşulların ve olanakların değişmesi,
- Sosyal etkileşim araçlarının değişmesi,
- İzolasyon şartlarında yaşam,
- Teknoloji merkezli hayat düzenlerinin oluşması gibi farklı başlıklarda tanımlayabiliriz.

Bu süreçte ebeveynlik rolündeki temel kavram ve fonksiyonların yeniden inşa edilmesi zorunlu oldu. Bununla birlikte aileyi aile yapan temel değer ve ilkeler varlığını korurken yoklukları ailenin en büyük düşmanı oldu.

“Çocuklarımız, büyük ve güçlü duyguların etkisindeyken bizim işimiz onların kaosu katılmak değil, sakinliğimizi paylaşmaktır.” – I. R. Knost

Çocuklarımızın, bozulan rutinlerinin yeniden inşa edilebildiğine ilişkin örnekleri görmeye ve zorluklarla baş etme konusunda ebeveynlerinin soğukkanlı tutumlarını gözlemlemeye ihtiyaçları vardır. Bu bağlamda hem geleceğe ilişkin umutlarını canlı tutarlar hem de anne-babalarının sergiledikleri tutumların etkilerini kendi küçük dünyalarına transfer ederler. Örneğin mekandan özgürleşen ve dijital ortama taşınan okul ortamının beraberinde getirdiği tüm değişimleri daha sakin karşılarlar. Günlük yaşantılarında yeni örüntüler oluşturma konusunda daha istekli davranırlar.

Ev, okul ve çalışma hayatlarının iç içe geçmişliği ile baş edebilmenin çok basit ama etkili yöntemleri olarak;

- Aile içindeki rol ve sorumluluk alanlarını şeffaflaştıran “ortak anlaşmalar” oluşturmak,
- Aile fertleri olarak içinde bulunulan şartlarda öncelikli değerleri belirlemek (Sağlık, güvenlik, hoşgörü, saygı vb.),
- Kolaylıkla gerçekleştirilebilir ve sürdürülebilir rutinler yaratmak,
- Birlikte kısa süreli (günlük/haftalık), esnek yapıda planlamalar yapmak ve bunları ailenin tüm fertleri için görünür kılmak,
- Ortak yaşam alanlarının yanı sıra mutlaka sınırları çizilmiş ayrı yaşam alanları yaratmak,

- Ev dışındaki paydaşların (öğretmen, işveren gibi) sorumluluklarını devralmadan onlarla işbirliği içinde yaşamak,
- “Az çoktur.” yaklaşımıyla sadeleşmeyi ailenin temel yaşam alanlarına taşımak,
- Samimi olmak,
- Çalışma şartları ve okul yaşantısı ile ilgili olarak olası değişikliklere hazırlıklı olmak,
- Yaşanılan tüm zorluk ve kısıtlamalara rağmen fırsatların varlığını anımsamak ve hatırlatmak,
- Engellerin aşılabilir ve zorlukların geçici olduğunu örneklerle somutlaştırmak ifade edilebilir.

Yüz yüze eğitimin zorunlu nedenlerle yerini bıraktığı uzaktan ya da hibrit eğitimde bazı temel beceri ve yetkinlik alanlarının daha da önem kazandığını ifade edebiliriz. Bu dönemde öz-düzenleme, öz-motivasyon ve öz-yönetim becerilerinin öğrenmenin gerçekleşmesi için olmazsa olmaz unsurlar olarak öne çıktığını deneyimledik. Tüm bu becerilerin gelişimi ve sonuçlarının öğrenme performansına yansımaları ise diğer değişkenlerden bağımsız olarak ele alınmamalıdır. *Tüm bileşenlerin birbiriyle etkileşiminin her çocuk için farklı etkilerinin olması gerçeği göz ardı edilmemelidir.* Mutlak doğrular gerçekliği üzerine inşa edilen ev ortamının her çocuk için farklı etkilerini kardeşler örneği üzerinden yorumlayabiliriz.

Bireysel farklılıklarına ve ihtiyaçlarına rağmen her çocuğun temel gereksinimi güven değeridir. Aile fertlerinin, özellikle de ebeveynlerinin kendilerini güvenle sarıp sarmalamaları bu nedenle özellikle günümüz koşullarında daha da önem kazanmıştır. Alıştığımız pek çok şeyin değiştiği bu dönemde ebeveynler olarak bazı kavramların sabitlik değerini yükseltmesinin etkileri büyük ve anlamlıdır. *Güven, koşulsuz sevgi, değer verme, kabul etme, etkin dinleme, empati* gibi değerler, ailenin birlikteliğini koruma ve sürdürme çabasına pozitif yönde anlam katar. Hatta ailedeki kriz dönemlerinin ve kaos ortamının panzehiri olarak çocuk ve ebeveynler arasındaki bağların güçlenmesine katkı sağlar. Ebeveynlerin yani eşlerin birbirleriyle ilişkisindeki açık, anlaşılır ve tutarlı görüntüler yine çocukların kendilerini güvende hissetmeleri için olmazsa olmazlar arasında yerini alır.

En büyüğünden en küçüğüne kadar böylesi farklı bir dönemde var olma mücadelesi veren tüm kurumlar için dört temel değer önemi daha da belirgin hale geldi: Dayanıklılık, Dayanışma, Uyum, Esneklik ve Uyumlanma.

Farklı durumları farklı şekillerde değerlendirerek, yeni ve alışılmadık durumlarla başa çıkabilen ebeveynlerin varlığı çocukları için hem çok güven vericidir hem de çok öğreticidir. Karşılaşılan sorunların çözümünde inovatif yaklaşımlar sergileyerek tüm olup bitenlerle baş etme çabasını aileleriyle deneyimleyen çocuklar için sonuçtan çok süreçteki deneyim çok değerlidir. Tüm aile fertlerinin birbirlerini destekleyen tutumlar sergileyerek birbirlerinin hayatlarını kolaylaştırmaya yönelik tutumlarıyla yarattıkları dayanışma ortamı ise çocuklar için hayatlarının her evre ve ortamına transfer edilebilecek öğretiler içerir. Yaşanılan çok zorlu anların geçiciliğine vurgu yapılan ve geleceğe dair planlar yaparak hedef ve hayallerini canlı tutan aile ortamları ise çocukların dayanıklılığını güçlendirir.

Ancak bu süreçte “mükemmel ebeveyn” olma çabasında olmak, ebeveynlerin hem kendilerine hem de çocuklarına yapacakları en büyük haksızlık olacaktır.

- Duygular dahil her şeyi kontrol etme gayretinde olmak,
- Yetişkinler olarak yaşanan güçlükleri çocuklardan gizlemeye çalışmak,
- Çocuğa ait alana ve evdeki öğrenme ortamına sürekli müdahalede bulunmak,
- Çocuğun evde gözlemlenen öğrenme performansına dair sürekli geri bildirimde bulunmak,
- Bir şeylerin eksik kaldığı ve telafi edilemez boşlukların olduğu kaygısını çocuğa yansıtmak gibi davranış ve tutumların, aile içi dinamikleri olumsuz yönde etkileyeceği bilgisini göz ardı etmemekte fayda vardır.

Bu dönemde tüm aile fertleri için her şeyin her zamankinden çok daha zor olduğunu düşünürsek birbirimizin hayatını kolaylaştırmak için neler yapabileceğimiz sorusunun yanıtını hep birlikte aramaya devam etmeli ve tüm yaşananları ailelerimizin dönüşümü için birer fırsat olarak görmeliyiz.

HIZLI GÜVENİLİR TİTİZ SAMİMİ MODERN ETKİN

Sofra Compass Group Türkiye olarak, 30.000 çalışanımızla, Türkiye'nin her köşesinde yiyecek, içecek ve destek hizmetler sektörüne liderlik ediyoruz. Yüksek standartlarımız, global bilgi birikimimiz ve alanında uzman kadromuz ile hizmet anlayışını yeniden tanımlıyoruz.

www.sofragrup.com

